

ZLATI JUBILEJ CERKVE **THE GOLDEN JUBILEE**

Sts Cyril and Methodius
Melbourne – Kew
1968 – 2018

ZLATI JUBILEJ CERKVE
THE GOLDEN JUBILEE

Sts Cyril and Methodius
Melbourne – Kew
1968 – 2018

ZLATI JUBILEJ CERKVE THE GOLDEN JUBILEE

**Sts Cyril and Methodius
Melbourne – Kew
1968 – 2018**

Knjiga spominov na gradnjo prve slovenske cerkve v Avstraliji
in nekaj utrinkov iz življenja žive Cerkve, ki je rasla ob njej in z njo.

Zbrala in uredila: p. Ciril A. Božič OFM OAM EV
in laiška misijonarka, pastoralna sodelavka Marija Anžič

SLOVENIAN CATHOLIC MISSION MELBOURNE
19 A' Beckett Street
PO Box 197
KEW, VICTORIA 3101
Australia

Oblikovanje, grafična priprava in računalniški prelom: Marija Anžič
Fotografije: Arhiv Slovenskega misijona Melbourne, Marija Anžič,
p. Ciril A. Božič OFM OAM EV.
Fotografija na naslovnici ter na straneh 14 - 15:
Belinda Jane Video Productions
Logo 50: Zorka Černjak

Vir zgodovinskih podatkov: Arhiv Slovenskega misijona Melbourne,
revija Misli - Thoughts 1952 - 2018, spomini še živih prič.

Izdal in založil - Published by: Slovenian Mission Melbourne, maj - May 2019
Naklada: 350 izvodov

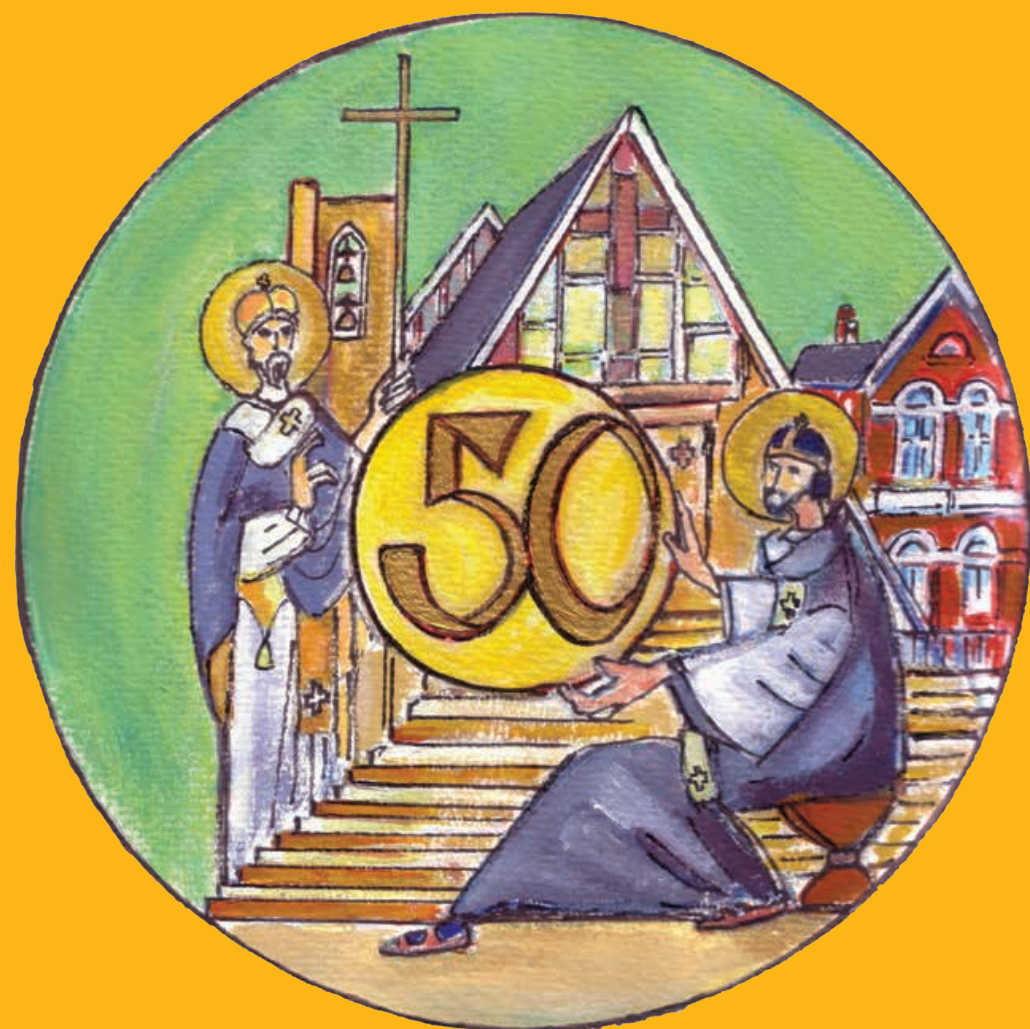
Odgovarja: p. Ciril A. Božič OFM OAM EV

Tisk - Printed by: Distinction Press, Simon Kovacic, Melbourne
E-mail: simonkovacic@gmail.com, Mobile 0417 528 723
E-Book: <https://www.glasslovenije.com.au>

ISBN: 978-0-646-80216-9

Sts Cyril and Methodius
Melbourne – Kew
1968 – 2018

**BOGU HVALA
 PO MARIJI POMAGAJ**

JE NAŠA ZAHVALA
 ob praznovanju
 50. obletnice blagoslovitve
 naše cerkve sv. Cirila in Metoda
 v Melbournu – v Kew
 ter 10. obletnice blagoslovitve
 kapelice Svete Družine
 z mozaikom Marije Pomagaj
 na griču Ta Pinu, Bacchus Marsh.

Z nami so v dneh od 18. do 21. oktobra 2018 praznovali:
 ljubljanski nadškof metropolit msgr. Stanislav Zore OFM,
 provincialni minister Slovenske frančiškanske province Sv. Križa
 p. Marjan Čuden OFM, avstralski patri frančiškani.

Bogu hvala za Vas ter Vašo zvestobo Bogu in Cerkvi.

*p. Ciril A. Božič OFM OAM EV, p. David Šrumpf OFM,
 Marija Anžič – laiška misijonarka, pastoralna sodelavka*

**OUR THANKS TO GOD
 THROUGH THE PRAYERS TO
 MARY HELP OF CHRISTIANS**

THIS IS OUR THANKS
 as we celebrate
 the 50th anniversary of the blessing of
 our church of Sts. Cyril and Methodius
 in Melbourne – Kew
 and the 10th anniversary of the blessing
 of our Shrine of the Holy Family
 with the mosaic of Mary Help of Christians
 on the hill at Ta Pinu in Bacchus Marsh.

Celebrating with us from 18th to 21st October 2018 were:
 Archbishop Metropolitan of Ljubljana Most Rev Stanislav Zore OFM,
 Provincial Minister of the Slovenian Franciscan Province
 of the Holy Cross Fr. Marjan Čuden OFM,
 Australian Franciscan Brothers.

Thanks to God for you and for
 your faithfulness to God and to the Church.

*Fr. Ciril A. Božič OFM OAM EV, Fr. David Šrumpf OFM,
 Marija Anžič – Lay Missionary, Pastoral Associate*

VSEBINA – CONTENTS

- 16 ŽIVO OBČESTVO CERKVE JE ZGRADILLO CERKEV
P. CIRIL A. BOŽIČ OFM OAM EV
- 19 THE LIVING COMMUNITY
OF SLOVENIAN CHURCH BUILT THE CHURCH
P. CIRIL A. BOŽIČ OFM OAM EV
- 24 OBISK V MELBOURNU, PATER KLAVDIJ OKORN
- 26 SLOVENSKI KATOLIŠKI MISIJON
SV. CIRILA IN METODA V MELBOURNU
P. CIRIL A. BOŽIČ OFM OAM EV
- 29 SLOVENIAN CATHOLIC MISSION STS. CYRIL AND METHODIUS
FR. CIRIL A. BOŽIČ OFM OAM EV
- 33 LETTER OF THE ARCHBISHOP OF MELBOURNE
MOST REVEREND DENIS HART DD
- 34 HIŠA ZVELIČANJA IN MILOSTI
MSGR. STANISLAV ZORE OFM
- 38 PETDESETLETNICA SLOVENSKE CERKVE SV. BRATOV
CIRILA IN METODA V MELBOURNU
P. MARJAN ČUDEN OFM
- 41 FR PAUL SMITH'S HOMILY
AT THE GOLDEN CELEBRATION IN KEW
- 44 OB DESETLETNICI CERKVE
P. BAZILIJ
- 52 NAŠI ZAČETKI, SPOMINI OB SREBRNEM JUBILEJU
- 52 OUR BEGINNINGS – 25TH ANNIVERSARY
FR BAZILIJ
- 62 ON THE OCCASION 50TH ANNIVERSARY
OF THE SLOVENIAN CHURCH
STAN PROSENAK
- 74 FR BAZILIJ VALENTIN OFM MBE HAD A DREAM
TO BUILD THE FIRST SLOVENIAN CHURCH IN AUSTRALIA
LOJZE MARKIČ
- 82 POZDRAVLJENI, SLOVENCİ IN SLOVENKE, V AVSTRALIJI!
S. MAKSIMILJANA KAUCIČ FBS
- 84 SPOMINI IN VOŠČILO
ANTON ZEMLJAK (P. STANKO)
- 92 CERKEV SV. CIRILA IN METODA
P. BERNARD GOLIČNIK OFM
- 94 FRIDERIKU BARAGI
P. BAZILIJ
- 95 TONE GORJUP OBUJA SPOMINE
TONE GORJUP (P. TONE)

- 101 DVE DOMOVINI V SRCU
P. NIKO ŽVOKELJ OFM
- 104 ČESTITKE ZA ZLATI JUBILEJ IZ LEMONTA V ZDA
P. METOD OGOREVC OFM
- 108 SREČANJE Z ABRAHAMOM
P. DAVID ŠRUMPF OFM
- 110 SLOVENIAN CHURCH CHOIR MELBOURNE - KEW
KATARINA VRISK
- 114 YOUTH CHOIR "GLASNIKI" (THE HERALDS) 1975 – 1992
KATARINA VRISK
- 116 MOLITVENA SKUPINA
FRANČIŠKA ŠAJN
- 118 DRUŠTVO SVETE EME
OLGA BOGOVIČ
- 132 SLOMŠKOVA ŠOLA
VERONICA SMRDEL ROBERTS
- 137 SLOVENIAN SLOMŠEK SCHOOL 1960 - 2018
VERONICA SMRDEL ROBERTS
- 143 BAPTISMS
ALEKSANDER SLAVEC
- 156 STATIONS OF THE CROSS
- 162 REVIJA MISLI – THOUGHTS
P. CIRIL A. BOŽIČ OFM OAM EV
- 164 MISIJONSKO POSLANSTVO CERKVE
MARIJA ANŽIČ
- 168 DOM MATERE ROMANE
P. CIRIL A. BOŽIČ OFM OAM EV
- 170 KAPELA SVETE DRUŽINE V TA PINU
P. CIRIL A. BOŽIČ OFM OAM EV
- 174 BOGU HVALA PO MARIJI POMAGAJ
P. CIRIL A. BOŽIČ OFM OAM EV
- 186 POSEBNI DOGODKI, SLOVESNOSTI IN PRIREDITVE
P. CIRIL A. BOŽIČ OFM OAM EV
- 192 SHRANJENO V SPOMINU SRCA
P. CIRIL A. BOŽIČ OFM OAM EV
- 194 MEMORIES STORED IN OUR HEARTS
FR. CIRIL A. BOŽIČ OFM OAM EV
- 198 PRIZNANJE SLOVENSKE FRANČIŠKANSKE PROVINCE
- 200 HVALNICA STVARSTVA - SONČNA PESEM
SVETI FRANČIŠEK ASIŠKI
- 201 CANTICLE OF THE CREATURES - THE CANTICLE OF THE SUN
SAINT FRANCIS OF ASSISI

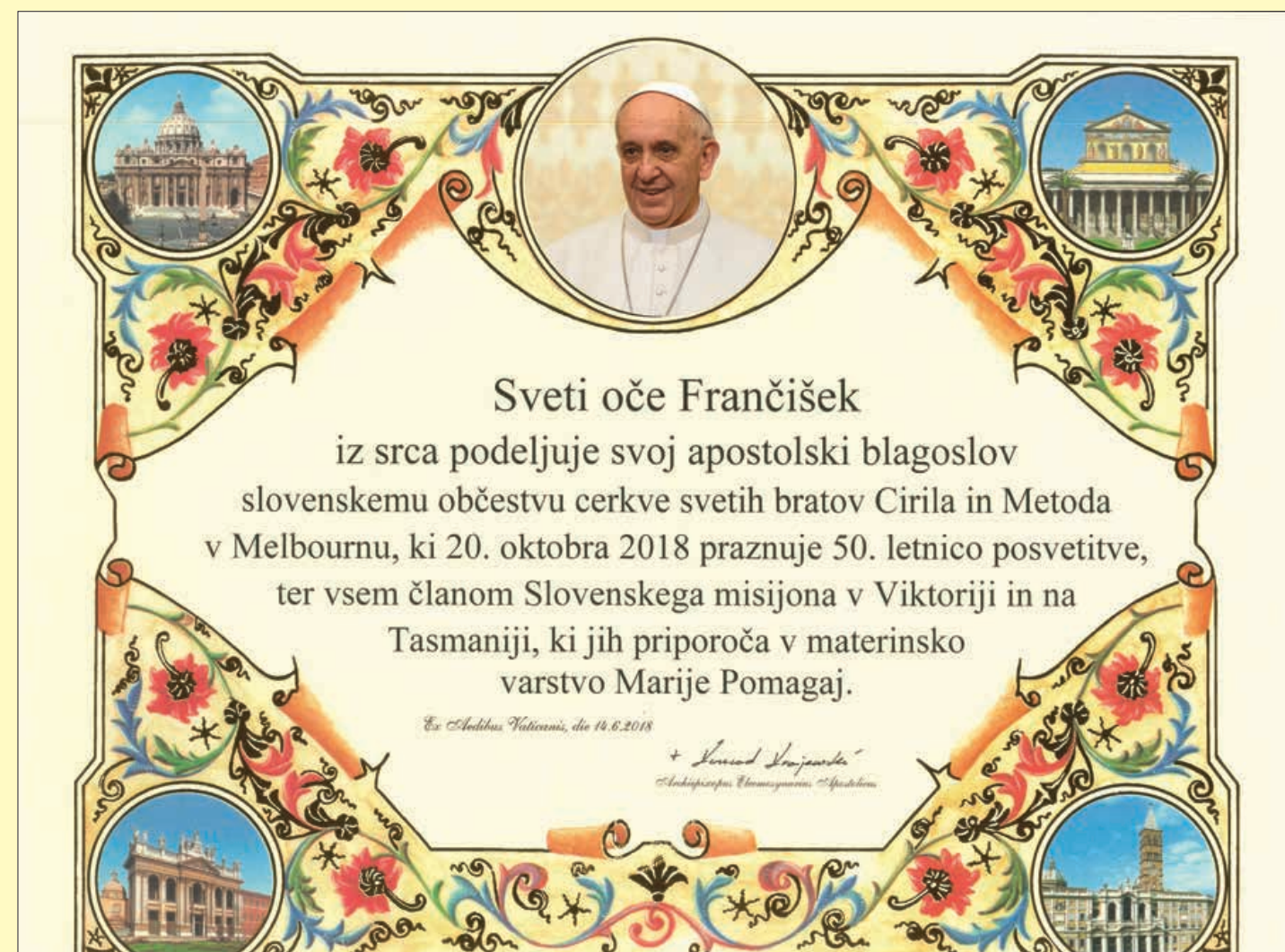
MOLIMO TE,
PRESVETI GOSPOD JEZUS KRISTUS,
TUKAJ IN PO VSEH TVOJIH CERKVAH,
KI SO PO VSEM SVETU;
IN TE HVALIMO,
KER SI S SVOJIM SVETIM KRIŽEM SVET ODREŠIL.

(Molitev sv. Frančiška Asiškega)

WE ADORE YOU,
MOST HOLY LORD JESUS CHRIST,
HERE AND IN ALL YOUR CHURCHES THROUGH THE WORLD,
AND WE BLESS YOU
BECAUSE OF YOUR HOLY CROSS
YOU HAVE REDEEMED THE WORLD.

(Prayer of St. Francis of Assisi)

ŽIVO OBČESTVO CERKVE JE ZGRADILO CERKEV

p. Ciril A. Božič OFM OAM EV

Prva slovenska cerkev v Avstraliji, cerkev svetih bratov Cirila in Metoda v Kew, v sedaj že pet milijonskem vele mestu Melbourne, glavnem mestu zvezne države Viktorije, je 20. oktobra 2018 praznovala svoj zlati jubilej: 50 let je minilo, odkar jo je blagoslovil tedanji koprski škof dr. Janez Jenko, ki je bil prvi slovenski škof, ki je obiskal rojake v Avstraliji. Ob tem jubileju smo se seveda z vso hvaležnostjo spominjali vseh marljivih, ustvarjalnih in delavnih članov slovenske skupnosti, ki ste (so) skupaj s patrom Bazilijem Valentinom zgradili ta prvi slovenski Božji hram v deželi pod Južnim križem (Under the Southern Cross). S patrom Bazilijem so seveda več let sodelovali tudi še drugi patri, ki jih bomo srečali v tej spominski knjigi: pokojni p. Odilo Hajnšek, p. Stanko Zemljak, p. Tone Gorjup, p. Bernard Goličnik, p. Niko Žvokelj; p. Metod Ogorevc je bil po smrti p. Bazilija (26. julija 1997) njegov prvi naslednik; leta 2001 sem prevzel vodstvo slovenskega misijona p. Ciril A. Božič; p. David Šrumpf pa je poleg skrbi za verno občestvo v Adelaidi vsaj občasno tudi del naše pastoralne ekipe v Melbourneu. Spominjamo se tudi potujočega misijonarja g. dr. Ivana Mikula, ki se je občasno ustavil v Melbourneu. Vse še žive, nekdanji v Kew delujoče patre ter sestro Maksimiljano in laiško misijonarko Marijo Anžič, ki že tudi 18 let deluje med vami, sem aprila 2018 zaprosil, da nam vsaj na kratko napišejo svoje spomine na njihov čas in delo v Slovenskem misijonu v Melbourneu.

V hvaležen spomin smo pripravili ob sodelovanju članov Pastoralnega sveta Slovenskega misijona Melbourne in drugih sodelavcev to spominsko knjigo, v katero smo 'zavili' nekaj utrinkov in spominov iz življenja misijona in teh petdeset let cerkve. Podroben utrip življenja slovenskih občeštev ne le v Melbourneu, pač pa tudi v drugih dveh misijonskih središčih (Sydney in Adelaide), je ohranjen v rednih in sprotih zapisih v reviji MISLI. Tako naj bodo te strani le hvaležen spomin na prehojeno pot, zahvala Bogu po Mariji Pomagaj za vse prejete milosti in spodbuda mlajšemu rodu, da bi se zavedal svojih narodnih in verskih korenin. V letu 2018, ko obhajamo tudi Cankarjevo leto ob spominu na stoto obletnico smrti največjega slovenskega pisatelja Ivana Cankarja, moremo še posebej izpostaviti njegovo misel: »Zakaj ljubezen je ena sama in nerazdeljiva; v en sam kratek utrip srca je strnjeno vse – mati, domovina, Bog!«

Vse te tri svetinje ste, dragi dobri ljudje, prinesli s seboj iz domovine in jih ohranjate in plemenitite tukaj v tej prelepi deželi pod Južnim križem. Pol stoletja je cerkev svetih bratov Cirila in Metoda v Kew, lepem predelu mesta Melbourne, živa priča vernosti in zvestobe materi, domovini in Bogu. Da se je zidava cerkev sploh lahko začela, je bilo najprej potrebno živo občestvo Cerkev, ki je prejelo zakrament svetega krsta v Sloveniji in ta krst živelo tudi v novi deželi. Tako segajo 'korenine' te naše zidane cerkve že v 30-ta leta 20. stoletja in v leta od 1950 naprej, ko ste mnogi prispeli v Avstralijo. Slovenski misijon v Avstraliji se je tako začel že leta 1951, ko sta kot prva slovenska duhovnika prispela iz Združenih držav Amerike, pater Klavdij

Okorn in pater Beno Korbič. Na praznik Marije Pomagaj, 24. maja 1951, sta poletela iz Amerike in 26. maja pristala v Sydneyu. Po dveh letih sta se vrnila v Lemont. Prvi stalni duhovnik za Slovence v Viktoriji je seveda pater Bazilij Valentin, ki je prav tako prispel v Avstralijo z ameriških Brezij – iz Lemonta pri Chicagu, avgusta 1956, ko je mesto Melbourne gostilo poletne olimpijske igre in p. Bazilij je sprejel tudi vlogo kaplana ameriških športnikov. Z njegovim prihodom se začena prelepa povest slovenske katoliške družine slovenskega misijona Melbourne, ki je najprej iz Padua Hall v Kew in po spremeni imena v Baraga House – Baragov dom (leta 1960) dajala in še vedno daje tako obilne sadove v ohranjanju verskih, narodnih, kulturnih in socialnih dobrin. Nekaj vsega tega različnega dela in udejstvovanja vsaj na kratko predstavljamo tudi v tej spominski knjigi.

Na straneh teh spominov bomo srečali zapise patrov, ki so delovali med vami, spomine in pozdrave še edine žive od sester frančiškank, ki so 25 let delovale v Melbourneu (od 1966 do 1992), sestre Maksimilijane Kavčič. Svoje spomine na gradnjo cerkve je popisal Lojze Markič, ki je na prošnjo patra Bazilija prevzel odgovornost za zidavo cerkve skupaj z Rudijem Koloinijem. Lojzetova žena Anica je njegov in še več besedil v tej knjigi prevedla v angleščino. Hvala njej in Aleksandru Slavec za pregled angleških besedil.

Ob praznovanju zlatega jubileja sem poslušal vesele spomine mnogih, ki ste s svojim prostovoljnim delom in darovi sodelovali pri gradnji cerkve. Lahko bi rekli, da ima vsak dejavni član/članica skupnosti svojo 'opeko' v tej naši skupni Božji hiši.

Z našo cerkvijo v Kew je seveda že 10 let povezana slovenska kapelica Svete Družine z mozaikom Marije Pomagaj na pročelju v mednarodnem romarskem kraju na griču Ta Pinu v Bacchus Marshu. Kapelico smo pozidali ob praznovanju 40. obletnice blagoslovitve naše cerkve leta 2008. Tako smo ob zlatem jubileju cerkve poromali tudi tja za njeno 10. obletnico. Vse te slovesnosti je v dneh od 18. do 21. oktobra 2018 vodil ljubljanski nadškof metropolit msgr. Stanislav Zore OFM. Pridružil se mu je provincialni minister Slovenske frančiškanske province p. Marjan Čuden OFM. Bil je res zlati jubilej, na katerega smo se pripravljali vse leto z mnogimi verskimi, kulturnimi in družabnimi dogodki.

Bogu sem hvaležen, da sem mogel biti med vami in z vami v letih od 2001 do 2019 – polnih 18 let. Spoznaval sem pa vas že tudi v letih od 1982 do 1992, ko sem deloval skupaj s p. Valerijanom Jenkom v Merrylandsu v Sydneyu, in v letih 1989 – 1990, ko sem študiral v Box Hillu in vsaj občasno pomagal p. Baziliju. Hvaležen sem laiški misijonarki Mariji Anžič, ki je kot pastoralna sodelavka našega misijona in kot tehnična urednica in oblikovalka Misli ter tudi te spominske knjige že 18 let zvesta in marljiva moč Baragovega doma in misijona.

Bogu hvala za vsakega izmed vas! Veliko ljudi se bo našlo v tej knjigi, ki ste gradili cerkev in občestvo, toda tudi mnogih, ki so sodelovali pri gradnji z delom in darovi in jih ni na teh straneh, se s hvaležnostjo in molitvijo spominjamo, prav tako tudi vseh, ki smo jih že pospremili v večnost.

Bog živi!

pater Ciril

THE LIVING COMMUNITY OF SLOVENIAN CHURCH BUILT THE CHURCH

Fr Ciril A. Božič OFM OAM EV

The first Slovenian church in Australia, the church of Sts Cyril and Methodius in Kew, in the city of Melbourne now numbering nearly five million citizens, the capital of the State of Victoria, celebrated its Golden Jubilee on 20th October, 2018. Fifty years have passed since the then Bishop of Koper, Dr Janez Jenko, the first Slovenian Bishop to visit Slovenian compatriots in Australia, blessed the church. During this jubilee we fondly remembered, with much gratitude, all industrious, creative and hardworking members of the Slovenian community, who, along with Father Bazilij Valentin, built this first Slovenian House of God in the land under the Southern Cross. There were also other Slovenian priests that participated along with Fr. Bazilij over the years. We will meet them in this book of memoirs. Deceased Fr Odilo Hajnšek, Fr Stanko Zemljak, Fr Tone Gorjup, Fr Bernard Golčnik and Fr Niko Žvokelj. Following the death of Fr Bazilij (26th July, 1997) Fr Metod Ogorevc was his successor. In 2001, I, Fr Ciril A. Božič, took charge of the Misson. Fr David Šrumpf, alongside with his responsibility of the devoted members in Adelaide, is periodically also a team member of our Slovenian Mission in Melbourne. We do remember Rev. Dr. Ivan Mikula who on many occasions visited the Slovenian community in Melbourne. All still living, past active priests in Kew and sister Maksimljana and lay missionary Marija Anžič, who has been working in your midst for the past eighteen years, have been asked in April 2018 to write a brief summary of their experiences during their time serving at the Slovenian Mission in Melbourne.

In our gratifying reminiscences we compiled, in co-operation with the Pastoral Council of Slovenian Mission in Kew, and other participants, a book of memoirs into which we “wrapped” some glimpses and recollections of life at the Mission and the fifty years of the church. A detailed recollection of life of Slovenian community not only in Melbourne, but also that of our other two Mission centres (Sydney and Adelaide) is preserved in our regular ongoing publication “Misli - Thoughts”. Therefore, let these pages be just a gratifying memory path, a gratefulness to God through Our Lady of Help of Christians for all our mercies and an encouragement to our younger generation, that they too would have an awareness of their national and religious roots. In the year 2018, we also celebrate the Year of Cankar, as we commemorate the 100th anniversary of the death of our greatest Slovenian author Ivan Cankar, we must disclose his thought: “Why love is the only cohesive one; set in one quick heartbeat, it is everything – mother, homeland, God!”

All these three sacred essences, dear people, you brought with you from your homeland, you continue to preserve and nurture them in this beautiful land under the Southern Cross. For half a century, the Church of Sts Cyril and Methodius in Kew, this beautiful part of Melbourne, continues to be a living eyewitness of your faith and loyalty to mother, homeland and God. That the construction of the church was commenced at all, it was necessary to have an existing community of the Church, which received the Sacrament of Baptism in Slovenia and continued to live the Baptism on in this new country. Thus the "roots" of our constructed church reach into the third decade of the twentieth century, into the year 1950 and beyond, when many of you arrived to Australia. The Slovenian Mission in Australia thus began in 1951, when the first two Slovenian priests arrived from United States of America: Fr Klavdij Okorn and Fr Beno Korbič. On the feast day of Mary Help of Christians, 24th May, 1951, they flew from America and landed in Sydney on 26th May. They returned to Lemont after two years. The first permanent priest to the Slovenians in Victoria was none other than Fr Bazilij Valentin, he too arrived from American Brezje – from Lemont near Chicago in August 1956, when the city of Melbourne hosted the Summer Olympics and Fr Bazilij was approached and appointed to act as chaplain to the American team. With his arrival we begin a beautiful story of the Slovenian Catholic family - Slovenian Mission in Melbourne, that from the original Padua Hall in Kew; later renamed Baraga House – Baragov dom (1960), offered and continues to offer abundant fruits in preservation of religious, national, cultural and social benefits. Parts of these varied works and engagements are briefly presented in this book of memoirs.

On the pages of these recollections we will encounter documentation of the priests that worked in your midst, memories and greetings from the only still surviving sister of The Franciscan Order, active in Melbourne for 25 years (1966 – 1992), Sr Maksimiljana Kaučič. The reminiscence of the construction of the church is recorded by Lojze Markič, who on the request of Fr Bazilij accepted the task of the construction, together with Rudi Koloini. Lojze's wife Anica translated his memoirs and other texts in this book from Slovenian in to English. Thank you to Anica and Aleksander Slavec for editing.

During the celebration of the Golden Jubilee I listened to happy memories of many, who with your voluntary contribution and gifts contributed to the construction of the church. We could say that every active member of our community has a "brick" in this our communal House Of God.

Associated with our church for the past ten years is also The Holy Family Chapel with the mosaic of Mary Help of Christians at the top part of the façade at the international pilgrimage place on the hill of Ta Pinu in Bacchus Marsh. The chapel was built in conjunction with the fortieth anniversary of blessing of our church in 2008. Therefore during our jubilee, we also gathered for prayers at the chapel for her tenth anniversary. All the celebrations from 18th to 21st October, 2018 were led by His Grace The Archbishop of Ljubljana Monsignor Stanislav Zore OFM. He was accompanied by the Provincial Minister of Franciscan Province Rev Father Marjan Čuden OFM. It was truly a golden jubilee, for which we primed ourselves throughout the year with various religious, cultural and social events.

I am thankful to God, that I was able to be with you in the years 2001 to 2019 - a full 18 years. I came to know you already in the years between 1982 to 1992, during my appointment to serve with Fr Valerijan Jenko in Merrylands in Sydney, and in the year 1989 - 1990, my years of studies at Box Hill during which time I periodically helped Fr Bazilij. I am grateful to the lay missionary Marija Anžič, who has, as a pastoral worker, a production and design editor for Misli and this book of memoirs, been a faithful and diligent assistant for the past 18 years at Baraga House and the Mission.

Thanks to God for every one of you! With gratefulness and prayer we think of you, as we also remember all those that we have farewelled to eternity. God Bless - Bog živi!

Fr Ciril A. Božič OFM OAM EV

Translated by Anica Markič

Pastoralni svet Slovenskega misijona Melbourne po seji s provincialnim ministrom p. Marjanom Čudnom OFM v ponedeljek, 22. maja 2017.

Sedijo – z leve na desno: Jože Rozman, Frančiška Šajn, Zora Kirn (+2017), p. Ciril A. Božič, Olga Bogovič, Renata Miklavec, Janika Rutherford, Angelca Veedetz. Stojijo zadaj – z leve na desno: Marija Anžič, Alex Bratina, Stanko Prosenak, Aleksander Slavec, p. Darko Žnidaršič (na obisku iz Sydneya), Simon Grilj, provincial p. Marjan Čuden, p. David Šrumpf, Veronica Smrdel Roberts, Jože Veedetz, Diana Paolucci, Julie Kure Bogovič, Frances Urbas Johnson. Odsotna je bila Katarina Vrisk.

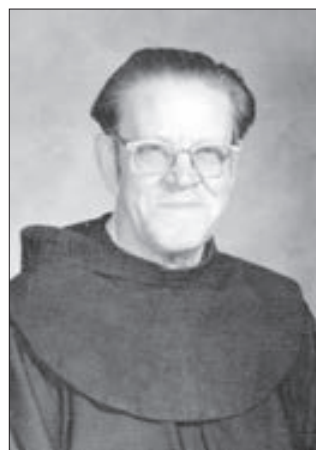

Iz slovenske Avstralije je leta 1950 romalo pismo, naslovljeno škofu dr. Gregoriju Rožmanu v Cleveland v Združenih državah Amerike, naj jim pošlje duhovnikov. Gospod Gorazd Jože Čuješ, ki je g. škofu pismo poslal, je dobil odgovor, da prideta v Avstralijo dva slovenska Frančiškova brata: p. Klavdij Okorn in p. Beno Korbič.

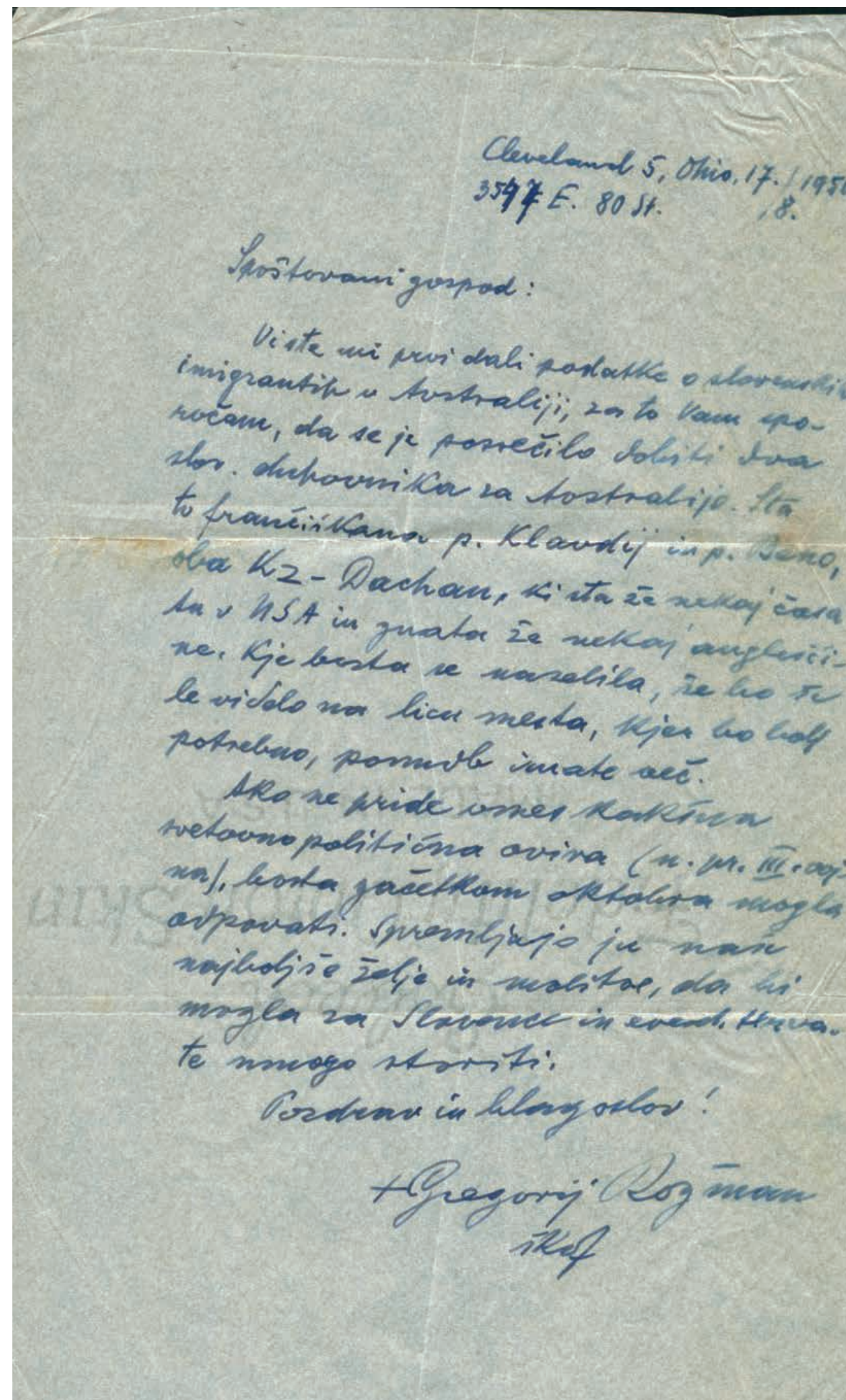
In 1950 a letter was sent by Australian Slovenians, to the Bishop Dr Gregorij Rožman in Cleveland, United States of America "send us priests". Mr Gorazd Jože Čuješ from Sydney received the Bishop's return letter with the good news that two Slovenian Franciscan priests Fr Klavdij Okorn and Fr Beno Korbič are coming to Australia.

pater Beno Korbič

pater Klavdij Okorn

OBISK V MELBOURNU

Pater Klavdij Okorn

Pater Klavdij Okorn je popisal svoj prvi obisk v Melbourne, MISLI THOUGHTS, glasilo društva »Slovenec«, leto 1, štev. 4, 25. april 1952, stran 2 in stran 7.

Pred menoj na mizi leži vzorec v obliki razglednice z narodnimi motivi za veliko noč. Predstavlja tri pisanice v različnih barvah. Od desne proti levi se vije narodni motiv, ki predstavlja nagelj. Koliko truda je bilo vloženega v to delo. Ko razvozlavam podpise, ne morem mimo toplega spomina na pristrčne stiske rok do tedaj nepoznanih mi ljudi. Postali smo si prijatelji, kot da smo se poznali že od nekdaj. Skoraj bi rekel nepoznani znanci.

Že dolgo sem sanjal o tem, kako priti tja in poiskati raztresene ude našega malega, a tako razkropljenega naroda. Končno je le uspelo. Sporočil sem Stanetu, ki ga nisem drugače poznal kot iz pisem, da bom prifrčal, ker mi tako ostane več časa, kakor če se vozim z vlakom. Srečala sva se na letališču. Nisva si še dobro segla v roke, že sva bila sredi pogovora in načrtov, kako in kaj. Dogovorila sva se za drugi večer, ko bova vse podrobno pregledala in se pripravila za obiske; čez dan dela kot večina in ga ni mogoče dobiti.

Obisk je bil strogo verskega značaja. Pred durmi je bila velika noč. Treba je nove obleke ne samo na zunaj ampak tudi v duši. Malo nerodno je, posebno, če pride tako, kar iznenada. Nazadnje pa vsak pravi: Pa naj bo. Potem je pa zadovoljen.

S Stanetom sva se zmenila, da pošljeva obvestila ljudem, katerih naslove sva imela, ker obiskati jih je itak nemogoče, vsaj vseh ne. Sklenjeno – storjeno. To je bilo najino pravilo za te dni. Hvala Ti, Stane. Dosti si se namučil.

Stane, ki ima smisel za praktičen nasvet, mi pravi, kaj, če bi obiskala Marjana. Ima avto. Morda se bo dalo z njim kaj bolj natančnega pogovoriti. Pozna dosti ljudi. Allright. Daleč je do njega, ali sila kola lomi. Dobila sva ga doma. Nasmejal se je Marjan, kot bi sonce posvetilo v sobo. Kot sva upala, je tudi bilo. Sem na razpolago, pravi Marjan, in to vsak večer. – Kako je to prav prišlo. Kaj pa mislite, v tem velikem in še bolj razširjenem mestu je avto najhitrejša prevozna sredstvo. S cestno železnico in avtobusom ne prideš nikamor.

Catholic Migration Office nam je poiskal cerkvico za maševanje. Seveda je Stane pri tem krvavi pot potil, ko je pripravljaj, a končno je bilo vse dobro. Določili so nam St. Carthage Church v Parkville na Royal Parade za bolnico in univerzo. Prvo nedeljo nas je bilo bolj malo, ali začetek je bil tu. Segli smo si v roke in rekli: Vsak na delo po svoji moči; in šli smo.

Marjan je bil ves vnet. Kar ni mogel naštevati, kam vse bo treba iti. Jaz sem samo kimal. Na teh romanjih smo obiskali tudi slovensko vas v St. Albansu.

Delajo hiše, da rastejo kot gobe po dežju. Zdi se mi, da je tam kakih deset slovenskih družin. Bilo je pravo nedeljsko popoldne kot doma. Hodili smo od enega do drugega in govorili o tem in onem, da bi kmalu pozabili, da smo v Avstraliji.

Čarove sem poznal že iz Nemčije. Viktor ima veliko znancev. Brž mi je postregel z naslovi. Med drugimi mi je dal tudi naslov našega zdravnika, ki dela v lekarni v Swanston Str. Poiskal sem ga. Vesel kot le kaj, je takoj ponudil svojo pomoč. Dal mi je precej naslovov. Vzel si je celo eno popoldne časa, da sva mogla obiskati taborišče Broadmeadows. Požrtvovalnost, ki je vredna moža in pohvale. V taborišču so nam rekli, da bi bilo dobro, če bi bil bus na razpolago za nedeljsko sv. mašo, ker je predaleč od postaje in so nedeljske zveze zelo slabe. Oskrbeli smo bus, da ima vsak možnost priti. Imeli smo srečo. Nam še ni preveč računal in še ponudil pomoč, če bi rabili za kake piknike ali kake druge izlete. Tako ponudbo ni mogoče zavrtniti.

Druga nedelja je bila dobro obiskana. Delo ni bilo zastoj. Vsak si je mislil, saj ni mogoče, da nas je toliko. Postali smo pred cerkvijo in se živahno pomenkovali. Bilo nam je, kot da bi se nebo odprlo nad ljudmi. Ljudje, ki so opravili prejšnji večer spoved, so šli ta dan k sv. obhajilu, četudi je bila sv. maša šele ob pol dvanajstih. Po sv. maši smo zapeli pesmi: Mogočno se dvigni in Marija, Mati ljubljena.

Zdelo se nam je, da smo se našli kot izgubljeni otroci. Kar raziti se nismo mogli. Obljubili smo, da se še večkrat snidemo. Počutili smo se kot ena družina. Sklenili smo, da ostanemo v zvezi, da ne bo z mojim odhodom vsega konec.

Vsem, ki so mi kakorkoli omogočili uspeh mojega obiska, se najlepše zahvalim. Posebno pa prosim Stanetovo in Marjanovo gospo, da mi oprostita, če sem može včasih malo dalje zadržal, kot sem obljubil.

Škoda je le to, da nismo bili dalj časa skupaj. Marjana pa prosim, naj ima pripravljen avto, da bova lahko takoj šla, ko pridem. In vem, da bo. Ko bi bilo še več takšnih.

P. Klavdij O.

Kip svetega Antona Padovanskega z Jezusom v naročju na vrtu Baragovega doma nas spominja na pretekla leta, ko so delovali v tej hiši avstralski frančiškani in se je imenovala Padua Hall vse do leta 1960, ko jo je p. Bazilij preimenoval v Baraga House.

SLOVENSKI KATOLIŠKI MISIJON SV. CIRILA IN METODA V MELBOURNU

je najprej in predvsem sad dela in prizadevanj pokojnega patra Bazilija A. Valentina OFM MBE in slovenskih izseljencev ter seveda tudi patrov, ki so delovali v Melbournu vse od leta 1956 ter sester frančiškank Brezmadežne, ki so dajale utrip življenja v slovenski skupnosti od leta 1966 do 1992, ko se vrnile v Slovenijo.

V Kew, lepem predelu že skoraj pet milijonskega velemesta - le 6 kilometrov oddaljenem od središča mesta - je p. Bazilij leta 1956 začel svoje požrtvovalno delo za Slovence in ga leta 1997 dokončal, ko ga je Gospod poklical k sebi (umrl je 26. 07. 1997). Z njim so skozi različna obdobja let sodelovali slovenski frančiškani p. Odilo Hanjšek, p. Stanko Zemljak, p. Bernard Goličnik, p. Tone Gorjup in p. Niko Žvokelj. Občasno se je ustavil v Melbournu tudi potujoči misijonar dr. Ivan Mikula (umrl v Sydneyu 8. 4. 1988). Po smrti p. Bazilija je vodstvo misijona in uredništvo revije Misli prevzel mladi pater Metod Ogorevc in ga vodil štiri leta, ki so dala Baragovemu domu temeljito obnovo, s katero je nadaljeval p. Ciril A. Božič, ki je v začetku septembra 2001 prevzel vodstvo misijona ter uredništvo in upravo Misli. Od takrat je tudi laiška misijonarka Marija Anžič pastoralna sodelavka misijona v Melbournu, tehnična urednica in oblikovalka Misli ter upravnica Baraga Hostel. Pred prihodom v Avstralijo je delala pet let na misijonu pri jezuitu patru Stanku Rozmanu v Zambiji. Po odhodu patra Janeza Tretjaka iz Adelaide v Slovenijo (19. avgusta 2013), sta p. Ciril in Marija prevzela tudi pastoralno skrb za slovenski misijon Svete Družine v Adelaidi. Provincialno vodstvo slovenskih frančiškanov je sredi leta 2013 določilo, da pride v Melbourne p. David Šrumpf in bosta tako s p. Cirilom in Marijo pastoralna ekipa, odgovorna za slovenski misijon v Melbournu in slovenski misijon Svete Družine v Adelaidi. Pater David je prispel v Melbourne 15. novembra 2013. Slovesen sprejem je bil v Kew v

nedeljo, 17. novembra, čez teden dni, v nedeljo, 24. novembra, na praznik Kristusa Kralja veseljstva, ga je p. Ciril predstavil občestvu v Adelaidi, ki ga je nato slovesno pozdravilo na prvo adventno nedeljo, 1. decembra 2013. Pater Ciril je vodil misijon v Adelaidi do 19. decembra 2014, ko je bil p. David imenovan za voditelja Slovenskega misijona Svete Družine v Adelaidi. Sredi julija 2019 bo vodstvo Misijona v Melbournu prevzel p. Simon Peter Berlec. Pater Ciril in Marija se vrneta v Slovenijo.

Slovenski misijon v Melbournu je dokaj razvejana dejavnost:

- **je versko središče:** cerkev in pastoralno delo po vsej Viktoriji in na Tasmaniji;
- **je kulturno središče:** izdajanje revije Misli -Thoughts, knjig in šolskih učbenikov, Baragova knjižnica in knjigarna, pevski zbor, arhiv, narodne noše, kulturni programi, razstave, pred leti tudi folklorna in igralska skupina;
- **je socialno središče:** Baraga Hostel; Društvo sv. Eme in skupine, ki jim pomagajo; Dom matere Romane, ki je po zaprtju kot 'Nursing Home' dobil novo vlogo v skrbi za potrebne, ki še lahko gledajo nase in ga imajo od decembra 2013 v najemu Servants Community Housing Inc. Konec aprila 2014 so sprejeli prve stanovalce; Baragov dom daje prostore raznim skupinam za srečanja in sestanke; tu ima pisarno Slovensko socialno skrbstvo in Informacijski urad; v Baragovi knjižnici so občasno konzularne ure Veleposlaništva Republike Slovenije;
- **je izobraževalno središče:** Slomškova šola, razna informativna srečanja in tečaji.

Slovenski rojaki s patrom Bazilijem in sestrami na romanju v Sunbury.

Pastoralni ekipi (p. mag. Ciril A. Božič OFM OAM EV, p. David Šrumpf OFM, laiška misijonarka Marija Anžič) pomagajo sodelavci, ki se trudijo na različnih področjih dela in udejstvovanja Slovenskega misijona Melbourne: v pastoralnem svetu, gospodarskem odboru, pevskem zboru, sodelavci oltarja - akolit in ministrantje, mežnarji, v Baragovi knjižnici, Slomškovi šoli, kulturni delavci, v Društvu sv. Eme in njihovi sodelavci v treh skupinah, v molitveni skupini, v arhivu, pri financah, skupine in posamezniki, ki skrbijo za čisto in lepo okrašeno cerkev ter urejenost vrta in okolice misijona, za našo podružnico Ta Pinu v Bacchus Marshu, skupina za pošiljanje Misli ter številni sodelavci in dobrotniki. S hvaležnostjo se vseh spominjamo v molitvi in pri daritvi svete maše.

Temeljni kamen za cerkev je položil in blagoslovil melbournski nadškof James R. Knox 21. junija 1968. Novo cerkev je blagoslovil 20. oktobra 1968 koprski škof dr. Janez Jenko, ki je bil prvi škof iz Slovenije na obisku pri slovenskih izseljencih v Avstraliji. To je prva slovenska cerkev v Avstraliji. Leta 1973 je bila blagoslovljena cerkev sv. Rafaela v Sydneyu, leta 1983 cerkev Svete Družine v Adelaidi in še ob koncu leta 1983 cerkev Vseh svetih v Wollongongu, ki jo je od anglikanske župnije kupil Slovenski klub Planica, Wollongong.

Mozaik svetega Cirila in Metoda je delo slovenskega umetnika Franceta Benka (umrl v Kew 15. julija 2003). Krstni kamen je dar Slovenskega društva Melbourne. Na cerkvenem koru so orgle, v zvoniku so trije zvonovi. V cerkvi je podoba Marije Pomagaj, ki jo je kronal 5. februarja 1983 tedanji ljubljanski nadškof in slovenski metropolit dr. Alojzij Šuštar. Za 35. obletnico blagoslovitve (praznovanje je bilo 18. oktobra 2003) je bila notranjost cerkve popolnoma prenovljena. V postnem času leta 2013 je cerkev dobila za svojo 45. obletnico novi križev pot, delo in dar umetnice Zorke Černjak, ki je tudi cerkvena pevka. Križev pot je blagoslovil na cvetno nedeljo, 24. marca 2013, avstralski frančiškanski provincialni minister Fr. Paul Smith OFM. Mozaik blaženega Antona Martina Slomška in svete Mary MacKillop v naši cerkvi (2010) in v cerkvi v Penoli v Južni Avstraliji (2012) so delo Lojzeta Jeriča. Njegovo delo so tudi mnogi mozaiki Marije Pomagaj: v Baragovem domu (2007), na pročelju naše kapelice v Ta Pinu (2008), v Marian Valley v Queenslandu (2009), v kapelici Slovenskega društva Ivan Cankar v Geelongu (2011), na trgu pred baziliko na Brezjah (2014); prav tako tudi mozaik po predlogi Zorke Černjak ob praznovanju 50-letnice prihoda slovenskih frančiškanov v Avstralijo (2001) in mozaik patra Bazilija v dvorani (2007). Lojze Jerič je izdelal tudi mozaik bl. Antona Martina Slomška za cerkev svetega Rafaela v Sydneyu - Merrylandsu leta 2002 - ob zlati maši p. Valerijana Jenka OFM OAM in sv. Mary MacKillop leta 2011 - ob njeni razglasitvi za svetnico in ob 85. rojstnem dnevu p. Valerijana. Vsi mozaiki so dar Lojzeta in njegove družine.

Pod cerkvijo je DVORANA, kjer se ljudje zbirajo ob nedeljah po maši, na razne praznične dni in ob praznovanjih, kulturnih programih ter vsako tretjo nedeljo v mesecu na družinskem kosilu, ki ga pripravi Društvo sv. Eme s sodelavci, nekdam štirih, sedaj treh skupin.

SLOVENIAN CATHOLIC MISSION STS. CYRIL AND METHODIUS MELBOURNE

19 A'Beckett Street
KEW VIC 3101
Australia
Postal Address: PO Box 197, KEW, Victoria 3101, Australia

Phone: 03 9853 7787;
International Phone: + 61 3 9853 7787

E-mail: slomission.melbourne@gmail.com
misli@bigpond.com
Website: <https://www.glasslovenije.com.au/versko-melbourne.htm>

Fr. Ciril A. Božič OFM OAM EV, Head of the Mission, Migrant Chaplain, Provincial Delegate, Editor and Manager of Slovenian Religious and Cultural Magazine *Misli-Thoughts*, Victoria Police Chaplain, Episcopal Vicar for Migrants and Refugees – Archdiocese of Melbourne.
Fr. David Šrumpf OFM, Head of the Slovenian Mission of the Holy Family in Adelaide – West Hindmarsh, South Australia, part-time in Melbourne.
Ms Marija Anžič, Lay Missionary, Pastoral Associate, Production Editor of Magazine *Misli-Thoughts*, Manager of Baraga Hostel.

The SLOVENIAN CATHOLIC MISSION OF Sts. CYRIL AND METHODIUS in Melbourne is, firstly, the life's dream and work of the late Fr. Basil Valentine OFM MBE and Slovenian migrants, assisted by Slovenian Franciscan priests: Fr Odilo Hajnšek, Fr Stanko Zemljak, Fr Bernard Goličnik, Fr Tone Gorjup, and Fr Niko Žvokelj. Rev Dr Ivan Mikula was often helping as a missionary priest. Following the death of Fr Basil (+ 26. 07. 1997), Fr Metod Ogorevc became the Head of the Mission from 1997 to 2001 and Fr Ciril A. Božič from 2001 to 2019; Fr David Šrumpf came to Melbourne in November 2013 and was appointed the Head of the Slovenian Mission in Adelaide from December 2014, though continuing to provide part-time assistance in Melbourne. In the middle of July 2019 Fr Simon Peter Berlec will take over the responsibility of the Mission in Melbourne - Kew.

Slovenian Franciscan sisters worked with Fr. Basil from 1966 till 1992; they then returned to Slovenia.
Lay Missionary Marija Anžič worked with Fr Ciril from 2001 to 2019.

THE MISSION IS:

The Religious Centre: The church and pastoral care for the Slovenians in Victoria and Tasmania.

The Cultural Centre: The publication of bi-monthly religious and cultural magazine *Misli – Thoughts*, the publication of books and school text books. There is also a library and book shop, housing an archive of documentation, photographs, slides, films, videos, DVDs and Slovenian migrant magazines from all over the world. The premises stocks Slovenian national costumes from different regions, church cultural robes, theatrical costumes, props and memorabilia. Different cultural programs are held in the church hall.

The Social Centre: The Pastoral team members counsel all who need support and provides aid to people with different legal issues from Slovenia; they also help hostel residents and others. The former aged care facility Mother Romana Home is leased to Servants Community Housing. The Ladies Auxiliary Group St. Ema prepares monthly lunches and provides for other social events in the church hall. The Prayer Group meets weekly in the church and for social gatherings.

Baraga House also houses a Slovenian Welfare and Information Office and is a place for different community gatherings and meetings. Baraga Library is occasionally used by the Slovenian Embassy from Canberra for consular services.

The Education Centre: Slovenian Slomšek School, occasional workshops and different courses.

THE ORDER OF MASSES

THE CHURCH OF Sts CYRIL AND METHODIUS IN KEW:

On Sundays at 10.00am,

but every second Sunday of the month the Mass is at 9.00am.

From Monday to Thursday the Mass is at 8.00am.

On Fridays and Saturdays the Mass is at 10.00am.

On Feast days the Mass is at 10.00am; but on Christmas Day and Easter Sunday Mass is at 8.00am and 10.00am.

GEELONG, Church of the Holy Family, 141-145 Separation Street, Bell Park VIC 3215: Every second Sunday of the month at 12.15pm.

ST ALBANS, Sacred Heart, 4 Winifred Street, St Albans VIC 3021: Every second Sunday of the month at 5.00pm.

ALBURY-WODONGA, St Augustine's church, 55 High Street, Wodonga VIC 3689: First Sunday after Easter and fourth Sunday in November at 6.00pm.

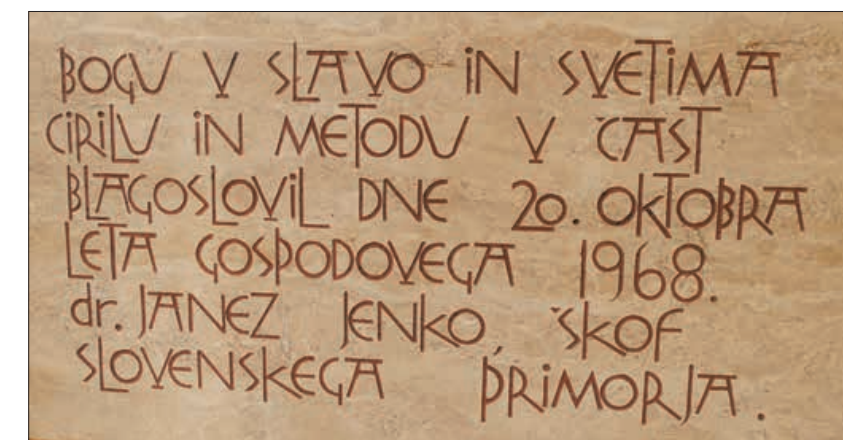
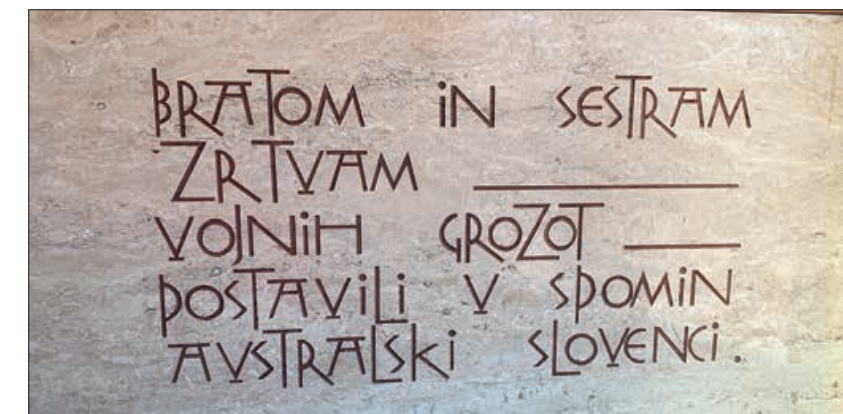
MORWELL, Sacred Heart, 266 Commercial Road, Morwell VIC 3840: Fourth Sunday of Advent or Sunday after Christmas - Holy Family Sunday, at 6.00pm.

HOBART, TASMANIA, Croatian Catholic Church, Our Lady Queen of Croatia and Queen of Peace, 17 George Street, Granton TAS 7030: From time to time as arranged.

WEDDINGS, BAPTISMS AND FUNERALS, by appointment.

*Napis na pročelju cerkve:
Dulce et decorum est pro patria mori. R. I. P.
Sladko in častno je umreti za domovino.
R. I. P.: Naj počivajo v miru.*

*Zapis zgodovine za pomnenje v sedanjosti.
Spominski tabli v veži cerkve.*

Nadškof dr. Denis Hart v Kew, 10. 6. 2012.

Začetek praznovanja zlatega jubileja blagoslova cerkve: Nadškof Melbourn, dr. Denis Hart, je vodil somaševanje izseljenskih duhovnikov, 5. 12. 2017.

James Goold House
P.O.Box 146
East Melbourne Vic 8002
Australia

May 2018

To Father Ciril Bozic, Father David Srumpf and Members of the Slovenian Community in Melbourne

Dear Friends,

I write to congratulate you most sincerely and wish you the blessings of our loving God, as you celebrate the Golden Jubilee of the Chaplaincy in 2018.

It has been my privilege to visit the Chaplaincy on a number of occasions, and I count you and your priests and Marija, your Pastoral Worker, as close friends and near neighbours.

I thank you for your faith and love in the Lord, and remain deeply grateful for the two visits to Slovenia which have helped me, not merely to appreciate your beautiful country, but the rich Catholic faith which is our common heritage.

May the Lord, the giver of all blessings, sustain you throughout this Jubilee celebration, and may Mary, the Mother of the Church, keep us in love of Jesus.

+ Denis J. Hart

ARCHBISHOP OF MELBOURNE

HIŠA ZVELIČANJA IN MILOSTI

msgr. Stanislav Zore OFM, ljubljanski nadškof metropolit

»Bog, naš Oče, blagoslovi to cerkev, ki smo jo po tvoji dobroti mogli postaviti. Vsi verni, ki bodo sem prihajali poslušat Božjo besedo in se udeleževati svetih skrivnosti, naj čutijo, da je tu navzoč Jezus Kristus, saj je obljubil, da bo sredi med tistimi, ki se bodo zbirali v imenu njega, ki s teboj v občestvu Svetega Duha živi in kraljuje vekomaj.«

To prošnjo zmoli škof ob obredu blagoslova cerkve. Takšno molitev je pred petdesetimi leti zmoli škof dr. Janez Jenko, ko je kot prvi slovenski škof na avstralskih tleh 20. oktobra 1968 blagoslovil cerkev svetih bratov Cirila in Metoda v Kew.

V teh kratkih besedah je povzeto vse skrivnostno dogajanje, ki naj bi zaznamovalo neko zgradbo, ki je z blagoslovom izvzeta iz svetne rabe in je namenjena srečevanju Božjega ljudstva, ki v njej časti Boga.

Pred Boga stopamo v spremstvu Device Marije in svetnikov, v cerkvi v Kew zlasti v spremstvu Marije Pomagaj, ki se milostno ozira na Božje ljudstvo od dneva blagoslova naprej, ter svetih bratov Cirila in Metoda, ki sta zavetnika cerkve. Pred Boga torej stopamo v spremstvu tistih, ki so v svojem zemeljskem življenju, v svojih mislih, v svojem srcu in v svojem delovanju

Ljubljanski nadškof metropolit msgr. Stanislav Zore OFM v Kew, 17. 1. 2016.

pripravili prostor za Boga, da je mogel prebivati v njih in voditi njihove odločitve in korake. Ker so na tem svetu sprejeli Boga, da je mogel prebivati v njih, so sedaj deležni prebivališča v nebesih, v Očetovi hiši, kjer je po Jezusovi besedi veliko bivališč. V nebesih so deležni večnega bogoslužja, v katerem brez prenehanja noč in dan slavijo Boga: „Svet, svet, svet, Gospod Bog, vladar vsega, ki je bil, ki je in ki pride. (...) Vreden si, naš Gospod in Bog, da prejmeš slavo, čast in moč, ker si ustvaril vse reči, po tvoji volji so bivale in bile ustvarjene“ (Raz 4,8.11).

Odsev tega nebeškega bogoslužja je tudi bogoslužje po naših cerkvah, ki so „prebivališče Boga med ljudmi. In prebival bo z njimi, oni bodo njegova ljudstva in Bog sam bo z njimi, njihov Bog“ (Raz 21,3).

Bog prebiva s svojim ljudstvom najprej v zakramentalni evharistični navzočnosti. Večna luč ob tabernaklju po naših cerkvah nas opominja, da je med nami On, ki je obljubil, da bo z nami „vse dni do konca sveta“ (Mt 28,20). Svojo obljubo izpolnjuje, da bi se kristjani zavedali, da na poteh življenja nismo prepuščeni sami sebi. Z nami je, da bi se s svetim Pavlom vedno bolj zavedali, da nam v življenju zadošča njegova milost, ki spopolnjuje našo nemoč in slabotnost (prim. 2 Kor 12,9). Z nami je, da bi mogli vedno znova doživljati, da Božja ljubezen ne pozna meja, saj je „svet tako vzljubil, da je dal svojega edinorojenega Sina, da bi se nihče, kdor vanj veruje, ne pogubil, ampak bi imel večno življenje“ (Jn 3,16).

Bog prebiva med svojim ljudstvom po besedi, ki se oznanja in razlaga v njegovih svetiščih. Njegove besede nam govorijo o čudovitem dostojanstvu, s katerim Bog obdaruje svoje otroke. Sveti Janez nam pravi, da se imenujemo Božji otroci in to tudi smo (prim. 1 Jn 3,1). Njegova beseda, ki jo srečujemo v evangeliju, nam celo pove, da se je poistovetil z vsakim človekom, posebno z najmanjšim in najbolj odrinjenim: „Resnično povem vam: Kar koli ste storili enemu teh mojih najmanjših bratov, ste meni storili“ (Mt 25,40).

Prav to pa nam razodeva še tretjo resničnost Božjega bivanja med svojim ljudstvom. Bog prebiva med nami tudi v skrivnostnem telesu Jezusa Kristusa, v njegovi Cerkvi, kajti „on je glava telesa, to je Cerkve“ (Kol 1,18). Razpoznavno znamenje Kristusove Cerkve je, da je v njej prostor za vse, od najbolj preprostih do najbolj imenitnih. Jezus je to povedal, ko je pred vrnitvijo k Očetu svojim učencem rekel, da je v hiši njegovega Očeta „veliko bivališč“ (Jn 14,2). Seveda to ne velja samo za nebeško Očetovo hišo in za njena bivališča, ampak mora to veljati in tudi velja za Kristusovo skrivnostno telo, za njegovo Cerkev. Posledično pa seveda to pomeni, da mora biti tudi po naših cerkvah, po teh stavbah, ki so jih izdelale človeške roke in jih posvečuje Božja milost, veliko bivališč. V njih mora biti prostor za vse in v njih morajo vsi postajati bratje in sestre med seboj, saj morejo ljudje samo na tem temelju spoznati, da smo v resnici Kristusovi. Zaradi tega je pomembno vedno znova uresničevati Jezusovo prošnjo k Očetu, „da bi bili vsi eno ..., da bo svet veroval, da si me ti poslal“ (Jn 17,21).

Vse to se je uresničevalo tudi v cerkvi svetih bratov Cirila in Metoda v Kew, ki ste jo skupaj s p. Bazilijem Valentinom zgradili v treh letih od marca 1965 pa do oktobra 1968, ko je bila cerkev slovesno blagoslovljena.

Na sam dan blagoslova te cerkve je pri krstnem kamnu belo oblačilo Božjega otroštva dobila prva krščenka, ki jo je krščansko občestvo z velikim veseljem sprejelo v svojo sredo. Slovensko občestvo v tej cerkvi se je odločilo, da bo skrbelo za Božje življenje otrok, ki jim bodo podarjeni. Istega dne so se v njej zbrali birmanci in birmanke skupaj s starši in botri. S tem je bila izražena trdna volja, da bodo vsi, ki se bodo zbirali v tej cerkvi, odprti za delovanje Svetega Duha in da bodo v svojem življenju in pri svojem delu zvesto izpolnjevali Božjo voljo in s tem pričevali za Boga, ki jih je naredil za svoje sodelavce pri oznanjevanju blagovesti.

V tej cerkvi so se ljudje poročali. Zavedali so se, da ljubezen med dvema človekoma potrebuje Božjega blagoslova in pomoči, da more ostati zvesta in rodovitna. V to cerkev so prinašali svoje grehe in jih v šepetu spovedi polagali v Božje srce, saj more samo popolna ljubezen, ki je pripravljena ljubiti do konca, do križa in groba, zaceliti rane nezvestobe in greha, da očiščeni grešnik lahko ob Božji roki najde pot naprej, v prihodnost. In v tej cerkvi ste se poslavljali od svojih bratov in sester, nad katerimi je Jezus spolnil svojo obljubo, da bo „spet prišel in vas k sebi vzel, da boste tudi vi tam, kjer sem jaz“ (Jn 14,3). Samo v Bogu se našemu zemeljskemu bivanju odprejo večnostna obzorja in v temo in bolečino smrti in slovesa prodre pramen velikonočne svetlobe vstalega Jezusa.

Ko slavimo petdesetletnico blagoslova cerkve sv. Cirila in Metoda, se s hvaležnostjo spominjamo tistih, ki so jo načrtovali, zbirali sredstva in jo zgradili, pa jih danes ni več med nami. Med njimi je gotovo p. Bazilij, ki je

Marija in Tone Brne na praznovanju 60. obletnice poroke leta 2005. V jubilejnem letu 2018 sta praznovala 73. obletnico poroke.

bil motor vsega dogajanja. Ob njem pa toliko drugih, ki so mu pomagali uresničiti načrte in sanje. Naj jim Bog zaradi njihove skrbi za lepoto zemeljske cerkve podari veselje bogoslužja v nebeškem Jeruzalemu. Priporočimo se jim, da bomo znali nadaljevati poslanstvo, ki so nam ga izročili kot dediščino; da bomo znali biti Slovenci in kristjani, da bomo znali graditi Kristusovo skrivnostno telo bratov in sester v današnjem času in svetu, da bomo znali pričevati za evangelij s svojim življenjem. Naj nam pomagajo, da bomo v tej hiši zveličanja in milosti vedno bolj postajali ena sama živa Kristusova Cerkev.

**+ Stanislav Zore OFM,
ljubljski nadškof metropolit**

Pater Stane Zore OFM je bil kot provincialni minister Slovenske frančiškanske province večkrat na obisku v Avstraliji: 1998, 2001, 2011, 2012, 2013 in kot nadškof leta 2016 in 2018. Papež Frančišek je na god sv. Frančiška Asiškega, 4. oktobra 2014, patra Staneta Zoreta imenoval za ljubljanskega nadškofa metropolita. Škofovsko posvečenje je prejel v ljubljanski stolnici na praznik Kristusa, Kralja vesoljstva, 23. 11. 2014.

S prejemom škofovskega posvečenja in umestitvijo je nadškof Zore uradno prevzel Nadškofijo Ljubljana. Msgr. Stanislav Zore OFM je 36. rezidencialni ljubljanski škof.

Za škofovsko geslo si je izbral svetopisemske besede: "Veselite se v Gospodu" (Flp 4,4).

Na 99. redni seji Slovenske škofovske konference (SŠK) v Kopru, 13. 3. 2017, so slovenski škofje za dobo petih let izvolili nadškofa Zoreta za 7. predsednika SŠK. Mandat je nastopil 23. 3. 2017.

Praznovanje zlatega jubileja cerkve v dvorani: Fr Robert (Bob) Matthews - vikar samostana St Paschal v Box Hillu, nadškof Stanislav Zore, p. Ciril A. Božič, 21.10.2018. Tudi oder je bil polno zaseden z gosti.

PETDESETLETNICA SLOVENSKE CERKVE SV. BRATOV CIRILA IN METODA V MELBOURNU

p. Marjan Čuden OFM, provincialni minister

Ljudska modrost pravi: »Če se hočeš naučiti ljubezni do domovine, pojdi v tujino!« Med lanskim obiskom (maja 2017) med Slovenci v Melbournu in drugod v Avstraliji sem spoznal resničnost tega pregovora. Kako močno v srcih Slovencev, ki živijo pod južnim križem, utripa Slovenija!

Že beseda sama 'domovina' ogreva srce, ker ohranja spomin na otroštvo in mladost. Dom in domovina sta podobna pojma, sta dve sveti besedi, ki ju hranimo v spoštljivem in žlahtnem spominu. Dom in domovina pomenita večini ljudi varnost, toplino, svobodo, naklonjenost in ljubezen.

Dom in domovina nas spominjata in opominjata, da smo dediči prejšnjih rodov in vez z naslednjimi, da smo organizem, v katerem se pretakajo telesne in duhovne energije in silnice iz roda v rod. Domovina - to je hkrati vprašanje po koreninah, po izvirih moje in naše življenjske reke.

Dom in domovina - to je vprašanje po kulturi in omiki, po duhovnosti in vernosti, s katero vsak narod oplaja sebe in bogati tudi druge.

Ivan Cankar pravi o domovini, da jo ljubimo šele, ko jo pogrešamo. Če pogledamo Sveto pismo stare zaveze, pravi, da je domovina tam, kjer je Bog. Pravi odnos do doma in domovine ima, kdor postavi Boga na prvo mesto, ker s tem dobi domovina in vse, kar je z njo čustveno, duhovno, rodbinsko in kulturno povezano, svoje pravo mesto.

Prvi obisk provincialnega ministra p. Marjana Čudna v Avstraliji: Kew, nedelja, 21. 5. 2017: akolit Chris McKean, p. Darko Žnidaršič iz Sydneja, p. Ciril A. Božič, provincialni minister p. Marjan Čuden, p. David Šrumpf, jezuit p. Viljem Lovše iz Slovenije.

Ker se ljubezen do Boga in domovine tako močno povezujeta, je razumljivo, da so se verni Slovenci v izseljenstvu začeli zbirati ob cerkvah, kjer so gojili pobožnost in domoljubje. Eden takih otkov pobožnosti in domovine sredi tujega sveta je za številne rojake v Melbournu že petdeset let cerkev svetih bratov Cirila in Metoda. Ta cerkev sprejema v svoj objem na vesel nedeljski ali praznični dan, pa tudi v žalostnih trenutkih slovesa od pokojnih. Zna vlivati upanje in tudi obrisati solzo žalosti. Na raznih prireditvah in druženjih omogoča, da se pod njeno streho tkejo nova prijateljstva in utrjujejo stara. Predvsem pa se veseli s tistimi, ki pod njenim krovom molijo in pojejo, ki prepevajo ljudske cerkvene in narodne pesmi, ki se v cerkveni dvorani zavrtijo ob zvokih harmonike, iz katere valovijo zvoki narodne glasbe in vriskajo v znamenje veselja, da so verni in da so Slovenci.

Obletnica svetišča ni praznik zidov, ampak praznik žive skupnosti, ki je cerkev postavila z namenom, da bo njihov dom, da bo zanje košček domače Cerkve in domovine v Avstraliji, ki je tako neskončno oddaljena od raja pod Triglavom.

Dragi rojaki, čestitam vam ob petdeseti obletnici cerkve v Kew. Hvala vam za vašo zvestobo, za vse kar naredite, da je vaša skupnost živa. Hvala vam za prijateljstvo in vso skrb, ki jo izkazuje našim patrom, ki delujejo med vami. Veselim se z vami in vam želim veliko blagoslova! Z besedami blaženega Antona Martina Slomška vam polagam na srce: »Ne pozabite, da ste Slovenci in da ste poštenih očetov sinovi!«

p. Marjan Čuden OFM

provincialni minister Slovenske frančiškanske province Svetega Križa

Pater Marjan je bil na obisku v Avstraliji maja 2017 in oktobra 2018.

Zorka Černjak, Magda Pišotek, Beti Belec, Melita roj. Belec, v njenem naročju sin Noah, provincialni minister p. Marjan Čuden, Peter Belec (sorodnik patra Marjana), Alojz in Joži Jakša, Matija in Neda Štukelj ter p. Darko Žnidaršič iz Sydneja. V ozadju je s kamero Jože Možina s TV Slovenija; 21. 5. 2017.

Na obisku pri provincialnem ministru avstralske frančiškanske province Svetega Duha, patru Phillipu Miscable, v samostanu v Edgecliffu v Sydneyu: p. Darko Žnidaršič, provincialni minister slovenske frančiškanske province sv. Križa p. Marjan Čuden, provincialni minister Fr Phillip Miscamble, p. Ciril A. Božič, gvardijan Fr Piotr Rzucidlo; 13. 5. 2017.

Ob obisku duhovniškega okteta Oremus smo povabili v Baragov dom nadškofa dr. Denisa Harta in avstralske frančiškane; 20. 2. 2017.

Fr PAUL SMITH'S HOMILY AT THE GOLDEN CELEBRATION IN KEW *Sunday, 21st October 2018*

The Gospel reminds us in so many ways, that, if we are to make our way to heaven, which surely must be the greatest desire, that each one of us has, that we must put ourselves last, and put God first. That we must put ourselves last and put first the people around us – particularly those who are poor. And in some way maybe that is the greatest struggle in our lives, to allow our humanity to put ourselves last, to think of others first.

And then the letter from St. Paul to the Galatians reminds us very clearly that we are the Church. We are the face of God on this earth. And the way in which we live our lives, not simply for ourselves, but for the benefit of others, is the way in which we build the Kingdom. And today we celebrate those two messages in a particular way. We celebrate, yes, a building, and for us Australian Franciscans, we celebrate the wonderful relationship that we have had with the Slovenian Franciscans for such a long time. And it is a great pleasure of mine to be able to say a few words, and I was really delighted when Ciril said to me: You must come and say a few words about the Australian Franciscans. It has been a proud association that we have had, and it goes back to 1951. Much older than this church, when

Father Beno Korbič and Father Klavdij Okorn came to Sydney as chaplains to Slovenian migrants; and when Father Beno and Father Klavdij came to Sydney they lived in the Friary of Australian Franciscans in Waverley. And so that is where the bond began.

But of course, I think, that we must name another person, who is hugely significant to the significance of this day. And that is Father Basil! Who is so much associated with the Slovenian people, the church in Melbourne and with the Franciscans! And Basil, as you know, spent 40 years amongst you, leading you in your faith and inspiring you in living the Gospel, in looking out for other people and for building up the community which was in a way building up part of the Kingdom of God.

And I am sure, some of you will remember still, the older generation will remember, Basil going to the migrant camp at Bonegilla, and maybe that is where, the first place that you, or your parents, or your grandparents first came to know him, and to know the love and concern that he had for his people who had travelled all the way to this part of the world. And of course it was his foresight, to have a place of worship where you could all gather together, and in your own mother tongue worship God.

In the 1960s it was a very turbulent time for the Church. Things were changing because of Vatican 2, and I suppose one of the great big changes that we recognise of that time was that our worship, our Liturgical services, our praying at Mass, was not just in Latin, but we were given the opportunity to pray in our own mother tongue. And so the building of this church came at that particular time of Church's history, soon after Vatican 2.

And it was also Basil's generosity, his coordination of the generosity of the Slovenian people, who made this possible. Basil may have had the dream, but you, and your parents, and your grandparents, particularly, made it happen. You raised the funds so the church could be built. So many of the older generation were physically, and practically involved in the construction of the church. And as the time has gone on, you have all become involved in some special way. Today we celebrate that 50 years, which really is a particular milestone in the building of the Kingdom of God. Some of you were here on that particular day. And what a lovely story it was to hear of the beginning from the young lady, whose age we can sort of guess at, because she was baptised on the day the church was opened. How beautiful was that. What a great memory. Thank you for telling the story, and the continuing story of your family's involvement of this church, which is so much the story of all of you.

Yes, we do celebrate the milestone of the physical construction of this church, but as St Paul reminds us, we also celebrate the anniversary of a worshipping community. You are the Church. This is God's House. This is your House. This is the place where you find your strength, and your joy to share the good news of the Gospel with others. This is the place where you learn to put yourself last, and put God first. To put yourself last, and to place yourself at the service of people around you. So that the Kingdom may truly be built.

So, yes, we do celebrate something of the past. And in doing that, we must always give thanks to God. We remember those who have gone before us. Those who helped build this place. Parents, grandparents, siblings, who are no longer with us. We give thanks to God for those people. We Australian Franciscans particularly give thanks to God for the Friars who have served here. We thank God for the wonderful relationship that we still have with our Slovenian brothers: Ciril, David and with Maria Anžič, the three of them, part of your pastoral care team, and we also pray to God for the future. We pray to God for continued blessings for each and everyone of you, that what we celebrate of the past becomes much of our future.

So on behalf of the Aussie Friars, congratulations and Bog živi!

Fr Paul Smith OFM

Former Provincial Minister – Australian Franciscan Province of the Holy Spirit

Z avstralskimi brati frančiškani iz samostana St Paschal v Box Hillu smo delili veselje ob praznovanju biserne maše, 60 let duhovništva, v nedeljo, 20. avgusta 2017. Praznovali so patri Robert (Bob), Terence ter Cormac. Pridigal je Fr Theophane (Theo) Rush, ki je bil februarja leta 1954 kot mlad pater nastavljen najprej v Padua Hall v Kew - naš sedanji Baragov dom. Z leve: p. David Šrumpf, bivši avstralski provincial Fr Paul Smith, Fr Peter Cantwell, Fr Terence O'Neill, Fr Robert (Bob) Matthews, Fr Cormac Nagle, p. Ciril A. Božič, gvardijan Fr Joseph McKay, Fr Theo Rush.

OB DESETLETNICI CERKVE

pater Bazilij, Misli, oktober – november 1978, stran 298 in 229

LETOS v oktobru bomo zaključili prvo desetletje, kar lahko rečemo v nedeljo zjutraj: »Danes bomo šli pa v Kew v slovensko cerkev k maši!...« Saj si od časa do časa vsak slovenski vernik – kljub temu, da hodi v svojo farno cerkev k bogoslužju v angleščini – poželi slišati domači jezik tudi pri oltarju. Malo jih je, ki bi se zares tako vživeli v »Australian way of life«, da bi jim tuja govorica domačo celo v cerkvi popolnoma nadomestila. K obisku slovenske cerkve lahko prištejemo še srečanje z znanci. Sicer je danes v Melbournu že več zbirališč; še pred nekaj leti pa je bila ravno slovenska maša edina redna točka, kjer si upal najti znanca.

Gotovo si vsaka narodna skupina v zdomstvu želi pridobiti versko središče s cerkvijo, kjer je kljub tujemu okolju doživljanje vere zgrajeno na domači tradiciji in bi se zato njeni člani počutili zares doma. A vse niso tako srečne, da bi to dosegle. Naši slovenski družini v Melbournu je uspelo, hvala Bogu. Še več: dobili smo cerkev in dvorano v enem zamahu. Bog nas je pogledal skozi veliko okno, bi lahko rekli: dal nam je priliko, da se izkažemo. Ni šlo brez težav, vse se je premikalo stopinjo za stopinjo – za mnoge kar prepočasi in brez posebnih načrtov. Danes vse bolj vidim, da nas je božja previdnost vodila za roko in drugače ni moglo biti. Vsak korak »na svoje« bi zlahka končal v neuspehu in razočaranju.

V septembru leta 1960 sem od nadškofije izprosil za nas v uporabo bivšo poboljševalnico Padua Hall v Kew: postala je BARAGOV DOM, dom slovenskih fantov, ki so tista leta bežali v stotinah preko slovenske meje in jih je Avstralija sprejemala iz evropskih begunskih taborišč.

*Pater Odilo
Hajnšek
med fanti
Baragovega
doma.
Pater Odilo
je deloval v
Sydneyu od leta
1961 do 1963
ter nato do 29.
avgusta 1965
skupaj s patrom
Bazilijem v
Melbournu.*

Že obstoječa hišna kapelica (danes razred Slomškove šole) je dobila podobo Marije Pomagaj, kmalu tudi dovoljenje za krste in poroke. Seveda je bila za nedeljske maše premajhna: po prvi cerkvici v Burnley smo se posluževali enkrat na mesec cerkve sv. Frančiška v mestu, enkrat pa uživali gostoljubje novo odprte hrvaške cerkve v Clifton Hillu.

V avgustu 1963 smo pričeli »udarniško« gradnjo lurške votline za Baragovim domom, da smo bili za bogoslužje preskrbljeni vsaj za največje praznike, zlasti za božično polnočnico in veliko noč.

V septembru istega leta (1963) – bilo je leto spomina 1100-letnice slovanskih blagovestnikov Cirila in Metoda – pa je nadškof Daniel Mannix zvedel za naše želje, da bi na igrišču Baragovega doma radi zgradili podzemsko dvorano ter nad njo cerkev.

Skoraj stoletni nadškof je na dan 3. oktobra dal dovoljen odgovor, ki je izzvenel v občudovanju naše dobre volje, kateremu pa je bil dodan tudi rahel dvom, če bomo s prostovoljnim delom zares uspeli.

*Lurško votlino je blagoslovil p. Bazilij
na cvetno nedeljo, 22. 3. 1964.*

Takratna oktobrska številka MISLI je poleg nedeljskih oznanil pri maši objavila veselo vest in oklicala nabirko za Sklad zidave. In tako smo začeli po starem reku: »Zrno do zrna...« Zbiranje darov za potrebno začetno vsoto, načrti, iskanje dovoljenj...

Nekaterim je bilo vse prepočasno, drugim cela zadeva za skupnost nepotrebno breme; tretji so govorili, da ne bo nič iz vsega tega, kakor so se tudi kasneje ob izkopavanju za dvorano norčevali, da delamo plavalni bazen... Vsi dobromisleči pa so poprijeli in veselo vztrajali v podpori in opori celotne skupne akcije.

Dne 7. marca 1965 smo imeli slovesnost blagoslovitve zemljišča za srečen začetek z zasaditvijo prve lopate. To pozlačeno lopato (seveda ni videla pravega zlata!) hranimo za spomin v veži dvorane. Kmalu potem je zapel buldožer in odvažanje zemlje se je pričelo. Tri leta so nato tekla ob drugem delu reka: »...kamen na kamen...«

Ogromna jama na bivšem igrišču je počasi dobila stene, nato prečno železje, cementno ploščo, ta zopet v zrak štrleča železna rebra za streho nad bogoslužnim prostorom, ki je dobil stene. Zadnja se je izpred vhoda v dvorano dvignila stena zvonika. Sto in sto ostalih del, velikih in majhnih, je bilo sproti opravljenih, nebištevna so seveda počakala.

Pri vsaki gradnji, ki zavisi od prostovoljnega dela, je tako: včasih je bilo kar preveč pridnih rok, včasih jih je manjkalo; včasih je delo za nekaj tednov celo zastalo; tudi dež je od časa malo ponagajal, saj smo bili v glavnem vezani na sobote.

A že 21. dan julija 1968, ko je nadškof in sedanji kardinal James Knox ob odkritju Baragovega spomenika blagoslovil nedograjeno stavbo in vzidal »vogelni kamen« – spominsko ploščo ob vhodu v dvorano, že ta dan je poplačal vse trude.

Bil je kakor injekcija, da je zadnje tri mesece delavcev res kar mrgolelo in je bila cerkev v oktobru dovolj nared za slovesno otvoritev. Kot zala nevesta je bila tisto nedeljo 20. oktobra 1968, ob slovesnem blagoslovu in prvi daritvi

Kardinal James Knox je blagoslovil Baragov spomenik in še nedograjeno stavbo ter vzidal »vogelni kamen« – spominsko ploščo ob vhodu v dvorano; 21. 7. 1968.

*Lojze Markič in Rudi Koloini
v letu 2018 s prvo lopato.*

bolniška strežnica Julka Mrčunova s svojim darom petsto funtov, ki pa ni bil njen zadnji dar. Vso odgovornost za načrte (s tehnično izvedbo mu je pomagal Vlado Dorič) je sprejel nase gradbeni inženir Branko Tavčar in gradbena dela ves čas tudi nadziral.

Vodstvo gradnje same pa je ob sodelovanju Rudija Koloinija prevzel Alojz Markič, takrat eden fantov Baragovega doma. Mirno lahko rečemo, da bi brez njegove vztrajnosti in požrtvovalnosti tistikrat slovenske cerkve ne začeli in morda bi zamudili ugodno priliko za vedno.

svete maše na njenem oltarju. Kako radostno se je takrat iz naših src dvignila Zahvalna pesem.

Dolg je seznam darovalcev v Sklad zidave in najbrž nič dosti krajši ni imenik delavcev pridnih rok, ki so kopale, mešale malto, zidale, žagale in pribijale, varile, pleskale... Danes je slehernemu izmed njih v prijetno zadoščenje misel: Uspeli smo kljub težavam in cerkev nam lepo služil! Tudi jaz sem pripomogel, da danes stoji, deli božje milosti ter ohranja slovenstvo nam in naši mladini...

Preveč in domala nemogoče bi bilo naštevati vsa imena. Nekaj glavnih bi pa le rad posebej omenil. Ko so mnogi imenitnejši in petičnejši rojaki stali ob strani in čakali, kako se bo stvar razvijala brez njih, je bila med darovalci ena prvih – kakor doslej vedno pri vseh slovenskih nabiralnih akcijah v Melbournu – preprosta

*Botri zvonov:
Maks Korže,
Viktor Ferfolja,
gradbeni
inženir in
arhitekt cerkve
Branko Tavčar,
Ivanka Urbas,
Julka Mrčun;
velika noč,
6. aprila 1969.*

*Mojster France Benko ustvarja
mozaik svetih bratov Cirila in
Metoda; avgust 1968.*

Omenim naj še Franceta Benka: v šestih tednih intenzivnega umetniškega dela je končal mozaik bratov Cirila in Metoda, ki krasi celotno zaoltarno steno ter daje cerkvi svojo toploto.

Vsem tem in stotim drugim, ki so takrat sodelovali na kakršen koli način pri gradnji, ob desetletnici še enkrat iskrena zahvala v imenu slovenske družine božjega ljudstva, ki ji naša cerkva veliko pomeni.

Deset let je prav za prav kar lepa doba, ki pa je hitro minila. Še prehitro, se nam zdi, ko gledamo nazaj in preštevamo dogodke v zvezi s cerkvijo, ko se spominjamo raznih slovesnosti, ki smo se jih v njej udeležili. Isto velja tudi za cerkveno dvorano, ki nas družijo pri raznih srečanjih in prireditvah, katerih tudi ni bilo malo. Nekaj preprostih podatkov bo morda dovolj zgovornih: Od otvoritve po koprskem škofu dr. Janezu Jenku je videla naša cerkva že precej cerkvenih dostojanstvenikov

in visokih gostov ob raznih prilikah, ki so bile več kot redne nedeljske maše. Doživeli smo v njej tudi ponovitev nove maše p. Stanka, tri srebrne maše (mojo, p. Inocenca in kapucinskega patra Mansueta iz Brazilije), slovesne redovne obljube br. Bernarda in več redovnih obljub naših sester.

V teku desetletja je bilo podeljenih okrog 90,000 obhajil in prav gotovo nekaj tisoč zakramentov sprave. Porok je bilo pred njenim oltarjem doslej izvršenih 405, katerim lahko dodamo še nekaj srebrnih in dve zlati poroki. Krsti nad njenim krstnim kamnom so v desetih letih dosegli številko 993; med temi je tudi nekaj krstov odraslih oseb.

Manjše – hvala Bogu – je število pogrebov, ki so v teh desetih letih iz. naše cerkve vodili na pokopališče: 97 sem jim naštel. (S pogrebi iz raznih pogrebnih zavodov je število smrti med nami seveda mnogo višje).

Tudi dvorana pod cerkvijo nam je v prvem desetletju dobro služila. Ne bom rekel, da bi ne mogla še bolje, a preko šestdeset kulturnih prireditev za našo skupnost le nekaj pomeni. K temu moramo prišteti še razna druga srečanja, ki nam jih omogoča dvorana: ob nedeljah pouka Slomškove šole, za dneve prošenja, dneve ostarelih, srečanja mladine, vsakoletni sejem in podobno... Ob vsem tem se šele prav zavemo, kaj nam pomeni tudi ta prostor pod cerkvijo, ki je bil ob začetku nekaterim povsem odveč. Tako svetišče kot dvorana sta važna dela našega verskega in kulturnega središča v Kew.

*Dr. Ivan Mikula,
p. Bazilij A. Valentin,
škof dr. Stanislav Lenič,
provincialni minister p. Marjan
Valenčak; februar 1973.*

Po sveti birmi s škofom dr. Stanislavom Leničem, 24. februarja 1973.

Bogu se zahvalimo zanj in radi se ju poslužujmo – za nas vse sta tukaj!
Morda se včasih premalo zavedamo, da je cerkev brez vernikov zgolj mrtva stavba brez duše, dvorana brez kulturnih prireditev pa tudi brez prave vrednosti.

Kakor smo živi del Slovenije v svetu, bodimo tudi živi del Cerkve; dejavni člani, ki v veri in pomoči drug drugemu potujemo skozi čas. Samo ob tej misli ima naše melbournsko središče svoj pomen in namen: duhovno in narodno nuditi roko v oporo vsem, ki si to žele. Bog daj, da bi tudi bodoča leta služila istim ciljem ter prinesla naši skupnosti tako s cerkvijo kot z dvorano še mnogo lepih uspehov, vsem posameznikom pa obilico duhovnih koristi.

Še se uresničuje upanje patra Bazilija, da bi tudi prihodnja leta cerkev služila svojemu poslanstvu. Kew, v nedeljo, 19. februarja 2017.

NAŠI ZAČETKI SPOMINI OB SREBRNEM JUBILEJU

OUR BEGINNINGS – 25TH ANNIVERSARY

Fr Bazilij, Misli - Thoughts, October 1993, pages 259 - 262

It was at Sunday Mass on October 6th, 1963, when I introduced and displayed the model of our future church to the congregation. Three days prior to this, on October 3rd, the permit to build our church was approved by Archbishop Mannix; a date that fittingly coincided with the eve of our patron's Feast Day, St Francis. As I announced this news, I could see the pleasant surprise on the faces of the congregation. Some however, expressed doubt that my expectations of the community were too high.

I briefly presented our mission in the October issue of Misli: "The church is going to be modern, with elements of traditional style. With respect to space, the building was not large, seating approximately 200 people. A community hall will exist below the church. The hall will provide a venue capable of holding social activities including stage performances. The hall would also function as a gymnasium for the boarders at Baraga House. Furthermore, once Our Lady of Help (Help of Christians) will be relocated from the Baraga House chapel to the side altar of our new church the students of Slomškova šola will receive a permanent classroom."

We began with the fundraising which slowly, but continually, grew to cover the costs of our building materials. Fond memories flood back of that first year: when Julka Mrčun, being one of the first, offered a very generous donation, when Johnny Mesar presented me with his full piggy bank, and when Janja Slavec handed over the money she collected, as a child, amongst her relatives and friends. Maks Korže, a boarder at Baraga House, shaved his head, raising five pounds for the future church. Klakočer's choir Škrjančki came to perform from Sydney, contributing their proceeds to our fund. Moreover, Anica Srnec organised a play "Prisegam", Orchestra Bled coordinated a fund raising evening at St Albans, Triglav choir granted part of their profit from a New Year's Eve function for the church and the Slovenian Association Melbourne, as well as Geelong, donated the profits from one of their functions. On top of this, I received countless letters of encouragement and donations; even Dr Miha Krek, from America, joined our extensive list of contributors.

As the funds increased, I began to seek out relevant authorities to help with our project. It was Councillor Daniel Kenney, a former mayor, who assured me it would not be difficult to acquire the building permit from the Kew council. True to his word, all progressed smoothly in that regard. (What a difference from then to now; I experienced hundreds of new rules and regulations every step of the way with the constructions of Mother Romana

Home). I arrived at the council unannounced, presented the plans to the Town Clerk – if my memory serves me right, his surname was Johnson – and informed him that I wanted to build a chapel on the sportsground with a hall in the basement. The Town Clerk politely smiled and replied, "I can't see why not".

The next day I met with the building inspector at Baraga House where he gave me invaluable directions pertaining to the Board of Works and the Health Department. Within two weeks, I had the permit from the council as well as from the Health Department. Despite this, the setback occurred from the Board of Works. The Board of Works were the highest judicator in issuing of building permits. In fact, they cautioned me to wait before allowing bulldozers onto the site, otherwise; the permit approval would not only be delayed but also jeopardized. As a result, I went to their office every second day and pestered them. Finally, I managed to reach the head of the department, where I complained of the unnecessary delays and postponements. After that encounter, I received the official seal of approval. Many people began to offer their valuable time towards our project. In particular, I mention two bricklayers, Alojz Markič and Rudi Koloini, who were young boarders from Baraga House. They volunteered to serve as builders; I will always be and sincerely am grateful. Their immense contribution cannot be overstated. They worked well with the engineer, Branko Tavčar, who supervised the construction. At this point, I will not mention any other participants who contributed to the construction of our church; there are simply too many to note and I might unknowingly leave someone out, which would not be fair to them.

In the March 1965 issue of Misli, I announced that we collectively raised from 540 donors and countless fundraising events - 5,500 pounds towards the building fund. As a result, we were ready to begin the work. On Sunday March 7th 1965, at seven in the evening, we planted the first shovel and blessed the building site – which was already cleared and pegged out in readiness for construction. This gold plated shovel, decorated with a bouquet and ribbons in colours of the Slovenian and Papal flags, is on display at the entrance to our hall.

*Branko Tavčar,
engineer and
architect of our
church.*

*On Sunday
March 7th 1965
we planted the
first shovel and
blessed the
building site.*

On Saturday May 29th, the bulldozer began digging what would be over 2,000 cubic yards of soil. The dig took over a month, finishing on the July 2nd. As I stood over what was then a huge hole, the immense expenses of our plan began to creep up. Thankfully, Karel Čolnik, who was dealing with gardening, organised the sale of our excavated soil. This alone covered the costs of the dig and the soil removal; in fact we turned a profit of ten pounds towards our building fund.

Next came the foundation, which was poured on July 17th. This was recorded in the Misli issue around that time titled "From the foundation rose the roughly finished walls of the hall".

In March 1966, heavy steel beams – which would ultimately carry the ceiling – were lifted into place by a crane. Prior to this, we had to bend each beam into an arched shape. This was needed to compensate the weight of the concrete slab. There were doubts about our capacity to do this – especially from the factory that supplied us the steel – but we persisted, hired two 35-ton jacks (actually 45 ton) from Board of Works and ultimately succeeded.

Then came the bricklayers, welders and carpenters who constructed the framework for our soon to be concrete slab. All timber was donated by Wheelan the Wrecker whilst responsibility for the concrete pouring was undertaken by Tone Knap. These demanding tasks were then complete by June 30th with the help of twenty-six volunteers. Next, were the walls in the hall that needed cleaning, the concrete floor was to be poured and the soil at the main entrance to the hall had to be removed. It was a huge amount of work, but the progress was much faster than I hoped.

It was on October 22nd that progress began to slow. The framework for the roof had just been raised but we only had a limited number of volunteers outside of Saturdays and Sundays. As a result, it was not until April 1967, that the roof frame and the area under the main stairway were completed. Now it was time for the carpenters to begin their tasks. Also, the foundation for the bell tower was dug, and tiling of the entire framework started.

In May 1967, the walls and aluminium frames that would encase the church area were delivered. Plumbers finished their work in September of that year while in October we saw a completed roof. By April 1968, the choir loft was complete, the sacristy was finished and concrete was poured for the main stairs at the front of the church. The stairs consisted of 15 steps that expanded across the width of the whole building. Of course, there were many, many other minor jobs and impossible to mention them all.

There were times when I was somewhat despaired; the construction dragged on and on. I continuously begged and appealed for volunteers in every issue of Misli. In fact, the editor, Father Bernard, likened me to a snail and published teasing poems on my account. To speed up the construction, in May 1968, I disclosed two important dates. On Sunday 21st July, the Archbishop of Melbourne, Cardinal James Knox, would bless and unveil the statue of Bishop Frederik Baraga at the entrance to Baraga House. Cardinal Knox would also lay the memorial plaque (corner stone) at the entrance to the hall and bless the work up to that point of time. I also announced that Bishop Dr Janez Jenko from Koper, the first Slovenian bishop visiting Australia, would visit us on Sunday October 20th and solemnly bless our church; dedicating it in honour to God and in service to us. Thus, our choice was to either complete the construction within the next few months or humiliate ourselves...

There were those who tried to convince me that the construction would not be completed. However, I persisted with the dates and convinced myself that we will deliver.

On Sunday 21st July 1968, the Archbishop of Melbourne, Cardinal James Knox, blessed and unveiled the statue of Bishop Frederik Baraga at the entrance to Baraga House. Fr Bernard Ambrožič spoke about the life and mission of Bishop Frederik Baraga.

The Minister General of the Franciscan Order, Fr Konstantin Koser who arrived on May 17th 1968, accompanied by Australian Provincial Minister Fr Ambrose Ryan.

Prior to this, we had a high profile visit from the Minister General of the Franciscan Order, Fr Konstantin Koser. He was a Brazilian national of German descent who arrived on May 17th 1968, accompanied by our Australian Provincial Father Ambrose. He was keen to inspect both Baraga House and the construction site, the place of our new church. He gave the new church his approval and his fatherly blessing.

He also blessed a cross that has been in our sacristy for the past 25 years. July 21st, began as a typical wet winter's morning but transformed into a sunny day for our ceremony. The main speaker was Pater Bernard, an enthusiastic co-founder of the American Bishop Baraga Association, who arrived from Sydney solely for this sole purpose.

The statue was unveiled by Edward G Murphy, the General Consul for the USA who acted on behalf of our fellow countryman, American Senator Frank Lausche. As this, along with the blessing by Cardinal James Knox, occurred the sun shed its immaculate rays directly onto Bishop Baraga. Following the ceremony, everyone moved to the building site where the Cardinal laid the memorial plaque. Behind the plaque is a box containing Slovenian soil, which was from the grave of my mother and a document. A copy of the document can be seen next to the shovel and the trowel at the entrance to the hall, with which Cardinal Knox cemented the plaque. The Cardinal walked around the hall and blessed it with Holy Water before delivering an inspiring speech at the top of the stairs. He encouraged our youth to maintain the legacy of the brothers, Sts Cyril and Methodius, which has been passed down along many generations.

The works on the church then accelerated. The ceiling was finished, as was the window separating the church and the sacristy; both complicated tasks in themselves. We also completed the spiral stairway to the choir loft, the railings by the external stairs and the stage in the hall. The electrical wiring, the plumbing, the water connection, the bell-tower, the toilet block and hundreds of other important tasks were also completed. We then received the delivery of the main altar table from Adelaide, a gift from Slavko Kralj.

August 21st saw our academic artist, Franc Benko commence the mosaic of Sts Cyril and Methodius. After working for five weeks with thirty-four various coloured square glass tiles, the talented artist completed his work. We then

transferred the masterpiece into position behind the altar on September 28th. The mosaic, cleaned with dissolving hydrochloric acid, now adorns our church in all its glory.

At the start of October, we received delivery of the church organ. At that time, we decided to postpone the delivery of church pews to allow more room for the expected crowd.

One day prior to the blessing of the church, we positioned the baptismal stone under the choir loft – a gift from the Slovenian Association Melbourne. We ultimately had everything prepared, except for the three big church bells ordered from Slovenia. Due to a number of reasons, these were late and we only received them at the start of the following year. Appropriately, the bells were blessed by Bishop Cullinane on Easter Sunday April 6th 1969.

An itinerary was established for Bishop Dr Janez Jenko to visit all our religious centres across Australia. Consequently, he arrived on this continent on October 2nd at Sydney airport. After he completed his visits to NSW and Queensland, he arrived in Melbourne on October 14th. That week, on the Thursday, Friday and Saturday evenings, he led the spiritual renewal ministry. These liturgies were held in the courtyard outside Lourdes Grotto; we were fortunate to have favourable weather at that time.

As Sunday's solemnity approached, our monthly publication, Misli, recorded the day as follows:

"Sunday October 20th developed into an amazingly beautiful spring day. Our church stood in the sun like a beautiful bride, awaiting her groom. The congregation grew by the minute, reaching at least, without exaggeration, 1,500 people (a reporter on the evening TV news, with a film clip, stated 2,000). Worshipers came from Brisbane, Sydney and Canberra...

The blessing of the church; 20. 10. 1968.

Amongst the guests was Msgr Leo Clarke, Vicar General of the Melbourne Archdiocese (currently bishop of Maitland – Newcastle, NSW), who represented the absent Archbishop. Numerous Australian Franciscans with their provincial, Father Ambrose Ryan, attended as well as the Director of Migration Office Father Rafter and Frank de Groot who represented the government Department of Social Services.

At 10 o'clock a number of community members dressed in Slovenian national costumes (the TV reporter counted about 50), led the procession from the old Chapel towards the main stairs in front of the church. There the Bishop began with the Ritual of Blessing; first sprinkling the outside of the church with Holy Water before he entered. The congregation followed every step of the procession and attentively appreciated the dedication of the Altar, followed by the blessing of the Tabernacle and the church organ. The organ produced a solemn sound for the very first time on that day. The people who dressed in Slovenian national costumes carried the image of Our Lady Help of Christians from the Chapel. From that day forth that picture reigns gloriously on the left side of the altar.

This was followed by the First Mass in the new church. It was offered by the Bishop with assistance from Father Blaž Chemazar, the head of The American Custody of the Slovenian Franciscans and Fr Dr Ivan Mikula. The homily was delivered by Bishop Jenko in Slovenian that preceded an address to the youth in English by Father Blaž. After preaching, the rest of this morning mass was devoted to the sacrament of Holy Communion. The church was again full at three o'clock in the afternoon. It was certainly lucky that I postponed the delivery of the pews, which were delivered the following week. This way, many more people could fit into the House of God. (Unbeknown to me, I caused huge concerns to the engineer, Branko Tavčar, who perspired profusely, worrying whether the supporting lower walls would carry the weight of so many people. Thankfully they did, thanks to God!). This time it was the gathering of the Confirmation candidates (103 in total),

The blessing of the altar: Fr Blaž Chemazar from Lemont – USA, Bishop Dr Janez Jenko from Koper – Slovenia, Rev Dr Ivan Mikula, Fr Bazilij Albin Valentin; 20. 10. 1968.

their sponsors, and family members. The homily, prior to the Sacrament of Confirmation, was delivered by the Bishop in Slovenian and as before, Father Blaž addressed the candidates in English. After the solemn ritual, the hall once again became a social event. Orchestra Bled played for the confirmed and there was plenty of food for all. All confirmed candidates received their certificates and medallions."

Confirmation candidates (103 in total), their sponsors, and family members.

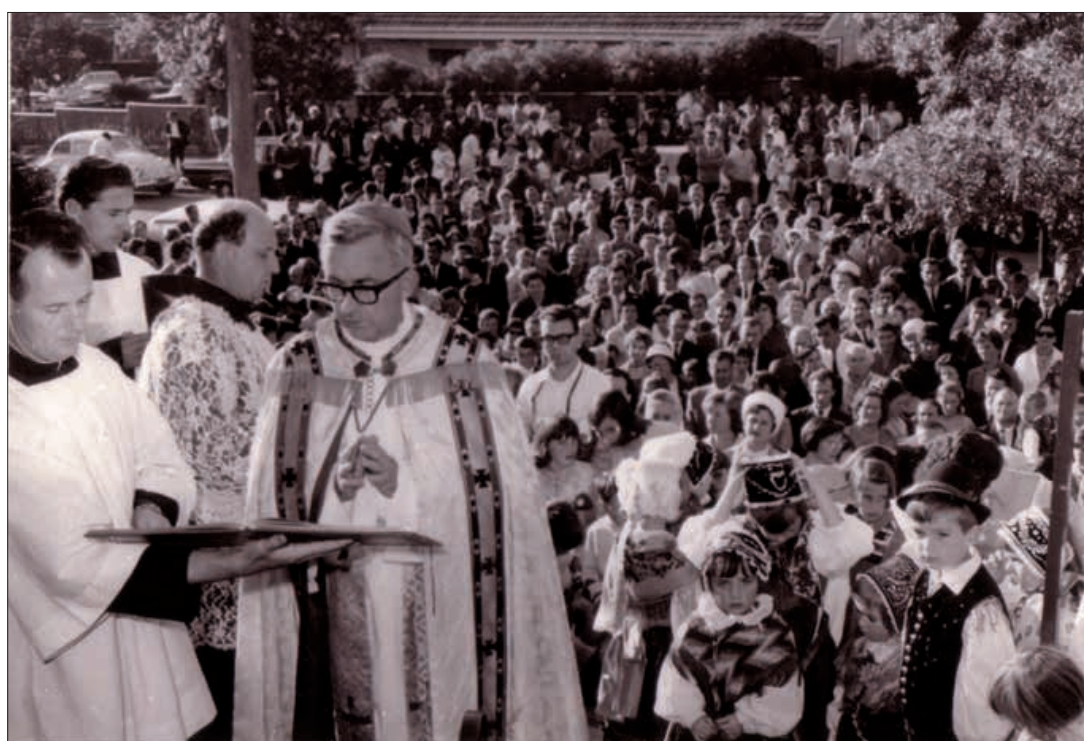

Matija Cimerman,
Jože Kosi and Alojz Markič.

These were the words Misli described the Sunday celebration; an event we will perhaps never forget. We must also report that in the afternoon, Bishop Jenko administered the first Sacrament of Baptism in this church. This was given to Tania Markič, firstborn to the builder of the church, Alojz Markič.

As I look back today, the Silver Jubilee, I cannot believe that 25 years have passed. Our sincere thanks to God for everything our church has offered us during this period. She offered us much. God willing, that in the future too, our Slovenian Community in Melbourne will appreciate the value of having our own church and our own religious centre.

The bells were blessed by Auxiliary Bishop of Melbourne
Most Rev John Neil Cullinane on Easter Sunday, April 6th 1969.

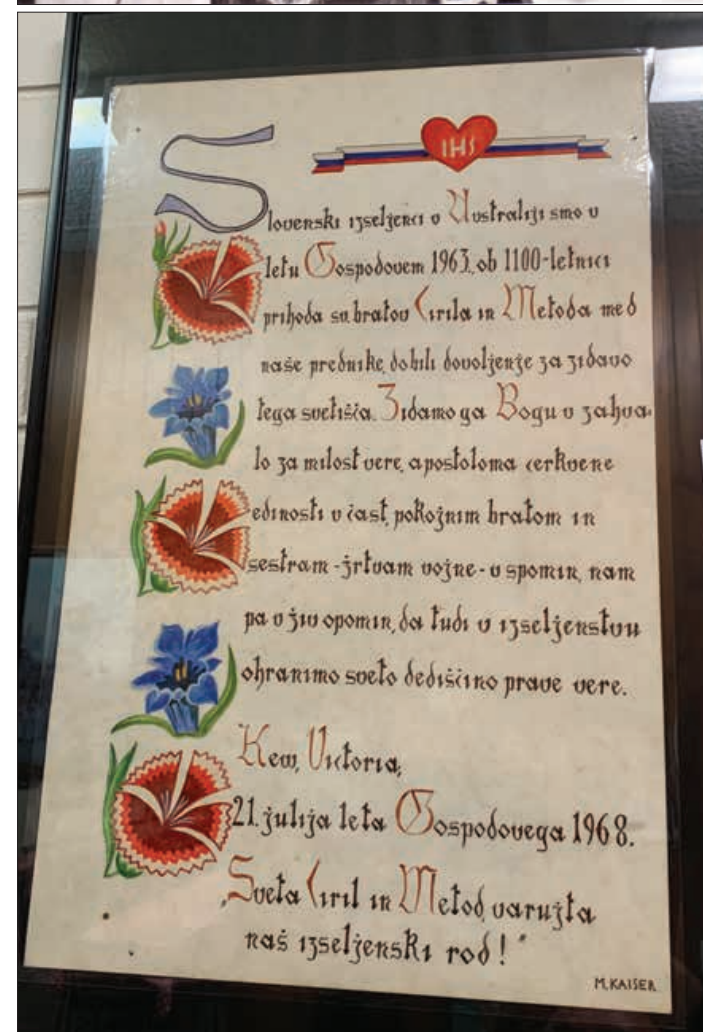
Allow me to conclude this report with sincere gratitude to all that contributed with their donations or work, to all that helped build this House of God and to all that are assisting in preserving it. With God and Our Lady's help, let us advance to the Golden Jubilee.

Pater Bazilij

Translated by Anica Markič, corrections by Aleksander Slavec

Ljubljanski nadškof
metropolit dr. Alojzij
Šuštar je kronal
podobo Marije Pomagaj
v soboto, 5. 2. 1983.
Podobo je leta 1963
naslikal g. Lampič.

The Cardinal Knox laid the
memorial plaque, 21. 7. 1968.
Behind the plaque is a box
containing Slovenian soil, which
was from the grave of Fr Bazil's
mother and a document. A
copy of the document can be
seen next to the shovel and
the trowel at the entrance to
the hall, with which Cardinal
Knox cemented the plaque. The
Cardinal walked around the
hall and blessed it with Holy
Water before delivering an
inspiring speech at the top of
the stairs. He encouraged our
youth to maintain the legacy
of the brothers, Sts Cyril and
Methodius, which has been
passed down along many
generations.

ON THE OCCASION OF 50TH ANNIVERSARY OF THE SLOVENIAN CHURCH

Stan Prosenak

In the year 1956 the world's spotlight was on Australia. It was an important year for many reasons. Melbourne hosted the Olympic Games, the first time the games were held in the Southern hemisphere, TV was introduced to Australia, the economy was booming and from the end of WW2 until 1956 a huge number of new emigrants had settled in Australia, amongst them many Slovenians. Australia was certainly in the midst of great change and transformation.

It was in August of 1956 that a young, 32 years old priest, Franciscan, Bazilij Albin Valentin OFM arrived in Australia. Young pater Bazilij placed his feet firmly on Australian soil to begin his work amongst Slovenians. Soon after his arrival in Melbourne, the name pater Bazilij became a household word amongst Slovenian community in Melbourne. Pater Bazilij was a true son of the beautiful city of Ljubljana, a refugee and a fierce patriot of his motherland – Slovenia.

The WW2 ended in Europe in May of 1945, young Bazilij, Albin Valentin, as a twenty year old soldier, fighting on the side that opposed Communism, had to leave his beloved homeland, together with many other anti-communist fighters, to escape certain death. The Communists in Slovenia were establishing a brutal new one party political system based on Russian Stalinist doctrine. As an anti-Communist fighter and a theologian, young Bazilij was without any doubt on the list for liquidation by the new regime. With many thousands of other young men and women, he arrived as a refugee in Vetrinje, Austria in May 1945, there he continued with his theological studies. In December of 1949, fate took him to the United States of America to continue his studies at the Slovenian Seminary in Lemont, Illinois. He was ordained by Slovenian Bishop Dr. Gregorij Rožman in 1950.

During the years he spent in the USA and even earlier as a refugee in Austria, pater Bazilij wrote many articles and edited various magazines and publications. In 1947 and 1949 pater Bazilij published two books, the fairy-tale - V kraljestvu lutk (In the Kingdom of Puppets) and the story Tonček iz Potoka (Little Tony from Potok) which were translated into four languages. Early in 1956, Pater Bazilij, made a request to be transferred to Australia where there was a great need for a Slovenian priest. At the age of 32, the young Franciscan arrived in Australia with a definite mission. He was enthusiastic and determined to practice his faith by a very specific personal credo that he had chosen as his life's motto when he was ordained as a Catholic Priest. And what was this philosophy?

'By God's grace I was chosen to show the way, proclaim the truth and share my life.'

Po sledih spominov – p. Tone Gorjup in p. Bazilij A. Valentin.

It was with this very strong statement of belief uppermost in his mind, that pater Bazilij began his valuable work amongst Slovenians in his new country – Australia.

He writes in his memoirs of his arrival, - "I received into my care Slovenian settlers in Victoria, South Australia and Tasmania." From day one he was fully aware of the challenging task that lay ahead. In an interview on radio 3ZZZ with pater Niko Žvokelj in the early 90's, he was asked; "What were the beginnings of your pastoral work in Australia, and what were your main challenges?" He answered thoughtfully, "It was real pioneering work. Even today, I maintain that work amongst immigrants is only 40% religion and 60% social work..."

Having been a refugee himself, pater Bazilij immediately recognised where help was needed most. The establishment of Baraga House in 1960, a Hostel for newly arrived Slovenian single men, was his first major project. Over many years, Baraga House offered a welcoming shelter and temporary home to thousands of young men of various nationalities and different religious beliefs. Many of these men are still with us today.

In addition, pater Bazilij helped more than 180 Slovenian families move quickly from the Migrant Camp at Bonegilla, providing them with contacts and assistance in finding work and accommodation so they could settle in Melbourne. He collected and distributed clothes to families in need. As well as practical support pater Bazilij also provided the much needed guidance and encouragement for the many Slovenian migrants who were struggling with starting a new life in their new country. It was for them that he built a chapel - and later in 1968 many of those same migrants were able to show their gratitude in helping to build the lovely church dedicated to the Holy Brothers St. Cyril and Methodius in Melbourne.

*Družabni večer
v Baragovem
domu leta
1960 ali
1961: Richard
Jenko, Jože
Kapušin, Jože
Žužek, Ivan
Mihelj, Milena
Truden, Vida
Tončič (kasneje
poročena
Kravos), Vinko
Oman, ?.*

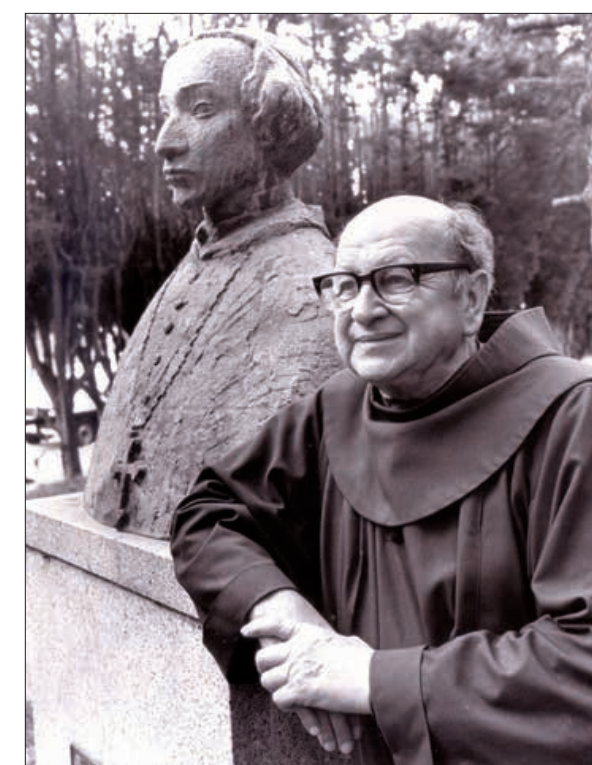

*Nekdanji fantje
Baragovega doma –
'Baragovci' obujajo
spomine s patrom
Bazilijem: Jože Gelt,
Matija Štukelj, Alojz
Jakša, Branko Kojc,
Ivan Horvat, p. Bazilij.*

With energy and enthusiasm pater Bazilij continued working - not only spreading God's word but also as a social worker and fierce advocate of Slovenian culture and the maintenance of the Slovenian language in Australia. Pater Bazilij had the foresight to realise that newly arrived migrants faced many challenges – there were not only the difficulties of embracing a new country, language and culture but also of upholding and retaining their own Slovenian culture and customs.

Shortly after pater Bazilij's arrival in Australia, he joined the first Slovenian organization in Melbourne – the Slovenian Club Melbourne (SKM). In 1957, after only a year in Australia, pater Bazilij, together with the SKM, organised the first Slovenian cultural evening in Australia, for which he received special recognition from the Slovenian Club in Melbourne. The Certificate

*Pater Bazilij ob kipu škofa
Friderika Baraga.
Po njem je septembra 1960
preimenoval nekdanji Padua Hall
v Baraga House – Baragov dom.*

of Recognition reads, and I quote; "To pater Bazilij Valentin OFM, for his unselfish contribution to the first Slovenian cultural event in Australia. The cultural event is also the beginning of the fundraising to build a new Slovenian Club house. This recognition is awarded on behalf of all your countrymen in appreciation for organising a joyful, entertaining evening of Slovenian culture and song in our mother's tongue". In support of his efforts in the encouragement and preservation of Slovenian culture, he served on the committee of the Slovenian Club Melbourne as social secretary, for a number of years. Pater Bazilij also utilised his considerable literary talents to write countless articles on a wide range of topics. For many years he was a regular contributor to the Slovenian newspaper Vestnik (The Messenger) published by the Slovenian Club in Melbourne. Later, from 1972 to his death in 1997 he was the editor of the monthly magazine Misli (Thoughts). Building the beautiful Slovenian church, at 17 A'Beckett Street, Kew, dedicated to the Holy Brothers, St Cyril and Methodius is, without a doubt, one of pater Bazilij's greatest achievements.

Sestre Hilarija Šanc, Monika Antolin, Silvestra Ifko, Pavla Kaučič, Ema Pivk; sedijo: sestra Ksaverija Jerebic, pater Bazilij, mati Romana Toplak.

Let me say at this point, that in the 1950's and 60's pater Bazilij was one of very few, if not the only one, migrant Chaplains that succeeded in obtaining numerous approvals and permissions from his superiors in the Catholic Church. It was 1961, many migrant chaplains could not believe that it was possible to obtain permission to build a Slovenian Chapel and later on the Church, let alone obtain permission to perform baptisms and marriages in the Chapel. Many people may be unaware that during this time, there was much resistance and antagonism towards migrants - even in the Catholic Church. After all, Australia's official policy was 'assimilation'. Despite this, pater Bazilij was not afraid to ask his superiors for what he believed to be right. Yes, he was stubborn and determined but his persistence was rewarded.

In 1966, pater Bazilij brought to Melbourne from Slovenia, a group of Franciscan Immaculate Sisters under the guidance of their mother superior, Mother Romana Toplak. They stayed to help pater Bazilij carry out his work for 25 years. Later, the Slovenian aged care facility – Mother Romana Home – was named in honour of their mother superior. The facility – opened in 1992, situated right next door to the Church. Building of the Home for the Aged is undeniably another of his great achievements.

Throughout his life pater Bazilij rarely took time for himself. In 1990, after the fall of Communist dictatorship in Slovenia, and after 45 years of tireless work for his people, he finally felt ready for a holiday, his first visit to his beloved homeland Slovenia, since he left in 1945. Yes, he took his first well deserved break. His dream had come true and forty five years of prayers and hope were realised as he returned to the place of his birth. On his return to Australia pater Bazilij wrote: "Yes. I was home. Thanks be to God for giving me the chance."... Finally in 1991, his beloved Slovenia had achieved its independence and freedom from communist oppression.

In 1991 pater Bazilij's beloved Slovenia had achieved its independence and freedom from communist oppression.

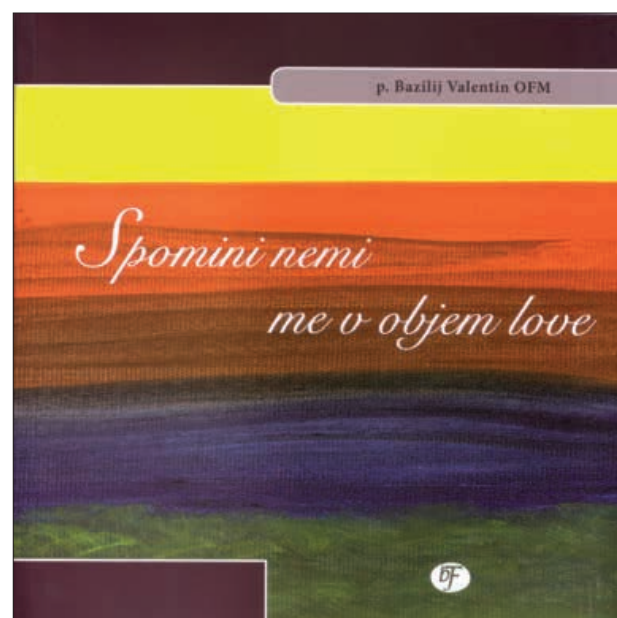

Pater Bazilij took every opportunity to remind us to be good and proud citizens of Australia. However, he also felt very strongly that we should never forget where we came from, that we were first and foremost Slovenian and should be proud of it. He believed it was vital that we retained our Slovenian language, culture and customs - nurture it and pass it on to the next generation. His deep love of God and the Holy Mary Mother of Jesus, at Brezje, the patroness of the Slovenian nation, his love for his countrymen, his honesty, his frankness and his strong beliefs were qualities appreciated by all. Pater Bazilij always spoke openly and held strong views – he found the Communist propaganda aimed at discrediting the priests, Church and Christianity particularly objectionable – and he spoke openly about it. At times this openness was reason for unkind and unjust accusations from a small minority of the Slovenian community, however, he handled such situations with the same grace and dignity as when he humbly accepted praise. In his later years and as his health deteriorated, he became very sensitive to unkind comments. He was beginning to show signs of tiredness and became quite lonely.

On the occasion of the 50th anniversary of the Slovenian church of Sts Cyril and Methodius, we remember pater Bazilij with fondness and appreciation. It is undeniable that his tireless work with the first generation of Slovenians Down Under helped create a united happy Slovenian Community in Australia.

In 1982 pater Bazilij received an MBE (Member of the Most Excellent Order of the British Empire) in recognition for his work in the Slovenian community. He was awarded membership of various religious orders and, in the year 2000, 3 years after his death, the Republic of Slovenia paid him tribute by awarding him the Medal of Freedom. Countless are those whose lives have been enriched by the caring and unselfish work of pater Bazilij.

Utrinek
Žito rumeno
klasje priklanja,
jutranji vetrič
lase mi mrši.
Cerkvica bela
na tratnici sanja,
z lin pa glas zvončka
Mariji doni.
pater Bazilij

Leta 2012 smo v naši frančiškanski založbi Brat Frančišek v Ljubljani izdali knjigo pesmi patra Bazilija z naslovom *Spomini nemi me v objem love*.

A lot more could be said and written about pater Bazilij A. Valentin O.F.M. M.B.E. in recognition of his wonderful work on the occasion of the 50th anniversary of our Slovenian church.

All of us who knew him are witness to the fact that pater Bazilij lived his life by the personal motto he promised to uphold when he was ordained as a priest: *'By God's grace I was chosen to show the way, proclaim the truth and share my life.'*

O, LE PRESADI ME NA BOŽJI VRT!

Spominska svečanost, posvečena
15. obletnici smrti patra Bazilija Albina
Valentina OFM MBE in predstavitev knjige
z njegovimi pesmimi je bila v naši cerkvi v
Kew na praznik Kristusa Kralja,
25. novembra 2012. Sveto mašo je daroval
p. dr. Mihael Vovk, bivši provincialni
minister slovenskih frančiškanov,
somaševal je p. Ciril. Med sveto mašo
in v kulturnem programu so sodelovali:
Mešani cerkveni pevski zbor ob vodstvu
Janike Rutherford in organista Lentija Lenka OAM, moški zbor Planika s
pevovodjem Rolandom Carmody-jem in upravnikom zbora Petrom Mandeljem
OAM JP, igralska skupina pod vodstvom Drage Gelt OAM, glasbenik Lojze
Dominko ter učenci Slomškove šole, ki sta jih pripravili ravnateljica šole
Veronica Smrdel Roberts in učiteljica Julie Kure Bogovič.

Vseh pet slovenskih duhovnikov v Avstraliji ob obisku provinciala p. dr. Mihaela Vovka v kapeli Slomškovega doma v Kew. Od leve na desno: patri Janez Tretjak, Valerijan Jenko, Mihael Vovk, Bazilij A. Valentin, Tone Gorjup, Ciril A. Božič; junij 1988.

Pater Bazilij, dr. Jože Pučnik, Marcela Bole, 2. 3. 1991.

Patri Niko, Bazilij in Ciril, 1990.

Pater Bazilij je zapisal ob podobni fotografiji: Vrsta žlahtnih 'rožic' našega verskega in kulturnega središča v Melbournu. Materinski dan maja 1992, v cerkvi pred podobo Marije Pomagaj: Frances Plut, Lidia Lapuh, Sonia Žalik, Suzi in Jenny Petelin, Anita Krenos; klečijo Tania Grilj, Evelyn Kojc, Tania Kutin.

Na zahodu Melbourn je pokopališče Keilor Cemetery, kjer je pater Bazilij že v 60-tih letih 20. stoletja poskrbel za slovenski del pokopališča. Tam je od 2. 8. 1997 tudi njegov grob. Mali kapelici za sveče na grobu sta dar Slovenskega društva Jadran.

Na skupnih grobovih so 1. 11. 1962 ob znamenju križa postavili bronasti kip žene v narodni noši, delo hrvaškega kiparja Vlada Boriča. Kip so leta 1966 ukradli. Aprila 1986 so na istem mestu postavili prav takšen kip Slovenke, ki ga je v beli beton vliil Bernard Zidar. Na fotografiji: p. Bazilij, Bernard Zidar in Jože Lapuh, oba iz Traralgona, ter Jože Krušec iz Morwella.

Škof iz Kopra msgr. Metod Pirih in provincial p. dr. Viktor Papež (drugi z leve) z rojaki na pokopališču Keilor, 12. 11. 2008. Za njimi je grob p. Bazilija. Pater Bazilij je umrl 26. 7. 1997 v St. Vincents Hospital v Melbournu. Rudi Iskra (prvi z leve) je z ženo Emo prevzel skrb za urejanje groba p. Bazilija. Po njegovi smrti leta 2015 grob ureja Ema s sinom Robertom in vnukinjama Jessico in Kathlyn Iskra.

Ljubljanski nadškof dr. Alojzij Šuštar med birmanci, 6. 2. 1983.

Obisk ljubljanskega pomožnega škofa msgr. Jožefa Kvasa in provinciala p. dr. Mihaela Vovka po sv. birmi (28 birmancev), nedelja, 17. 11. 1985.

Med sveto mašo pred lurško votlino v nedeljo, 6. 2. 1983, je ljubljanski nadškof metropolit dr. Alojzij Šuštar podelil zakrament svete birme 25 dekletom in fantom.

Nadškof Melbourne dr. Francis Little in p. Bazilij obkrožena z mladimi po slovesni sveti maši za žegnanje v Metodovem letu in ob srebrnem jubileju verskega središča, 14. 7. 1985.

Fr BAZILIJ VALENTIN OFM MBE HAD A DREAM TO BUILD THE FIRST SLOVENIAN CHURCH IN AUSTRALIA

Lojze Markič

In 1960, Father Bazilij Valentin acquired the use of Baraga House (*then known as Padua Hall*) from the Archdiocese of Melbourne for accommodating newly arrived Slovenian immigrants. I vividly remember, seeing the warm and friendly face of a young Father Bazilij at Melbourne docks and offering us accommodation at his newly attained boarding house. I was amongst the first group of migrants that stayed at Baraga House; my first home in Australia. I lived there for seven years always under the guidance of Father Bazilij. At its peak, the hostel accommodated 45 residents.

A small chapel existed at Baraga House that still stands today. Father Bazilij would celebrate Mass there daily, attended in most by the Australian neighbours. Later, he applied and was successful in obtaining the authority to conduct baptisms and weddings at the chapel; it was an important milestone, from here on Slovenians through Father Bazilij had their own baptismal registry.

In those early years, regular Sunday Masses for the Slovenian community were conducted in Australian churches throughout Melbourne. In most part that was workable, but during the seasons of Christmas and Easter, it was difficult to obtain a church; most were utilised for the local parishes. On

Pater Bazilij (sedi spredaj peti z leve) pred Baragovim domom s svojo mladino. Levo od njega je Lojze Markič, tretji z leve je Janez Vidovič, za njim sedi Franjo Kravos, desno od p. Bazilija je prepoznan Miro Krševan, za njim stoji Tone Grl, desno od njega Milan Kregar, skrajna desno je gospodinja Baragovega doma gospa Emilija Kregar z njeno snaho Anico. Kdo se bo še prepoznal?

those occasions, Mass was celebrated in the courtyard of Baraga House in front of Lurška Votlina (*Lourdes Grotto*). The rock structure of Lurška Votlina was built in 1963 by the young boarders of Baraga House without a plan or a permit, but simply from the vision of Father Bazilij.

As the number of Slovenian migrants swelled, the need to have our own Slovenian church became apparent to Father Bazilij and with a strong passion and determination he set upon the task to have that dream a reality. He felt that the land next to Baraga House which was a tennis court that also served as a volleyball court was an ideal location to build our church.

Father Bazilij had a clear vision of the church. He had the belief that the church should also cater as a meeting place for Slovenians to catch up and of course, share food. So, the idea of a church above ground and a hall below was raised. I suggested several times that building a church without the hall would be far less problematic. Father Bazilij steadfastly insisted that a hall, a gathering place, is a critical part of the church and a non-negotiable requirement. I recall, that to pass the plans through council, one of the Kew councillors suggested that the hall be presented as a gymnasium for the residents of Baraga House, and so it was.

Along the way, there were numerous objections raised by the locals including the increase in traffic, and the presence of the 'foreign' undesirables. These objections caused a considerable delay in having the building approved. I am not sure, if the councillor's advice helped or not, but the church and hall was eventually approved.

50 years on, I too appreciate the significance of the hall; its usefulness for various social and cultural purposes; it is a meeting point for Slovenians. His foresight and determination to have a hall, was vindicated!

Vlado Dorić, an academic sculptor (Croatian by birth), created the model of the Slovenian church as envisaged by Father Bazilij. Later, Branko Tavčar, an engineer who worked for the Country Board of Works located in nearby Kew, drew up the plans and engineered the specifications for the building.

He supervised the process; visiting regularly to ensure all the works were carried out per design and instruction.

Father would frequently bring up the discussion of his desire to build a church with his residents, but not everyone was positive about the idea. Most of these young men were hard working, and in their spare time, were trying to establish their own lives and build their own homes. Father Bazilij would frequently ask me if I, a qualified bricklayer, would be willing to help. My response was always the same, of course I will help. One evening he invited me into his office, informed me that all the plans were finalised, now he needed a builder. Would I be willing to sign the application for the building permit? The signature needed to be from a qualified builder. I was taken by surprise and needed to give this some serious consideration. I was a 24-year-old with limited experience in large sized projects. At that time, I and Rudi Koloini were working together as bricklaying subcontractors. After some thought, I suggested to Father Bazilij that he ask Rudi to join, and together we sign up as the builders. With our signatures on the application form, we accepted the responsibility of constructing the first Slovenian church in Australia. My own firm belief and conviction was, that we truly needed a church of our own and this gave me the courage, the aspiration and willingness to participate.

Father Bazilij and Branko Tavčar oversaw purchasing while Rudi and I, were the builders. And so, the adventure began.

Well, it did not take long and we met our first dilemma; how to avoid the exorbitant expense of excavation. Fortunately, Rudi and I were acquainted with Karel Čolnik, a Slovenian businessman dealing with market gardening. It was through his contacts, that we managed to sell over 2,000 cubic meters of clay to the Kew Council, during its construction of the Kew Golf Course by the Yarra River. This, plus the co-operation from some of our own volunteers who owned their own trucks, helped pay for the excavation and removal of the soil and leave the building fund with a few extra pounds.

After the hole was dug and the foundation poured, work came to a standstill. There was a relentless downpour of rain that went on for some time.

Over a metre of water filled into the hole. Passers-by and the occasional visitor began to comment that Father Bazilij was building a swimming pool, not a church. Father Bazilij too began to question the success of the project. Removing the water was a difficult and complicated task; a hired pump helped, but it was a short-term solution. The final solution required a pit to be dug and a permanent pump installed; that pump is still serving the building to this day.

Project success depends on volunteers and monetary donations. The response of volunteers was at times very positive, but at others disappointing. For many volunteers, it was their first adventure on a construction site, they all came with a passion, but with little or no experience. Some were offended when they were handed a pick or a shovel and did not return the next day. We needed men who were prepared for manual labour. A jackhammer, pick and shovel were amongst the most utilised tools; there was minimal use of machinery. We desperately needed building and construction workers such as concreters, carpenters, welders, bricklayers; really anyone willing to work. Amongst the more tedious jobs was cleaning the second-hand bricks. Some 40,000 bricks were donated by Whelan the Wrecker, a local demolishing company. Obviously, this is only a portion of all the bricks required for the project but still very helpful and they came at the right price. The same company also donated all second-hand timber for boxing the entire concrete slab and stairs, again much appreciated.

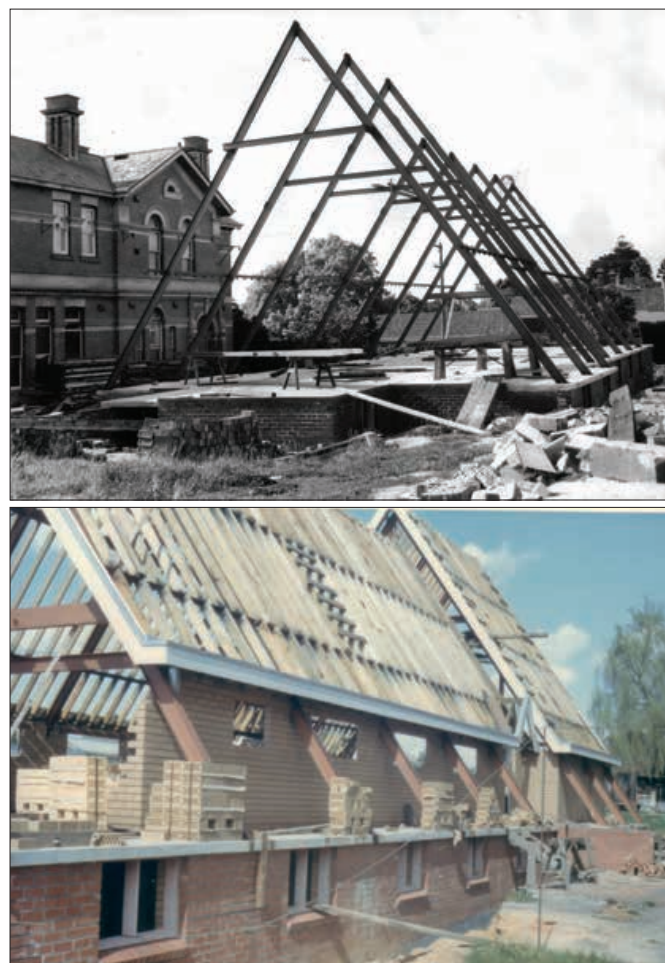

I kept a record of all volunteers except for the final year, when I too was often absent, building my own home. I handed this book to Father Bazilij when I left Baraga House.

As mentioned earlier, during these times, many Slovenian immigrants were busy building and establishing their own homes. On occasions, this too contributed to a disappointing turnout of volunteers. Others would visit the site from time to time, quietly observing the progress. I recall some making disparaging comments, belittling those that were volunteering. Making late-night phone calls for volunteers often proved fruitless. Individuals would promise to help, but then break that promise. Such was the case the day we did a concrete pour for the stairs. The task had to be completed on the same day. Five concreters promised to attend but only three arrived, making the task much more strenuous and demanding. I soon learned when work is voluntary, you should not expect it to be of a high standard. The strongest need was for qualified bricklayers. It was very difficult for a Slovenian qualified bricklayer (with no bricklaying experience in Australia) to cope with the new systems and tools. Fortunately, this was less problematic with other trades.

There were times when the project stalled. Sometimes, caused by the weather, on other occasions due to a lack of participants. Occasionally, this worked in our favour, and allowed Father Bazilij a chance to raise more funds.

Rudi and I decided to lay the bricks on the bell-tower ourselves; this would help to keep the brick work consistent. The task took us well over a week to complete. The job was more complex than just laying bricks; the cavity in-between needed to be filled with reinforced concrete as we worked our way up the bell tower. However, the most challenging assignment was the bending of the steel beams that carry the entire concrete slab of the church; these beams are visible inside the hall. Branko Tavčar advised us, to handle a greater load capacity, these beams must be bent into an arch shape by 10 centimetres.

We accomplished this successfully on site, in muddy conditions by using two heavy 45 tonne jacks. This saved the expense of transportation and labour that would be needed if the work was to be done off site. Branko was very pleased with the result.

All steel was delivered in standard lengths. It was then cut into specific sizes and shapes. The same applied to all concrete slab formwork. Over 800 pieces of steel were cut into designed shapes and sizes by Jože Kosi and Matija Cimerman at their work place, with the full approval of their foreman. The work was performed without cost to the project and delivered to site in their own cars. Again, another huge expense saved. As far as I am aware, the only contracted work that was fully paid for, was to the roof tile company. The entire slab was poured without a concrete pump. The pump was replaced with wheelbarrows and hardworking men! The steel beams for the roof were raised into place with the help of heavy ropes. Again, another challenging and demanding task accomplished safely and without any mishaps.

Along the journey, we were always privy of good nourishment and refreshments. Initially it was Mrs Kregar and later with Sr. Ema Pivk.

Of course, Father Bazilij was always ready and happy to finish off the day with a special drop.

Fourteen months prior to the blessing of the church, Father Bazilij was involved in a serious car accident that saw him being hospitalised for a few weeks. This event, also coincided with my wedding and my departure from Baraga House. As the outer structure of the church neared final stages, Father Bazilij took charge of the interior design.

Franc Benko, an academic artist, created the mosaic of our patrons, Saints Cyril and Methodius, the ornament of our beautiful church. It took him a few weeks of conscientious dedication to produce the designated masterpiece. During this time Mr Benko lived at the Baraga House so he could work without interruption.

In the last few months, prior to the consecration mass, the worksite burst into activity. Many people, who until now showed little interest, became involved.

*Jože Turk
in Franc Čampelj
pri delu v dvorani
pod cerkvijo.*

Father Bazilij was glowing with pride and happiness; his dream that the church would bring Slovenians together was now a reality.

Around this time, His Grace, the Archbishop of Melbourne, Dr James Knox was invited to bless and lay the memorial plaque at the entrance to the hall, and bless the statue of Frederik Baraga, the work of Vlado Dorić. After all the formalities were completed, Rudi and I were left to clean up. Suddenly, like a thunder clap, the memorial plaque fell onto the concrete stairs. Thankfully, there was no damage to the plaque. We calmly placed it back into its original position, without a word to anyone.

The adventure that has taken three and a half years of persistent effort, commitment, and many sleepless nights to achieve was coming to completion. However, not everything was completed in time, some tasks had to be left unfinished.

On Sunday 20th October 1968, the day of the blessing, there were no seating provisions for the congregation; it was standing room only, so more people could fit into the church. Over 2,000 people attended the Mass. For Father Bazilij, this was undoubtedly, one of the happiest days of his life.

I remember, Branko Tavčar was concerned about the load bearing capacity of the slab, continuously scratching his head with worry. "Will the slab withstand the weight of so many?" Of course, it did, and still does.

The solemn Mass was celebrated by His Lordship, Dr. Janez Jenko, Bishop from Koper, Father Bazilij, and other visiting priests. My memory of this day is somewhat cloudy. Immediately following mass, my firstborn, Tania, four weeks old then, was baptised which was followed by a family celebration at our home.

Fifty years on, as I meet with numerous volunteers, we reminisce and are intensely proud of our participation and achievements. Unfortunately, already there are many who have departed.

After all these years many memories come flooding back of primitive working conditions and methods. I am grateful to God that we accomplished all this without any significant mishaps or accidents.

I have no regrets, only pride that I accepted this responsibility. By giving my time, I received experience and knowledge that benefitted me in my future life. I was a very young man to be in placed in charge of such a project, but I felt respected and trusted and we all worked in harmony. I was and am honoured to be entrusted with such a project.

A heartfelt thank you to all our Slovenian priests that have contributed to nurturing our spiritual needs over the past 50 years. Further, a sincere thank you, to each participant that helped in building our unique church. It would not be right to ignore our dedicated congregation, contributing their valuable time to our centre since its foundation.

An immense credit to you all!

I believe, that the late Father Bazilij would be very proud that his dream of this Slovenian Cultural and Religious Centre lives on to this day.

Lojze Markič

October 2018

POZDRAVLJENI, SLOVENCİ IN SLOVENKE, V AVSTRALIJI!

s. Maksimiljana Kaučič FBS

Ob 50. obletnici slovenske cerkve sv. Cirila in Metoda v Kew vam iskreno čestitam. Vseh 21 let mojega bivanja v Kew mi je bila cerkva zelo pri srcu. Z velikim veseljem sem jo čistila, krasila in v njej tudi mežnarila. Ko pa je bila Božja volja, da smo se sestre vrnile v Slovenijo, sem bila zelo hvaležna gospem, ki ste prevzele ta opravila v cerkvi in okrog nje. Bogu hvala! Zelo rada berem revijo »Misli«, ki mi jo pošilja p. Ciril. Bog Vam povrni, ker Vam jaz ne morem. Molim za p. Cirila, da bi mu Bog naklanjal zdravje duše in telesa in Bogu priporočam tudi vse vas, dragi Slovenci širom Avstralije. Rojaki v Kew ste mi pa še posebej pri srcu, saj se osebno poznamo in si ob praznikih tudi še pišemo.

Kot sem omenila, rada prebiram »Misli«, saj v njih izvem, kaj je novega. Tisti, ki so bili pri nas v otroškem vrtcu, so sedaj že poročeni in imajo svoje otroke, mnogi starejši, s katerimi smo skupaj delali, pa so že med pokojnimi. Vedno molim zanje in se jih spominjam tudi pri sv. maši. Molim pa tudi za vas, članice Društva sv. Eme, ko vidim in berem, kako ste še vedno delavne. Naj vas blagoslovi Nebeški Oče na priprošnje Marije, kraljice majnika. Prav vse vas prisrčno pozdravljam in vabim, da se še kaj oglasite, preko pisma ali osebno, ko boste na obisku v Sloveniji.

Hvaležno vdana, s. Maksimiljana Kaučič

Foto desno:

Sestra Maksimiljana s patri Metodom, Valerijanom in Janezom, ko je prišla na pogreb sestre Eme leta 1999.

Sedaj živi v sestrski skupnosti kongregacije frančiškank Brezmadežnega spočetja v Slovenski Bistrici.

V Avstraliji je delovala v Melbournu od 24. 8. 1971 do 12. 3. 1992.

Večne zaobljube s. Pavle Kaučič FBS, ki je delovala od 3.4.1966 do 6.2.1992 v Melbournu in začasne zaobljube njene rodne sestre s. Maksimiljane; 16. 5. 1971.

*Sestre:
Pavla, Silvestra,
Maksimiljana,
Ksaverija;
zadaj: Ivan Horvat,
Eligij Šerek, Jože Čeh;
spredaj z leve:
Antonija Sankovič,
Doris Koder, Ivanka
Urbas, Metka in
Janika Škofic, Rozi
Lončar, Angela Škofic,
deklica spredaj je
Anita Sankovič;
16. 5. 1971.*

*Sestre so v
Slomškovem
domu v Kew,
4 Cameron
Court, vodile
otroški vrtec.*

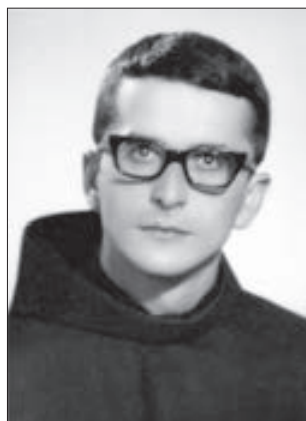
Vsi slovenski patri na obisku pri sestrah v Slomškovem domu, 1984.

SPOMINI IN VOŠČILO

Anton Zemljak (pater Stanko)

Pater Ciril me je presenetil s povabilom, da bi ob praznovanju petdesete obletnice blagoslovitve cerkve sv. Cirila in Metoda v Melbournu napisal kratek prispevek v zvezi mojim delovanjem v tem slovenskem centru, oziroma v Avstraliji, da bi tudi iz svojega vidika dodal kamenček k bogatemu mozaiku delovanja slovenskih frančiškanov v Melbournu in okolici. Minilo je skoraj 50 let, kar sem z enim prvih prevozov s takrat komaj tisto leto uvedenim 'jumbo' avionom skupaj z več kot stotino imigrantov priletel iz Rima v Avstralijo. Prej so jih namreč prevažali z ladjami...

Moje delo v Avstraliji se je začelo, ko sem bil še študent v Ljubljani. Naš predstojnik nas je obvestil, da je potreba po pastoralni med Slovenci v Avstraliji, kjer primanjkuje duhovnikov. Povabil nas je študente, da se bi morda kdo prostovoljno javil za to delo. Ker po enem letu ni bilo odziva, sem se prijavil, saj sem bil pripravljen delati, kjer bi bil koristen oziroma potreben. Čeprav takrat popolnoma brez znanja angleščine in s poznavanjem Avstralije na ravni romana Julesa Verna v »20000 milj pod morjem«. ...

Moral sem dokončati še leto študija do posvečenja in nove maše, potem pa na pot! Vmes sem lahko še napravil nekaj osnovnih tečajev iz angleščine v večerni šoli, kar mi je dalo možnost prepoznati ta jezik med drugimi, ne dosti več. Po posvečenju v rojstni župniji Brestanici in novi maši prav tam sem v začetku septembra 1969 že poletel iz Rima proti Sydneyu. Tam me je prijazno sprejel p. Valerijan. Prepoznal sem ga v množici čakajočih po duhovniški obleki (kolarju), saj se prej nisva poznala. Pripeljal me je v svoj 'dom', pri frančiškanih v Paddingtonu, kjer je takrat še živel. Naslednji dan mi je pokazal leseno cerkvico v Merrylandsu, ki jo je s pomočjo slovenske skupnosti (in banke?) kupil za slovenski katoliški center v Sydneyu. Nato pa me je peljal v frančiškanski študijski center v kako uro oddaljeno mesto Campbelltown. Imel sem pred sabo še eno leto študija, istočasno pa je bila to zame tudi odlična priložnost, da se naučim nekaj angleščine, ker brez le-te tam ne gre kljub glavnemu delu predvsem med Slovenci. Ob petkih me je prihajal iskat z avtom in me popeljal v slovensko skupnost k maši v Sydneyu in ostale kraje, kjer je razne nedelje maševal. Popoldne pa je navadno sledil obisk na slovenskem klubu. Vedno je bilo to seveda povezano s spoznavanjem ljudi, mnogo novih obrazov in imen.

*Pater Stanko, Herman Jaksetič
(predsednik SD Jadran od 1977
do 1979) in njegova žena Milka.*

*Senator Miša Lajovic
v iskrivem pogovoru.*

Teh obiskov ob koncih tedna sem se veselil, saj so zame pomenili pravi oddih od nenehnega iskanja pravih angleških besed, da bi me morda le mogli moji kolegi (in profesorji) vsaj za silo razumeti. K sreči so bili prijazno uvidevni in potrpežljivi. Ampak prihod med slovensko govoreče ljudi je deloval name kot požirek čiste studenčnice v hudi žeji.

Po letu dni se je moj študij zaključil in treba je bilo oditi na moje delovno mesto, ki je bilo predvideno v Melbournu, kjer je deloval p. Bazilij. Vmes smo se že srečali ob ponovitvi nove maše v novi slovenski cerkvi v Kew (ne spomnim se, koliko ponovitev je bilo po vseh postojankah že prej pri p. Valerijanu in potem še pri p. Baziliju). Skratka, prišel je čas rednega dela. V resnici je bil najprej čas uvajanja, spoznavanja ljudi, razmer, krajev, načina dela, ki se je tu precej razlikoval od običajnega dela na župniji v Sloveniji. Pater Bazilij je namreč že več let vodil hostel za predvsem mlade fante, ki so prihajali iz Slovenije, večkrat tudi po dolgih ovinkih. V Baragovem domu jim je lahko ponudil streho in hrano, pomagal jim je po potrebi urejati papirje, dobiti službo, i.t.d. Pri vsem tem, predvsem pa pri duhovniškem delu, naj bi mu bil pomočnik, kar sem tudi ves čas bil, kolikor je bilo v moji moči.

Prvo sveto obhajilo leta 1977.

Delo p. Bazilija je dodobra popisano v raznih virih, predvsem v Mislih, ki jih je dolga leta tudi urejal. Znano je, da je tudi pesnik in pisatelj. Vse njegovo delovanje in zasluge za slovensko skupnost so že dobro dokumentirane v raznih virih in priznanjih, ki jih je prejel. Omejil se bom tukaj predvsem na nekatere dogodke, ki sva jih v času mojega delovanja tam na novo začela, oziroma pri katerih sem bil aktivno udeležen. Pisati moram po spominu, saj ves ta čas nisem imel živega stika z Avstralijo in tudi kakšne dokumentacije iz tistega časa nimam. Tako tudi ne morem več z gotovostjo vedeti za časovno zaporedje dogodkov, ki jih navajam in tudi to morda ne bo vse tako točno, kot bo napisano. Naj mi bo oproščeno, saj ni namen tega sestavka pisati za zgodovino. Gre za spomine in vtise iz preteklosti izpred več kot štirideset let... Iz tega razloga se bom izognil navajanju posameznih imen ljudi, ki so ponekod celo bistveno prispevali k uspehu posameznega projekta. Dobro se zavedam, da noben projekt ne bi bil uspešno izveden brez truda in sodelovanja mnogih posameznikov, ki so zadevo pomagali izpeljati do uspešnega zaključka.

Če je p. Bazilij v prvih letih po prihodu poleg drugega dela predvsem poročal mlade pare in potem krščeval njihove otroke, se je v mojem času že pokazala potreba, da poleg nedeljske Slomškove šole za slovenščino, namenjene predvsem, vendar ne izključno osnovnošolskim otrokom, da se nekaj ukrene tudi v smeri odraščajoče mladine. Ustanovljen je bil mladinski cerkveni pevski zbor mladih fantov in deklet (Glasniki), ki so enkrat na mesec peli v cerkvi, kjer je sicer redno prepeval pevski zbor odraslih. Poleg cerkvenih nastopov so mladinci pozneje nastopali tudi na slovenskih koncertih mladih iz raznih mest Avstralije. Kolikor se spominjam, so v času mojega odhoda še prepevali... Že zelo zgodaj smo pričeli s slovenskimi vse avstralskimi tekmovanji mladinskih ansamblov vsako leto v drugem avstralskem mestu, kjer so bile slovenske postojanke. Čeprav je bilo to v začetku mišljeno kot prijateljsko tekmovanje v spodbudo mladim, da slovenske melodije bolje spoznavajo in jih tudi vzljubijo, se je pozneje pokazalo, da to

Helena Čampelj (kasneje poročena Trinnick), Anita Žele (kasneje poročena Fistrič) na odru s patrom Stankom.

*Pater Stanko maja 1977.
Ministranta sta Peter in Daniel Bračko.*

*Sonia Benčič,
Anita Žele (kasneje
poročena Fistrič),
John Zemljič, Walter
Pahor, Helena
Čampelj (kasneje
poročena Trinnick),
John Škofic.*

rodi tudi močno tekmovalnost, ki ni bila v prid slovenski skupnosti. Oblika koncerta brez tekmovanja se je izkazala bolj primerna. Pozneje so bili v nastope na koncertih vključeni tudi odrasli. Če prav vem, je pred par leti bila že štirideseta obletnica koncertov in tudi zaključek. Čas prinese pač nove razmere in potrebe.

Obstajala je folklorna plesna skupina, ki so jih vodile posamezne navdušene gospe z ustreznim znanjem, ki pa je bila seveda namenjena predvsem nastopanju na odru ob raznih prilikah, kot so bile šolske predstave in tudi drugod. Pokazala pa se potreba po možnosti plesa za mladino po njihovem okusu in sploh možnosti druženja mladih, ki so se poznali med sabo zaradi tega, ker so s starši prihajali ob nedeljah v slovensko cerkev ali pa na srečanjih po raznih društvih, sicer se pa niso videvali. Ti so bili povabljeni

v našo cerkveno dvorano ob določenih nedeljah popoldne za ples. Občasno pa smo organizirali kako drugo dejavnost, kot je skupni obisk drsališča ali smučanja v Snowy Mountains pozimi in podobno.

Velika akcija je bila gotovo v času vzpostavljanja slovenskega učnega programa v avstralske šole, kjer naj bi postala slovenščina tudi maturitetni predmet. Ideja je bila, da bi dobili tudi Slovenci to, kar so nekateri narodi v Avstraliji takrat že imeli. Na to pobudo je strokovno delo prevzela dobro poznana gospa, ki je že imela izkušnje na tem področju. Treba pa je bilo najprej zagotoviti zadostno število učencev, ki bi bili pripravljeni sprejeti slovenščino v svoj učni program. Potrebni je bilo ogromno telefonskih klicev (ob pomoči natančne kartoteke p. Bazilija). Niso bili vsi klici uspešni, vendar poleg mnogih navdušenih staršev, ki so bili pripravljeni voziti svoje otroke desetine kilometrov vsako soboto celo šolsko leto (in potem tudi naslednja leta...), je bilo dovolj tudi mladih, ki so bili pripravljeni sprejeti tak učni program. To je od staršev in tudi otrok zahtevalo veliko napora v času in denarju. Če se prav spomnim, se jih je za prvo leto prijavilo kakšnih 150, morda je kdo tudi potem iz raznih razlogov odpadel, vendar je bilo vsekakor dovolj zvestih, da se je projekt lahko začel. Zagotovljena je bila strokovna plat in zadostno število srednješolskih učiteljev s pravico učenja v slovenskih in avstralskih državnih šolah. Ustanovljeno je bilo tudi društvo učiteljev. Vem, da so mnogi mladi tudi uspešno opravili maturo iz slovenskega jezika, prvi že leta 1981, ko sem odšel iz Avstralije. Pozneje je bil tak projekt izveden tudi v Sydneyu. Kako sedaj poteka pouk, mi ni znano; ali je še zadostno število učencev, mi ni znano. Več natančnih podatkov je seveda mogoče najti v raznih publikacijah.

Razmeroma velik projekt je bil tudi zbiranje sredstev za dom starejših Slovencev, da bi imeli lahko oskrbo v letih obnemoglosti v slovenskih družbi poznanih ljudi. To je bila srčna želja p. Bazilija. Sredstva je zbiral že leta prej, predno se je pokazala možnost projekt realizirati. V ta namen je versko središče organiziralo letni Walkathon, kjer so mladi (pa tudi nekateri starejši) zbirali denarne prispevke za vsak prehojen kilometer. Odziv je bil zelo dober in kar nekaj se je ob tem nabralo, čeprav razmeroma mali prispevek h končni ceni vzpostavitve doma starejših. Vendar ni bil edini niti ne glavni cilj denar, ampak druženje in podpora ideji, ki je tako postajala povezovalni projekt slovenske skupnosti v Melbournu in tudi okolici.

Zanimiv mladinski projekt spadajo tudi poletne počitnice v Mount Elizi južno od Melbournu. Za štiri tedne (v začetku celo šest) smo najeli od nadškofije bivši frančiškanski samostan tik ob morju. Bilo je dovolj prostora za 30 ljudi in tudi več. Počitnice smo razdelili tako, da je vsaka skupina lahko bivala tam po en teden in sicer mali fantje, potem večji fantje, mala dekleta in en teden večja dekleta. Za kuhinjo so skrbele nekatere mame otrok in tudi druge pridne dobre gospe, vse dobre kuharice. Bilo je lepo, vendar tudi po svoje naporno. Nekateri starši so mi pravili, da so otroci komaj po enem tednu prišli spet k sebi, se naspali kot treba in odpočili od »počitnic«. Tudi sam sem potreboval nekaj miru po takih počitnicah. Ne vem, kako dolgo je potem še to trajalo, verjetno so se razmere spremenile. Bile pa so te počitnice zelo povezovalne, saj so se spletle vezi med mladimi, ki so se sicer slabo poznali.

Omenim naj še večji projekt zbiranja sredstev za nakup zemljišča v Adelaidi v Južni Avstraliji. P. Bazilij je že leta prej zbiral denar v ta namen. Želel je, da bi tudi tam imeli Slovenci svojo cerkev po možnosti v bližini slovenskega kluba, ki je tam obstajal že takrat. Ko se je našla primerna hiša, jo je kupil. Na tej lokaciji je pozneje, ko je prišel v Adelaido p. Inocenc in za njim p. Janez Tretjak, ki je zgradil cerkev in, kolikor vem, sedaj dobro služi potrebam Slovencev v Adelaidi.

Med pisanjem se tudi spomini na tisti čas nekako vračajo, vendar »naročilo« urednika je bilo, da naj bo kratko, morda dve strani. Kdor je spremljal delo na tej postojanki, lahko ve, da je delo tako raznoliko, da se ne more popisati na nekaj straneh. Kot sem zgoraj omenil, sem se omejil na nekatere projekte, ki so mi ostali bolj živo v spominu in katerim sem takrat posvečal več energije kot morda drugod.

Čeprav sem prišel v Avstralijo leto dni po blagoslovitvi slovenske cerkve v Melbournu, sem delo v njej spremljal dobrih deset let. Čestitam slovenski skupnosti k postavitvi in skrbi za to lepo cerkev ter seveda tudi slovenskim frančiškanom, začeni s p. Bazilijem, brez katerega tega svetišča gotovo ne bi bilo. Na mnoga leta!

Anton Zemljak (nekoč poznan kot pater Stanko)

Pater Stanko Zemljak je bil prvi duhovnik, ki je prišel iz Slovenije leta 1969 delovat med Slovence v Avstraliji. V Slovenijo se je vrnil oktobra 1980. Živi v Ljubljani. Od frančiškanov se je poslovil leta 1989.

Vsakoletne počitnice v januarju v Mt Elizi. Prvo letovanje je bilo leta 1974, zadnje v januarju 2005. Fotografija levo je iz leta 1984, ko je patru Baziliju za dva tedna prišel na pomoč p. Ciril iz Sydneya.

Počitnikovanje leta 1987 s p. Bazilijem, p. Tonetom in sestro Petro Kropich.

Mt Eliza, 1990.

Veselo počitnikovanje v Mt Elizi s p. Metodom v januarju 2000.

V januarju 2004 je v času počitnikovanja v Mt Elizi s helikopterjem pristal pilot pater Ciril A. Božič.

Fotografija čisto spodaj je iz leta 2002.

CERKEV SV. CIRILA IN METODA

p. Bernard Goličnik OFM

Dragi p. Ciril Božič, povabil si me, da napišem svoje vtise o vaši, pa tudi moji, slovenski cerkvi sv. Cirila in Metoda v Melbournu ob njenem jubileju. Podobe, ki živijo v mojih spominih nanjo, so iz obdobja, ko je bila tudi moja cerkev, in sicer v času študija v Box Hillu in kratkega službovanja v Kew.

Slovenska cerkev v prestolnici Melbourne, »države vrtov« (Victoria Garden State), me je arhitekturno spominjala na slovensko podobo hiše s strmo streho, ki kljubuje teži snega in lahkotno dviga človekov pogled proti nebu. To znamenje slovenske vernosti me je nagovorilo iz treh vidikov:

1) Ob 50-letnem jubileju cerkve sv. Cirila in Metoda mi pridejo na misel Jezusove besede, ki jih je izrekel nad upornim Jeruzalemom, da je skozi ta čas kot »koklja zbirala svoja piščeta« k bogoslužju in zakramentom ter v materinem jeziku nagovarja slovensko dušo. Vse to je potekalo v duhu zavetnikov slovanskih bratov sv. Cirila in Metoda, ki sta v bogoslužje vtkala slovanski jezik in omiko. Ta cerkva je kot doječa Mati, ki omogoča pitje »mleka« vere in slovenske kulture.

Pater Bernard na letališču ob prihodu v Avstralijo, 30. oktobra 1983, s patrom Bazilijem ter Tilka Lenko s hčerko Lidijo in sinom Tonijem.

2) Jubilejna cerkev je kraj moje dokončne življenjske odločitve za frančiškana, ko sem v njej 27. novembra 1977 izrekel slovesne obljube v roke takratnega provinciala Slovenske frančiškanske province sv. Križa, p. Polikarpa Broliha.

3) V času mojega študija in delovanja je bila cerkev ne le vitka, temveč tudi mladostna, saj jo je ob nedeljah in praznikih napolnila svežina vere številnih mladih staršev, mladine in otrok. Ušesa so božali milozvočni glasovi Glasnikov. V njej so slovenske redovnice molile in pele. Razkošje: Slovenija v malem.

Spoštovana p. Ciril in p. David, spoštovani avstralski Slovenci, iskrene čestitke ob 50-letnem jubileju. Z vami se veselim ob praznovanju. Bog daj, da bi vas ta »koklja« še dolgo zbirala k bogočastju in druženju, kot »doječa Mati«, ki bo omogočala pitje »mleka« vere in slovenske kulture.

p. Bernard Goličnik OFM

Pater Bernard Goličnik OFM je študiral teologijo na Yarra Theological Union College (YTU) v frančiškanskem samostanu St Paschal Friary v Box Hillu (Melbourne) v letih 1976 do 1980. Kot pater je deloval skupaj s p. Bazilijem Valentinom v Slovenskem misijonu v Melbournu od 30. oktobra 1983 do konca oktobra 1985. V letu 2018 je župnik pri Sveti Trojici v Slovenskih goricah.

Prvo sveto obhajilo leta 1983.

FRIDERIKU BARAGI

P. Bazilij, ob osemdesetletnici Baragove smrti, 19. januarja 1948

*Gorečnost Tvoja ni meja poznala,
saj žrtvoval si vse, kar si imel,
čez morje, kjer ti polja dala
je roka Božja, da sejal boš, žel.*

*Ob Gornjem jezeru te je vodila
po krajih tujih misijonska pot...
Plemena divja kmalu so odkrila,
da mir prinašaš in rešitev zmot.*

*Učil molitve k Velikemu Duhu,
razlagal nauke, z zgledom svetil vsem,
utiral pot si k angelskemu Kruhu
in zašle vračal v Božji si objem.*

*Izprosi, Baraga, nam luč kreposti,
gorečnost vžgi, ljubezni svetli žar:
da bi za Cerkev, duše - kljub slabosti -
Gospodu žetve sebe dali v dar.*

Po maši narodov v katedrali svetega Patrika v Melbournu leta 1991.

TONE GORJUP OBUJA SPOMINE

Tone Gorjup

V Baragov dom oziroma Slovenski misijon pri Sv. Cirilu in Metodu sem prišel na praznik Brezmadežne, 8. decembra 1986. Pred tem sem bežno poznal slovensko skupnost v Parizu, ki se je zbirala na Chatillonu v času gospoda Čretnika in Flisa, ter rojake, za katere je duhovno skrbel p. Robert Mazovec na Osmi cesti na Manhattnu v New Yorku. Zdaj sem tudi sam postal del Slovenije v svetu ali, kot bi rekli oblastniki v domovini, del sovražne emigracije, kar je takrat veljalo za vse katoliške skupnosti po svetu.

Ljudje, zlasti mladi, so me lepo sprejeli, a našli so se nekateri, ki so dvomili: »Da ga ni poslala udba«!

Pater Bazilij Valentin, ki je postavljaj temelje vsemu, kar je stalo in živelo na vogalu A'Beckett in Barry Street v Kew, me je sprejel kot pomočnika. Bil je nekakšen patriarh slovenske Cerkve v Viktoriji in na Tasmaniji, nadvse ponosen na cerkvico sv. Cirila in Metoda, pa tudi na to, da so jo gradili sami. V tistem času je bil njegov cilj dom ostarelih, kjer bi našli zavetje in

Obisk hrvaškega kardinala Franja Kuharića v Baragovi knjižnici leta 1988.

Pater Bazilij, p. Tone in p. Niko.

Sestra Ema v kuhinji Baragovega doma.

topel dom rojaki, ki na stara leta težko poskrbijo zase. Počasi in vztrajno je širil zemljišče ob cerkvi, iskal prve zaupnike in dovoljenje za gradnjo, dobil arhitekta, doživljal nasprotovanja sosedov, a vztrajal pri svojem in prepričal tudi sodišče.

Poln energije sem začel z delom in pomagal povsod, kjer je bilo treba. Da je bil takratni utrip slovenskega katoliškega misijona v duhovnem, kulturnem in socialnem smislu precej živahen, so poleg p. Bazilija skrbele še sestre. V delo so se vključevali tudi laiki od Društva sv. Eme do učiteljic v Slomškovi šoli. Sodelovanje z njimi je bilo samoumevno. Poseben izziv so bili mladi. V nekaj mesecih je znova zaživel mladinski zbor in se predstavil tako pri maši kot na odru dvorane. V veliko oporo mi je bil Lenti Lenko, saj brez njegove pomoči ne bi šlo; sam posebne glasbene izobrazbe nisem imel. Na srečo smo

Mladinski zbor Glasniki.

Obisk nadškofa dr. Alojzija Ambrožiča iz Toronta v Kanadi. Nadškof je bil nečak p. Bernarda Ambrožiča.

našli Katarino Vrisk, s katero so Glasniki dobili ustrezno zborovodkinjo. Za oživitev plesne skupine Rožmarin je poskrbela s. Petra. Tudi vrsto drugih stvari smo izpeljali, od duhovnih priprav na praznike, do izletov in pravih hribovskih podvigov. Poskusili smo celo s svojim »časopisom«, z radijsko oddajo za mlade in uspešno postavili na oder dramatizirano pravljico »Slavček in vrtnica«, seveda v slovenščini.

Pastoralno življenje je bilo precej razgibano in nekako uravnoteženo. V drugem letu mojega bivanja v Melbourneu smo imeli na primer trideset krstov, trideset pogrebov, sedemnajst porok in, ker nas je takrat obiskal tudi nadškof Alojzij Ambrožič, se je na birmo pripravljalo štiriindvajset fantov in deklet. V narodnostnem smislu so nas povezala dogajanja doma, kjer se je začela slovenska pomlad. P. Bazilij je v Mislih sledil dogodkom v domovini in sproti obveščal o litostrojski stavki, procesu proti četverici, majniški deklaraciji,

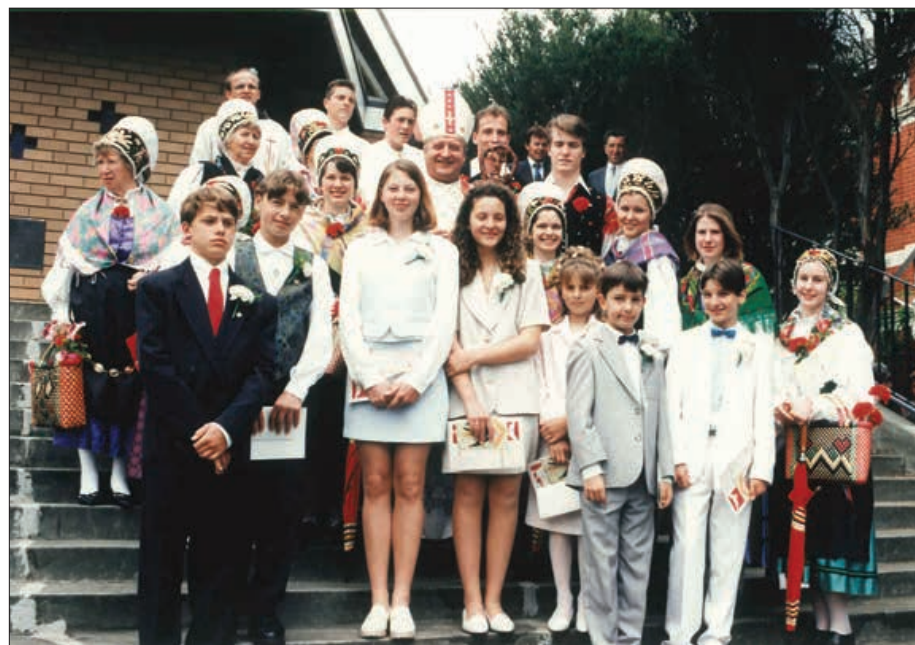

Pater Bazilij, p. Tone, nadškof dr. Alojzij Ambrožič po sv. birmi, 31. julija 1988. Birmancev je bilo 24.

prvih strankah... Srbska ekipa na radiu SBS – takrat smo bili skupaj s Hrvati še pod jugoslovansko redakcijo – je bila vedno bolj nestrpna. Čeprav sem imel le duhovne nagovore, praznične oddaje in nekaj kulture, sem to občutil tudi sam. Obenem se je rojevala nova radijska postaja 3ZZZ, v kateri smo v verskem središču prevzeli pobudo in ji postavljali temelje, ko je šlo za začetek rednega oddajanja. P. Bazilij je poznal moč medijev in veliko truda vložil v Misli, meni pa je prepustil radio.

Škof msgr. Alojz Uran z mladimi; 26. 11. 1995.

Ob drugem prihodu v Baragov dom - najprej so me določili za Sydney - sem postal ali naj bi postal vodja središča. S p. Bazilijem sva se nekako dogovorila, da bo on še naprej skrbel za »fante« v Baragovem domu in za Dom matere Romane, ki je zaživel v moji odsotnosti. A v treh letih se je

Neva Štrancar, Ana Maria Cek, Rozi Lončar, Francka Anžin, Berta Žele, Marija Petelin, Frančiška Šajn, Olga Bogovič, Anica Zver, Marija Špilar, Marija (Mici) Hartman, Marta Krenos, Katarina Hartner, za njo Zorka Peršič, p. Tone Gorjup, g. Mirko Žerjav SDB na obisku iz Slovenije in pater Bazilij Valentin, 3. julij 1987.

marsikaj spremenilo. Sestre so prodale Slomškov dom in odšle domov; tudi sestra Ema je že pakirala. Šele takrat se je pokazalo, za kaj vse so skrbele sestre, večkrat tudi v škodo središča, saj bi za mnoge stvari lahko poskrbeli laiki, pa jim ni bilo treba. Vodile so zbor, skrbele za zakristijo, za krašenje in čiščenje cerkve, za Slomškovo šolo, za organizacijo prireditev v dvorani oziroma šolske nastope... Sestra Ema je vodila kuhinjo Baragovega doma in z izredno nizkimi stroški (na to je bil ponosen tudi p. Bazilij) poskrbela, da nihče ni bil lačen. Vsega tega ni bilo več. Ugasnilo je tudi Društvo sv. Eme. Oblikovati je bilo treba nov model vodenja našega misijona. Pevci so se hitro znašli. Za čiščenje cerkve smo oblikovali mesečne skupine. Gospa, ki je skrbel za občasna kosila za starejše in bila v veliki meri zaslužna, da se je Društvo sv. Eme umaknilo, je odpovedala. Najprej so mi priskočili na pomoč upokojenci sami, zatem smo oblikovali ekipe, ki so skrbele za kosilo vsako tretjo nedeljo po maši in nazadnje nam je uspelo znova sestaviti Društvo sv. Eme. Vmes smo izgubili še učiteljico, ki je prevzela šolo za sestrami in tako sem se za krajši čas znašel tudi pred šolsko tablo.

V Baragovem domu je našel svoje mesto tudi Slovenski narodni svet, izpostava Svetovnega slovenskega kongresa za Viktorijo. V tistem času je bil precej dejaven in med člani sva bila tudi midva s p. Bazilijem. Nekateri so ga razumeli kot protiutež slovenskim klubom, ki so bili v prejšnjih časih in delno tudi takrat povezani s starimi silami v domovini. Temu primerne so

bile tudi njihove zahteve. Med drugim so hoteli urediti svojo pisarno kar v pevski sobi; ko je šlo za razne prireditve v dvorani pod cerkvijo, so menili, da je Društvo sv. Eme tudi njihov servis. S p. Bazilijem sva se tukaj znašla na različnih bregovih.

Do razlik je prihajalo tudi drugod, saj sva imela v mnogih stvareh različne poglede, zamisli, načrte in ne nazadnje tudi ljudi, ki so naju podpirali. Njegove besede: »To smo že poskušali, pa ni šlo!«, sem prva leta z njim sprejemal kot

dobrohotno opozorilo, zdaj pa se je poglobljal najin razkorak. O teh stvareh nisva veliko govorila, občutila pa vedno bolj.

Še tretjič sem prišel v Kew v letu smrti p. Bazilija. Občasno sva se srečevala najprej med vrati, zatem pri kavi, nazadnje v uredništvu Misli, ko je »zaštekala« računalnik. Hvaležen sem zlasti za Baragovo knjižnico, kjer sem si lahko sposodil knjige za sobotno šolo na Princess Hill Secondary College. S knjigami sva se poslovila. In ko sem prišel naslednjič v Baragov dom, sem našel p. Valerijana med kupi papirja v Bazilijevi pisarni. Tako sem pomagal pri pripravi pogreba. Zatem sem odšel za nekaj mesecev v Adelaido, kjer sem nadomeščal p. Janeza Tretjaka v središču Svete Družine in pri Madžarih.

Tudi v Baragov dom sem se še vračal. Na srečo sem med zadnjim obiskom patra Bazilija v domovini izdal tri številke Misli in se pri tem podrobno seznanil s celotnim postopkom. Zato sem po njegovi smrti lahko poskrbel, da smo Misli oddali v tiskarno na klasičnih tiskarskih predlogah, spakirali in oddali na pošto. Po nekaj mesecih so bile Misli prvič »postavljene« računalniško.

Tone Gorjup

Pater Tone Gorjup OFM je deloval v Melbournu od 8. decembra 1986 do 11. oktobra 1989 ter od avgusta 1992 do decembra 1996. Leta 1997 je zapustil frančiškanski red in duhovništvo. Sedaj ima družino treh otrok in je voditelj informativnega programa na katoliškem radiu Ognjišče v Ljubljani ter stalni dopisnik revije Misli v rubriki Izpod Triglava.

Tržaški škof msgr. Lorenzo Bellomi je med obiskom v Avstraliji na pobudo Marije Oppelt Oppelli obiskal tudi našo slovensko skupnost. Precej rojakov, zlasti tržaških Slovencev, se je zbralo k škofovi slovenski maši in potem srečanju v dvorani v soboto zvečer, 18. julija 1987.

Danila Štolfa, Angela Lavrič, škof Bellomi, Danila Paulič, Neva Roeder, Olga Žužek.

DVE DOMOVINI V SRCU

pater Niko Žvokelj OFM

Kako naj opišem moje, sicer kratko delovanje v Avstraliji? Iz Slovenije sem odšel na Prešernov dan, 8. februarja leta 1990. Doma sem začel doživljati velike spremembe, ki so se kot orkan bližale moji ljubljeni Sloveniji. Za slovo iz domovine sem se udeležil demonstracij na Roški ob obsodbi trojice JBTZ. Z mešanimi občutki sem odhajal na pot v deželo, ki se mi je na povabilo moje sestrčne Marinke Greco, dve leti prej, razkrila z vso svojo čarobno lepoto. Pristal sem najprej v Sydneyu, da bi nadomeščal p. Valerijana, ki ga je čakala operacija oči. Prvi stik z našimi rojaki v daljni Avstraliji je bil nepozaben, prijetna družba v Merrylandsu pa je zagotavljala odlično okolje novemu

Avstralsko hitro priznanje Slovenije je bila posledica požrtvovalnega in predanega dela Slovenskega narodnega sveta in rojakov, ki so čutili ta zgodovinski trenutek.

delovnemu izzivu. Za velikonočne praznike sem odpotoval v Melbourne na pomoč p. Baziliju in začel spoznavati mojo novo življenjsko in delovno okolje. Ljudje so me z veseljem sprejeli. Pomagali so mi, da sem uspešno prebrodil prilagajanje novemu svetu. V veliko pomoč mi je bila družina moje sestrične Marinke Greco. Turbulenca razmer, ki so se začele v Sloveniji, so z vso močjo udarile med rojake v Avstraliji.

Ko iz oddaljenosti gledam nazaj, je težko v nekaj stavkih strniti vse, kar sem v slabih treh letih doživel med Slovenci v Melbournu. Ker je vse ostalo vodil p. Bazilij, je ostalo dovolj časa, da sem se ukvarjal z mladimi. Veliko lepega smo doživeli in prepričan sem, da je v mladih ukoreninjen ponos do domovine njihovih staršev.

V času osamosvojitve smo imeli celo mladinski klub in tekmovali v dvoranskem nogometu. Veliko smo se družili in spletali prijateljstva. Oblikovali smo bogoslužja in s Katarino Vrisk odkrivali lepoto petja. Upam, da ima tudi danes Bog prostor v njihovih življenjih in družinah. Poskušal sem jim posredovati ponos in spoštovanje do domovine njihovih staršev, ki je postajala takrat samostojna država.

*Ponovitev
nove maše
salezijanca
g. Štefana
Krampača:
p. Ciril,
g. Štefan,
p. Niko in
Katarina
Vrisk z
mladinskim
zborom
Glasniki
19. 8. 1990.*

*Člani Slovenskega narodnega sveta v kuhinji Baragovega doma
s sestro Emo, p. Bazilijem in p. Nikom, 1991.*

Veliko je bilo kulturnih in družabnih prireditev, v katerih so prihajali do izraza darovi posameznikov in skupin. Veselja in druženja je bilo na pretek, podirali so se nekateri zidovi tudi v naši skupnosti, včasih pa so se postavljali novi. Takrat se je uresničila dolgoletna želja p. Bazilija za »stara leta« in se je zgradil ter začel delovati Dom matere Romane.

Z velikim veseljem sem sodeloval tudi na obeh radijskih postajah 3ZZZ in SBS. Z duhovnimi nagovori, prazničnimi oddajami ali pa posredovanjem nove glasbe iz domovine sem poskušal pridati k veliki zavzetosti takratnih voditeljev radijskega programa. V sodelovanju s Slovenskim narodnim svetom smo zelo aktivno sodelovali pri osamosvajanju Slovenije. Z vsemi, ki so čutili zgodovinsko priliko za spremembe in uresničitev tisočletnega hrepenenja Slovencev, je bilo lepo sodelovati. Dogajalo se je tudi v Avstraliji pravo vrenje in ponos. Avstralsko hitro priznanje Slovenije je bila posledica požrtvovalnega in predanega dela Narodnega sveta in rojakov, ki so čutili ta zgodovinski trenutek.

Čeprav kratko bivanje med Slovenci v Avstraliji, je moje življenje za vedno zaznamovano s spomini na čudovite ljudi »tam spodaj«. Bogu sem hvaležen, da mi je naklonil tako lepo življenjsko izkušnjo. Po vrnitvi domov leta 1992 tudi v meni živita dve domovini: Slovenija in Avstralija. Obe imata posebno mesto v mojem srcu.

*Pater Niko je deloval v Avstraliji od februarja 1990 do julija 1992.
V letu 2018 je gvardijan frančiškanskega samostana na Kostanjevici v Novi Gorici in župnik tamkajšnje župnije.*

ČESTITKE ZA ZLATI JUBILEJ IZ LEMONTA V ZDA

p. Metod Ogorevc OFM

Dragi rojaki,
čestitam vam ob zlati obletnici slovenske cerkve, posebej tistim, ki ste sodelovali že pri gradnji. Čestitke tudi vsem, ki ste Cerkev in slovensko skupnost gradili skozi teh petdeset let.

Petdeset let ni visoka obletnica za cerkev. V vaši skupnosti rojakov je večina veliko starejših od obletnice cerkve, ki jo praznujete. V tem dejstvu je praznovanje zlate obletnice cerkve sv. Cirila in Metoda v Kewju tudi nekaj posebnega. Nekateri ste dočakali že res častitljivo visoka leta.

Iskrene čestitke tudi za to.

Spomnim se, da je Tone Brne pripovedoval, kako so neko nedeljo fantje in možje ves dan kopali temelje za cerkev, proti večeru pa jih je p. Bazilij spodbudil, naj se preoblečejo in gredo k maši. »Če tole delo danes ni bilo vredno za eno mašo ...«. Ne spomnim se zaključka stavka, (morda je bolje, da ne), spomnim pa se, da je po Tonetovem pripovedovanju p. Bazilij odšel brez besed, iz kuhinje Baragovega doma pa so delavci kmalu dobili hrano in pijačo.

Vaščani vasi Podgraje zbrani ob Mariji in Tonetu Brne; 21. 8. 2016.

V Avstralijo sem prišel leta 1997. Po Božji previdnosti za pol leta najprej v Sydney, čeprav je bil prvotni načrt, da pridem v Kew, zato sem imel avionsko vozovnico za Melbourne. Včasih sva se slišala s p. Bazilijem po telefonu. Bal sem se njegovih besed: »Zelo sem utrujen. Enkrat boš slišal, da sem v bolnici in boš moral priti v Kew.« Zgodilo se je nekaj hujšega kot to, česar sem se bal, in kar je napovedal p. Bazilij. Ni šel samo v bolnico, pač pa smo ga pospremili na pokopališče v Keilor. Pater Valerijan me ni hotel »potunkati« v Kew, pač pa je ostal okoli dva tedna, nato pa mi je predlagal, da bi se menjavala v Kewju. Hitro sem predvidel, da bi bila to najslabša rešitev in se zato prav tako hitro odločil, da se bom raje preselil tja. Iz province sem v nekaj dneh dobil vse potrebne dekrete (dokumente o postavitvi v različne službe), v rojaki pa pridne sodelavce na vseh področjih. Prej so rojaki v Kewju težko »prišli zraven«, takrat pa so lahko delali, kolikor so hoteli in zmogli. »Veliko smo naredili, kar preveč«, je komentirala Olga Bogovič po končanem prvem letu.

Patri Ciril, Tone, Valerijan, Simon Peter, Janez in Metod na pogrebu patra Bazilija, 2. 8. 1997.

Pogrebna sveta maša za p. Bazilija pred lurško votlino v Kew; 2. 8. 1997.

Praznovanje 50. obletnice prihoda slovenskih frančiškanov v Avstralijo: Andrew Fistrič, p. Filip Rupnik, p. Valerijan Jenko, p. Ciril A. Božič, p. Metod Ogorevc, mariborski škof dr. Franc Kramberger, provincialni minister p. Stane Zore; nedelja, 26. avgust 2001.

Štiri leta v Kewju so mi hitro minila. Res smo veliko naredili, veliki pa so ostali tudi nerešeni izzivi, ki jih je potem reševal in rešil p. Ciril. Čestitam vsem, ki ste doživeli in preživeli zlati jubilej cerkve sv. Cirila in Metoda! Naj Bog povrne vsem živim in pokojnim rojakom, ki ste mi pomagali za p. Bazilijem, "očetom" cerkve ter verskega in kulturnega središča v Kewju. Upam in želim, da boste še dolgo gradili živo Cerkev in še naprej tako lepo skrbeli tudi za cerkev svetih bratov ter za vse slovensko središče. Bog vam bo povrnil. Lep pozdrav iz Lemonta pri Chicagu.

Pater Metod Ogorevc OFM je po smrti p. Bazilija prevzel vodstvo Slovenskega misijona avgusta 1997. Septembra 2001 je odšel v Združene države Amerike, kjer še danes (2018) deluje na ameriških Brezjah v Lemontu pri Chicagu.

Kulturni delavki Draga Gelt in Veronika Ferfolja sta leta 2001 pripravili knjigo o delovanju slovenskih frančiškanov in redovnih sester skozi 50 let v Avstraliji 1951 – 2001 z naslovom Pax et bonum – Mir in dobro.

Blagoslov otrok na praznik Sv. Družine 26. 12. 1999.

Po maši narodov v parku pred katedralo sv. Patrika, oktober 1999.

SREČANJE Z ABRAHAMOM

pater David Šrumpf OFM

»Še petdeset let nimaš in si videl Abrahama?« so rekli rojaki Jezusu (Jn 8,57). Naša slovenska cerkev svetih bratov Cirila in Metoda v Kew se torej letos srečuje z Abrahamom – kot rečemo – saj praznuje svoj zlati jubilej, 50-letnico, odkar je bila blagoslovljena. A starozavezni Abraham verjetno ne bo hodil po naši ulici, da bi ga lahko cerkev »videla«...

Lahko pa rečemo, da so cerkev, ne samo srečali, ampak celo postavili, nekoliko drugačni »Abrahami« in jih cerkev videva vedno, ko se v njej zbiramo k bogoslužju. Abraham iz Prve Mojzesove knjige velja za očeta vere. V svoji notranjosti je spoznal, da ga Bog kliče, naj zapusti deželo, v kateri se je rodil in odraščal in se odpravi na pot v deželo, ki mu jo bo Bog pokazal, v deželo blagostanja in boljšega življenja. Tam ga bo Bog napravil za očeta narodov in njegovi potomci bodo dobili to deželo za svojo. Abraham je sledil temu Božjemu klicu in obljuba se je izpolnila.

Po molitveni uri 6. maja 2016: Marija Anžič, Jože Brožič, Ana Horvat, Milka Brožič, p. David Šrumpf, Metka Grandovec, Frančiška Šajn, Feliks Grandovec, Rozi Urdih, Anita Pleško, Anica Smrdel, Francka Anžin, Teresa Sycamore, Anka Pekolj, Mario in Franka Saksida, pred njima Marija in Lojze Kerec, Helena Leber, Angelca Veedetz in zadaj p. Ciril. A. Božič.

Tudi vi, dragi rojaki, ste zaslišali notranji glas, da zase, za svoje družine in za svoje otroke poiščete boljše življenje, kot ste ga takrat živeli v svoji rojstni domovini. Kot Abraham ste premagali ovire, šli preko mnogih preizkušenj in nevarnosti, da ste prišli v to, za vas takrat »obljubljeno deželo«. Še posebej prva leta vam tukaj nista tekla mleko in med, kot je Bog obljubil Abrahamu – dala pa vam je Avstralija možnosti in priložnosti, da ste si, seveda podprti z Božjim blagoslovom, »mleko in med« pridelali sami s svojimi rokami. Kmalu ste si postavili svoje domove, kjer so odraščale vaše družine, zrasla so poslopja slovenskih društev – a tudi za Gospodovo hišo ste poskrbeli. Pod vodstvom navdušenega in prizadevnega p. Bazilija ste postavili dom, ki je hkrati Božja in vaša, danes naša, hiša.

Slovenske cerkvice v Kew verjetno ni na seznamu arhitekturnih biserov Melbourn in njene umetnine niso zabeležene v katalogih umetnostnih galerij. Je pa zato središče slovenskega Melbourn in ima najodličnejše mesto v naših srcih kot kraj, kjer se srečujemo z Bogom in med seboj. Bodimo ponosni nanjo, bodimo hvaležni Bogu, da vam je dal pred petdesetimi leti toliko moči, navdušenja in pripravljenosti na žrtve ter pokažimo to hvaležnost s tem, da se v njej radi zbiramo k našim srečanjem v molitvi, pesmi in veselju. Če je hiša prazna, ni dom; če je cerkev prazna, je samo stavba...

V tem duhu hvaležnosti vam ob tem zlatem jubileju iskreno čestitam – čim večkrat naj tudi za nas veljajo beseda psalmista, ki prepeva: »V Gospodovo hišo pojdemo veseli« (Psalm 122).

Pater David Šrumpf OFM je prispel v Melbourne 15. novembra 2013. Za voditelja Slovenskega misijona in rektorja cerkve Svete Družine v Adelaidi ga je imenoval adelaidski nadškof dr. Philip Wilson 19. decembra 2014. V času, ko ni v Adelaidi, biva in deluje v Melbournu - Kew.

Zora Kirn, Alojz Dominko in Ivan Horvat s patrom Davidom v dvorani pod cerkvijo. Na steni je mozaik p. Bazilija, delo Lojzeta Jeriča.

SLOVENIAN CHURCH CHOIR MELBOURNE - KEW

1959 – present

Katarina Vrisk

In October 1959, Father Bazilij Valentin announced a great opportunity to have Slovenian services in the church of St Francis, Melbourne. Here they held Mass in Slovenian on the third Sunday of the month at 7pm. He wrote in the Church magazine Misli:

“The singers can rejoice: in this church we have an organ and choir loft.” Amongst us are so many past church singers, that with a bit of goodwill, we could organise a good singing group.”

Up to this point, there had been a few singers who informally, had led the singing for services. The songs were the ‘ljudsko petje’ or ‘folk hymn singing’ which were commonly sung throughout Slovenia for many years. Ivanka Urbas often led the singing, along with a couple of other ladies; however, there was no choir.

Peovski zbor pred lurško votlino na cvetno nedeljo, 11. aprila 1965: Ivan Horvat, Ivan Mihelj, Jože Grilj, Peter Hauptman, p. Odilo Hajnšek, Alojz Jakša, Bogdan Ogulin, Edvard Molan, Miro Krševan, Franc Verko; spredaj: Ivanka Horvat, ?, Rozi Matko, Rosina Sterle, Milka Hervatin, Nada Slavec, Berta Žele, Anica Molan, Ivanka Urbas, Tončka Sankovič, ?, Marija Horvat - dekliski priimek Rob.

Father Odilo Hajnšek arrived from Sydney to assist Father Bazilij with the very busy Slovenian Mission in Melbourne. He had come from the Slovenian Catholic Mission in Lemont, USA and so had experience in organising groups. Father Odilo (known as ‘the singing missionary’) had a good ear and loved the ‘folk song’ hymns (ljudsko petje). He organised a group of singers together very quickly and was on the ‘lookout’ for anyone who had a voice and ear for singing. When he spotted someone who would be suitable, he told them to just turn up to rehearsal and so there were 28 members of the choir by 1964. Ivanka Urbas played the organ which they had procured. Church services were held in the Chapel next to Baraga House and continued at St Francis. In 1965, Father Odilo unexpectedly left Melbourne to board a ship and returned to the United States. The choir continued on and was led by Ivanka Urbas, and she also accompanied on the organ.

In 1966, the nuns who had recently arrived to Australia led the choir, under the direction of Sister Silvestra Ifko. She was the organist and led the choir for the next 26 years. Sister Maksimiljana Kaučič and her real-life sister, Sister Pavla, also sang in the choir. At the opening of the Saints Cyril and Methodius Slovenian Church in 1968, the choir surprised everyone by singing the Mass in Latin.

It was the Easter service in 1969. At the top of the steps of the Lourdes Grotto replica, were three bells on display. They had been made in Slovenia and were decorated with flowers, greenery and the three Slovenian colours (white, blue and red). The choir continued to sing for the weekly church services and sang specific repertoire for special occasions during the church year, under the guidance of Sister Silvestra.

Peovski zbor v Slomškovem domu po slovesnosti večnih zaobljub sestre Maksimiljane, 16. 5. 1976.

*Organistinja Katarina Vrisk
in njen sin Thomas.*

Organistinja Katarina Peršič

homilies for the Masses. Lidija Lapuh, Christine Mesarich and Katarina Peršič also became accompanists at different times between 1995 – 2015. Katarina Peršič continues to be a regular accompanist.

*Ana in Ivan Horvat,
Angela in Štefan Zver,
Anka in Lojze Dominko,
Anica Zver, Marta
Krenos, sestra Monika
in Angela Škofic.*

When the nuns left for Slovenia in March of 1992, the Choir Director position was handed to Angela Škofic. She had taught a Slovenian children's choir in Buenos Aires, Argentina. Angela and her husband, Rado loved to sing. Both of them, together with their two daughters, Janika and Metka, had been integral members of the church choir since their arrival from Argentina in 1964. At the same time, music teacher Katarina Vrisk began accompanying on the organ. Lenti Lenko had also begun playing at some Masses from 1985.

Mrs Škofic passed away in 1998 and her daughter Metka (Margaret) McKean, took up the Choir Director role. She had learnt many things from her mother about repertoire and songs appropriate for particular occasions in the church year but she also had some formal music education through her secondary school Vacluse Convent in Richmond and had been a member of the church choir in Kew since 1964. It was a natural progression. Her husband Chris participates as an acolyte, preparing and reading the

*Helen Trinnick, Nino Burlovič, Jože Grilj, Viktor Ferfolja, Valentin Lenko,
Ivan Horvat, organist Lenti Lenko OAM, pevovodinja Metka McKean,
Francka Anžin, Tilka Lenko, Afra Trebše, Janika Rutherford, Iva Mandelj,
organistinja Katarina Vrisk v katedrali v mestu Bendigo, 7. 11. 2011.*

Pevski zbor s p. Metodrom Ogorevcem leta 1999.

*Dolgoletni organist
Lenti Lenko OAM in
moški del cerkvenega
mešanega pevskega
zboru s pevovodinjo
Metko McKean.*

The church choir started singing outside the confines of the church and also participated in cultural events and celebrations. In 2007, the choir sang in Adelaide at the Holy Family Slovenian Church and also the Slovenian Club Adelaide, presenting arrangements of folk songs. The following year, they travelled to Marian Valley in Queensland to sing at a Slovenian Mass celebration for the opening of the Slovenian Chapel within the grounds. They also presented a concert of Slovenian folk songs. They made two visits to Bendigo Cathedral, where members of the local Bendigo community joined with the pilgrims from the Melbourne Slovenian community to celebrate Mass. There was tremendous applause at the end of both services in appreciation of the wonderful singing.

Metka passed away on 21st February 2012 after a long illness. There were many tributes but none more so than the church choir who had respected her dedication and commitment to her 'labour of love'. Metka's sister Elizabeth (Janika) Rutherford continued preparing the programs for Sunday services as she had done with her sister, along with Father Ciril A. Božič. Katarina Peršič and Lenti Lenko continue to share the accompanist duties.

YOUTH CHOIR "GLASNIKI" (THE HERALDS) 1975 – 1992

The Youth Choir *Glasniki* was established in 1975 with the initiative of Father Stanko Zemljak, who was based at the Slovenian Mission in Kew. They were under the direction of Walter Pahor and had an accompanying band consisting of John Zemljič (piano accordion & keyboard), John Škofic (bass guitar) and Ivan Koroša (guitar).

1976 saw more members join the choir and Walter Pahor continued to lead the choir. In 1977, there was a change of conductor and due to work commitments, Walter left the choir. Membership swelled to around thirty members. The accompaniment was now provided by Milenca Turk (keyboard) Andrej Plesničar (guitar) and John Škofic (bass guitar). Occasionally there were other musicians brought in to perform together for special celebrations.

By 1980, Father Bernard Goličnik led the group for one year and took the group to the Slovenian Youth Concert. They were guests of Father Inocenc Filip Ferjan OFM in Adelaide and performed at a solo concert. It was after this that *Glasniki* dispersed. This generation of children had grown up and they were more interested in their own studies or work and a more independent social life.

In 1987, Father Tone Gorjup gathered the youth together again and formed the new *Glasniki*. They performed at the Mother's Day celebration in the Slovenian Mission hall with Lenti Lenko the accompanist. Katarina Vrisk joined as conductor in June 1987. The group again became strong, and numbers swelled to around forty members.

When the Religious Centre's nuns returned permanently to Europe in early 1992, Katarina was asked by Father Niko Žvokelj to join the *Slovenian Church Choir* as an accompanist and assistant, and to leave *Glasniki*. She agreed only if she could continue with the youth choir until the end of the year. In the six and a half year period whilst Katarina was their conductor, this incarnation of *Glasniki* performed at all the St Nicholas and Mother's and Father's Day music programs for the Melbourne Slovenian Mission, sang at celebratory Masses after the Youth Concerts in various locations, at the first Slovenian Tabor (Festival) in 1988 which included a bicentennial 'bush band' and at Melba Hall, Melbourne University for cultural awareness organisation, 'The Boite'.

Glasniki continued on until December 1992, performing at Mother's and Father's Day music programs, the 1992 Slovenian Youth Concert at Slovenian Association Planica and the final performance for St. Nicholas Day celebration. Then the group disbanded as many of the teenagers had grown into young adults and other activities took centre stage in their lives.

*For more information: Anthology of Slovenian Australian Musicians.
The Book was published by Katarina Vrisk in 2016.*

MOLITVENA SKUPINA

Frančiška Šajn, voditeljica Molitvene skupine

Pred desetletji je v Kew zaživela molitvena skupina, vendar je zamrla. No, hvala Bogu, začeli smo ponovno na novega leta dan 1992. Zavedamo se, da potrebujemo molitve za Božji blagoslov. V začetku so vabile ljudi naše sestre, tako smo začeli z molitvijo za vse potrebe, za mir. Pa je prišel čas, ko so se sestre vrnile v Slovenijo, in tako je prišlo, da smo morali spet začeti na novo. Izvolili smo Anico Smrdel in mene, Frančiško Šajn; tako še danes po smrti Anice gre naprej, čeravno nas je vedno manj. Naš pater Ciril prosi, naj se ljudje pridružijo. Poleg molitvenih srečanj so to tudi družabna srečanja, saj smo vedno povabljeni v kuhinjo na kavo ali čaj, se pogovarjamo in praznujemo naše godove in rojstne dneve. Tudi tukaj naj bo zapisano vabilo, da se nam pridružite: Vsak petek (razen v mesecu januarju) imamo ob 10. uri dopoldne sveto mašo ter po maši molitveno uro ter nato druženje. Bog živi!

Po molitveni uri v kuhinji Baragovega doma leta 2003: Maks Korže, Feliks Grandovec, Rozi Urdih, Ivanka Špilar, Nada Slavec, p. Ciril, Frančiška Šajn, Anita Pleško, Marija Jernejčič in Ana Horvat z njuno vnukinjo, Tončka Plesničar, Milka Šerek, za njo Katarina Hvalica.

Sedijo: Metka Grandovec, Zora Kirn, Feliks Grandovec, Frančiška Šajn, p. Stanko Rozman, ki je bil na obisku iz Zambije, Francka Anžin in Marija Žugič. Stojijo: Marija Anžič, Rozi Urdih, Anita Pleško, Ana Horvat, Tereza Sycamore, Marija in Lojze Kerec, p. Ciril, p. David; 16. 3. 2015.

Slovesna bogoslužja pred lurško votlino v različnih letih na cvetno in velikonočno nedeljo.

Praznovanje velike noči, 16. aprila 2006.

Slovesnost cvetne nedelje, 1. aprila 2012.

DRUŠTVO SVETE EME

Olga Bogovič

Zgodovina Društva sv. Eme je kar zanimiva. Ustanovljeno je bilo avgusta 1972 na pobudo patra Bazilija in Tončke Plesničar, ki je to idejo prinesla iz Argentine. Za zavetnico so izbrali sv. Emo, slovensko (koroško) svetnico, ki je naredila veliko dobrega.

Že takoj od začetka je bila postavljena osnovna struktura društva: odbor in veliko članic, ki so skrbele za pomoč vsakemu, ki je pomoč potreboval. Ker je bilo članic društva veliko, je bilo tudi njihovo delovanje raznovrstno: pekle so pecivo, šivale, imele sejme, itd. Tudi po zapisnikih lahko sodimo, da so bile zelo dejavne. Močno podporo so imele tudi s strani slovenskih sester in pri njih so imele tudi duhovne vaje.

V Misijonu so prevzele organizacijo praznovanja materinskega in očetovskega dneva, miklavževanja ter praznovanja zavetnikov Misijona, svetih bratov Cirila in Metoda. Sodelovale so pri pripravah piknikov in pri izvedbah »walkatona«, kjer so predvsem mladi s pohodom zbirali denarna sredstva za

Frančiška Šajn, Berta Žele, Julka Mrčun, Milka Šerek, Ana Maria Cek, Slava Crooks, Ivanka Bratina, Mimi Mejač, Marija Jernejčič, p. Tone Gorjup, pred njim Tončka Plesničar, Anica Smrdel, gospe zadaj, katerih imena niso znana, Ana Horvat, Olga Bogovič, Vinko Erjavec, Sabina Gjerek, sedita Marija Oppelt Oppelli in s. Ema Pivk ob slovesu iz Avstralije 1992.

Dom matere Romane. Društvo sv. Eme je skrbelo tudi za pogostitev učencev Slomškove slovenske šole, sodelovali so pri pripravi in izvedbi mladinskih koncertov.

Ker je bilo v slovenski skupnosti vedno več upokoencev, se je porodila zamisel, da bi se enkrat na mesec srečali v dvorani, društvo pa bi pripravilo zanje kosilo. Začetek je bil težak, saj je bilo potrebno nakupiti vse potrebno za takšno pogostitev in jo pripraviti. Vedno več ljudi je prihajalo po maši, da se v dvorani med seboj srečajo in pogovorijo. Kosila so prerasla svoj začetni obseg in se preimenovala v »družinsko kosilo«. Seveda so redna srečanja v dvorani po maši vsako nedeljo in praznik.

Poleg Društva sv. Eme sedaj sodeluje pri pripravljanju kosila na tretjo nedeljo v mesecu še nekaj drugih skupin. Skupaj poskrbimo, da je kosilo pripravljeno in postreženo. Društvo tudi sedaj vodi odbor, ki skrbi, da delo dobro poteka. Prihodek od kosila namenimo za izdatke v cerkvi, Baragovem domu, vrtu in drugod, kjer je pač potrebno.

Olga Bogovič, predsednica Društva sv. Eme

V letu 2018 so v odboru Društva svete Eme:

Olga Bogovič - predsednica, Marta Krenos - podpredsednica, Tilka Horvat - tajnica, Hilda Vidovič - blagajničarka. Članicam društva rade priskočijo na pomoč mnoge skrbne in delavne gospodinje in seveda ne gre brez delavnih mož. Vsako tretjo nedeljo v mesecu pa se jim pridružijo tudi mlade moči za postrežbo.

Članice Društva svete Eme leta 2010: zadaj: Ana Horvat, Angelca Povh, Barbara Marinčič, Zora Kirn, Majda Grilj, Majda Brožič, Marija Car, Tilka Lenko; sedijo: Francka Anžin, Marija Debelak, Ana Maria Cek, Hilda Vidovič, Marta Krenos, predsednica Olga Bogovič, Zita Žnidaršič; 7. 2. 2010.

Skupina iz St Albansa pod vodstvom Slavka Blatnika pripravi družinsko kosilo enkrat na leto v Kew. Na fotografiji iz leta 2016 so: Dragica Ogrizek, Sofija Anzelc, Milka Željko, Milica Dular, Mimi Blatnik, Malči Rostan, Slavko Blatnik – predsednik Slovenskega kluba St Albans, Fani Maver, Božana Peric, Janko Dular.

Skupina Majde Brožič s članicami Društva svete Eme. Spredaj: Tereza Sycamore, Ana Horvat, Lidia Bratina; za njimi sedijo: Štefan Cek, Hilda Vidovič, Srečko in Majda Brožič, Zita Žnidaršič, Vera Brne, Ana Maria Cek, Tilka Horvat; za njimi stojijo: Stojan Brne, p. David Šrumpf, Franc Krenos, Ivan Horvat, Marta Krenos, Jože Grilj, Vida Kravos, Franc Car, Silva Trček, Marija Car, Majda Grilj, John Miklavec, Olga Bogovič - predsednica DSE, p. Ciril A Božič, Tone Bogovič, Alex Bratina. Kew, 16. 9. 2018.

Skupina Slovenskega društva Jadran s članicami Društva svete Eme. Sedijo: Bruna Burlovič, Tone Poklar, Frank Iskra, Edo Surina, Štefan Cek, Franc Krenos. Stojijo: Nino Burlovič, Mimica in Tone Iskra, John Miklavec, Anica Poklar, Ana Horvat, Ivan Horvat, p. Ciril A. Božič, Tilka Horvat, Hilda Vidovič, Emilija Jaksetič, Jadranka Rutar, Marica Surina, Vera Brne, Kristina Kocjančič, p. David Šrumpf, Alex Bratina, Ana Maria Cek, Marta Krenos. Kew, 20. 8. 2017.

Skupina Angelce Povh in članice Društva svete Eme 16. 9. 2012: sedijo: Vera Brne, Ana Špacapan, Hilda Vidovič, Francka Anžin, Ana Maria Cek, Jože Veedet, Tilka Lenko; zadaj: Marija Anžič, Marija Rotar, Ana Horvat, Valentin Lenko, Tilka Horvat, Marta Krenos, Angelca Lečnik, Angelca Povh, Emil Zajc, Edo lečnik, Ivan Horvat, p. Stane Zore, Franc Kravos, p. Ciril.

Angelca Povh je veliko let ob različnih priložnostih pripravila nadvse okusne krofe in več let vodila skupino, ki je dvakrat na leto pripravila kosilo. Fotografija zgoraj: Marija Rotar, Mimika Horvat, Vera Brne, Angelca Lečnik, Tone Zrimšek, Tereza Sycamore, John Miklavec, Tilka Lenko in Angelca Povh s krofi.

V dvorani se je tekom let zvrstilo veliko družabnih in kulturnih programov, ki so jih pripravili Igralska skupina, Slomškova šola, folklorna skupina, Slovenski narodni svet, kulturni odbor ter skupine iz Slovenije in zamejstva. Na fotografiji je utrinek občinstva v dvorani na praznovanju Prešernovega dne, družinskem kosilu in srečanju rojakov, 16. 2. 2014, ki so pred 60 leti prispeli v Avstralijo na ladji Toscana. Srečanje je organiziral Lojze Jerič.

Delavne skupine ter članice Društva svete Eme s sodelavci pripravijo in postrežejo vsako tretjo nedeljo v mesecu v dvorani pod cerkvijo okusno domače družinsko kosilo. Vsaj včasih imamo tudi mlado pomoč pri serviranju (na desni fotografiji sta Loti in Daniel Bogovič, tretji rod Olge in Toneta).

Praznovanje slovenskega kulturnega praznika, Prešernovega dne, v nedeljo, 19. 2. 2017, z duhovniškim oktetom Oremus: Andrej Župan, Sebastjan Likar, Marko Čizman, Janez Avsenik, Matevž Mehle, Bogdan Oražem (manjkata Janez Rihtaršič in Marijan Lampret). Recitira Peter Bole, desno Veronica Smrdel Roberts in p. Ciril A. Božič.

ŽEGNANJE – praznovanje svetih bratov Cirila in Metoda, zavetnikov cerkve, na prvo nedeljo v juliju, je vsako leto prazničen dogodek s slovesnostjo v cerkvi in po sveti maši v dvorani. Od leta 2009 so nas razveseljevali nekdanji in sedanji glasbeniki, ki jih je zbral Branko Kojc; možje, ki so kot fantje igrali skupaj pred desetletji, mnogi tudi vadili v Baragovem domu.

Franjo Kravos je že desetletja mojster barv in organizator ter dobrotnik mnogih obnovitvenih del v Baragovem domu, cerkvi in dvorani. S sodelavci so prebarvali na stotine metrov površin. Pred zlatim jubilejem cerkve so bili spet na delu: Peter Lenarčič, Peter Bole, Štefan Cek, Martin Bole in za njimi Franjo Kravos. Vsi ti so vedno pripravljeni prijeti za vsako delo.

Pred cvetno nedeljo in božičem smo imeli več let generalno čiščenje in pripravo na praznike. Po končanem delu so se vedno prilegle dobrote z žara - BBQ. Tako smo 8. aprila 2006 ujeli pri delu Marijo Grl, Rožico Pirc, Janeza Rotarja in Jožeta Rozmana.

Gradnja kapelice v Ta Pinu: dolgoletni mežnar v Kew Maks Korže, Stanko Debelak, Jože in Angelca Veedetz, Peter Belec, Franc Fekonja, Janez Kohek, Tone Knap, 8. novembra 2008.

Zaključna dela na naši kapelici v Ta Pinu: Franc Fekonja in Janez Zemljčič sta namestila streho in križ na zvoniku, 10. novembra 2008.

Fotografije na prejšnji strani:

Po odhodu sester leta 1992 so prostovoljke in prostovoljci prevzeli odgovornosti za urejenost cerkve in okolice Baragovega doma.

Frančiška Šajn in že pokojne Zora Kirn, Tončka Plesničar, Anica Smrdel, Marija Brenčič v cerkvi leta 1998.

Pokojna Marija Brenčič, Ivanka Tomažič, Mimica Lapuh, Angelca Povh in Angela Damiš v Baragovem domu.

Franc Car je kot zidar opravil veliko del. Zidana ograja ob Baragovem domu je tudi njegovo delo; Franc pri delu 4. 3. 1998.

Po smrti Zore Kirn je skrb za krašenje cerkve in postavitve jaslic v cerkvi prevzela Marija Anžič; Angelca Veedetz skrbi in pere oltarne prte, Melita Zupan pa ji pomaga pri menjavah le teh v cerkvi.

Delo okrog Baragovega doma: Peter Belec zida, Ivan Mervar in Matevž Jereb ter Tone Tomšič vrtnarijo.

Skupina za delo na vrtu v letu 2018: Vodja skupine Alex Bratina, Janez Rotar, Tone Zrimšek, Michael Umek, Peter Bole, Srečko Brožič pripravi malico, Peter Lenarčič, Franjo Kravos, Franjo Francič.

Franc Tomažič in Ivan Horvat na lestvi med obrezovanjem cipres leta 2005.

Fotografiji zgoraj in desno:

Stanko Debelak in Tone Mikuš ter Martin Knap leta 2005.

Fotografija spodaj:

Skupina koscev leta 2012: Janez Rotar, Bernard Brenčič, Peter Lenarčič, Franc Tomažič, voditelj skupine Jože Rozman, Tone Knap, Franc Rozman, Valentin Lenko, Ivan Koroša. Mnogi teh mož so bili dejavni že pri gradnji cerkve leta 1968.

Štiri skupine, ki se tedensko menjujejo za čiščenje cerkve: Marija in Janez Rotar, Anica in Lojze Markič; Emilija Jaksetič, Jadranka Rutar, Marica Surina, Mimica Iskra, Kristina Kocjančič.

Tereza Sycamore, Ana Horvat, Mimika Horvat, Marija Kerec; Franjo in Vida Kravos, Lora Vičič.

Jaslice v lurški votlini so že leta skrb in delo Simona Grilja z mamo Majdo in očetom Jožetom. Na fotografiji je Simon z ženo Eleno in sinovoma Jacobom in Sebastianom. Za njimi je Zora Kirn, ki je bila mnogo let nepogrešljiva sodelavka pri mnogih delih ter umetnica Zorka Černjak z možem Volbijem, ki sta leta 2017 obnovila figure jaslíc.

Nepogrešljiva mežnarja Štefan Cek in Srečko Brožič povabita s tremi zvonovi vsako nedeljo k sveti maši v našo cerkev. Srečko ima vedno na skrbi pobiranje darov v cerkvi in redno pripravi malico za skupino, ki ureja vrt. Baragova knjižnica slovenskega misijona v Melbournu je v veliki meri delo dolgoletne in skrbne knjižničarke Marije Oppelt Oppelli. S pokojno Zoro Kirn sta bili dobri sodelavki.

Po smrti Marije in Zore sta skrb za Baragovo knjižnico prevzela velika ljubitelja knjig Franc in Ivanka Tomažič.

Marija Anžič ter Chris McKean urejmeta račune misijona za poročilo.

Stanko Debelak, Alex Bratina, Štefan Cek in "nadzornik" Matthew Bratina. Bernard Brenčič je naredil veliko del v Baragovem domu, cerkvi in dvorani.

Jože Grilj, Viktor Ferfolja in Ivan Trebše v dvorani, za njimi pa Peter Vorich ter nasproti njega Milka Šerek in Mimi Mejač. Vse smo večkrat videli pri mnogih delih našega misijona, prav tako Zofijo in Viktorja Matičič.

Zorka Černjak je leta 2001 naredila križev pot na dvorišču Baragovega doma, logo praznovanja 50. obletnice prihoda slovenskih frančiškanov v Avstralijo, križev pot v cerkvi leta 2013, logo praznovanja zlatega jubileja naše cerkve 2018 ter še več likovnih oprem za revijo Misli vedno kot dar nje, moža Volbija in njune družine.

SLOMŠKOVA ŠOLA

Veronica Smrdel Roberts

Šolo slovenskega jezika je za nove slovenske priseljence, ki so se naseljevali v Melbournu in okolici, začel pater Bazilij Valentin. Močno se je trudil za uresničitev svoje vizije, da bi otroci slovenskih staršev ohranili slovenski jezik. Njegova želja je bila, da bi povezal mlade s slovenskim narodnim izročilom in da bi dal mladim priložnost, da se srečajo in gradijo medsebojno prijateljstvo. Po slovenski maši 4. septembra 1960 je bila v učilnici St Louis Primary School v Burnley ustanovljena prva šola slovenskega jezika. Prijavilo se je štirinajst učencev, za prvega učitelja pa se je javil Jože Kapušin. Najprej so imeli pouk vsako prvo nedeljo v mesecu, takoj po slovenski sveti maši. Junija 1961 je učenje od Jožeta Kapušina prevzela Anica Srnec. Kot učiteljica po poklicu je skrbno oblikovala učne ure, da bi kar najbolj zadovoljila jezikovne potrebe učencev. Pouk je vseboval osnove slovnice, branje, pravljice in pesmi. Organizirala je tudi kulturne programe.

Leta 1966 so prišle v Melbourne slovenske frančiškanske sestre. Vključile so se v delo slovenske šole, ki se je sedaj imenovala Slomškova šola. Učilnica se je preselila v »staro kapelo« Baragovega doma. Bile so zavzete delavke in so prevzele učenje, pripravljale kulturne programe ter prevzele vse potrebne naloge pri organiziranju le-teh, kot je recimo priprava zaves za oder, izdelovanje narodnih noš za nastope in oblikovanje kulis za igre. Pri pouku so otroci sedeli v vrstah. Včasih so dobili učno vsebino od učiteljic, včasih so prepisovali s table. Pripravljali so se za kulturne programe in učili so jih plesati narodne pleske. Učnih pripomočkov ni bilo veliko. Pouk je potekal vsako prvo in tretjo nedeljo v mesecu po dve uri po nedeljski slovenski maši. Društvo svete Eme je v odmoru na polovici pouka poskrbelo za okrepčilne pijače in za pecivo.

Proslava za materinski dan leta 1969.

Ko je sredi sedemdesetih let pričelo število učencev naraščati, je bilo potrebne več pomoči. V tem času, kot je bilo to ves čas delovanja Slomškove šole, je sodelovalo veliko prostovoljcev in prostovoljk, ki so žrtvovali nekaj svojega časa in ga darovali, da so pomagali mlajši generaciji obdržati povezavo z njihovo slovensko jezikovno, kulturno in narodno dediščino (več podrobnosti lahko najdete v knjigi Drage Gelt OAM, *Chronicle of Slovenian Schools and Slovenian Language Teachers in Australia, Slovenian Religious and Cultural Centre Sts Cyril and Methodius, Melbourne Kew – 2010*).

V poznih osemdesetih letih se je za Slomškovo šolo začelo novo obdobje. Šolo so pričeli voditi Slovenci, ki so že bili rojeni tu, v Avstraliji, in njihov rojstni jezik ni bil več slovenski. Mary Petelin (Grivec) se je pričela uvajati in pomagati učiteljicam slovenske šole, preden je v letih 1988 prevzela njeno vodstvo. Vodstvo šole je leta 1990 kot glavna učiteljica prevzela Veronica Smrdel Roberts, ki je danes ravnateljica šole ob glavni učiteljici Juliji Kure Bogovič.

Učiteljice Paulina Pahor, sestra Silvestra Ifko in Viki Mrak so prejele šopek ob koncu šolskega leta (1985) iz rok članic Društva svete Eme. Rozi Lončar - pred mikrofonom, Ana Maria Cek na levi.

V razredu Slomškove šole s sestro Silvestro leta 1976.

Novo obdobje je za Slomškovo šolo prineslo tudi nove izzive pri učenju slovenskega jezika. Nova generacija učencev ni več prihajala iz družin, kjer bi starši z njimi govorili slovensko. Nekateri so izhajali iz družin, kjer je bil samo en starš Slovenec. Poučevanje je predstavljalo izziv, saj so bili učenci različnih starosti in so izhajali iz različnih slovenskih okolij, tako da je bil pouk tudi s pedagoškega vidika zahteven. Učenci, ki se vzgajajo v okviru avstralskega učnega sistema, so navajeni tukajšnjih pedagoških prijemov. Potrebno je bilo torej imeti učiteljice, ki so prav tako izhajale iz avstralskega učnega sistema, da so lahko motivirale učence.

Osnovna oblika Slomškove šole ostaja ista, spremembe so bile uvedene le zato, da bi povečali število vpisanih. Osnovna struktura je določena z letnim koledarjem, kjer so navedeni datumi pouka in datumi vaj za nastope. Na začetku leta so bila staršem poslana pisma, zbrali pa smo se tudi na skupnem informativnem sestanku. Starši so izpolnili in podpisali obrazce soglasja za dejavnosti ob pouku, skromna vpisnina pa je namenjena nakupu učnih pripomočkov in materialov.

Te spremembe so zahtevale, da si je učenje slovenskega jezika postavilo nove cilje. Ker učenci doma ne govorijo več slovensko, je bilo nemogoče, da bi se naučili jezika v dveh urah dvakrat na mesec. Cilj Slomškove šole se je moral spremeniti. Če hočemo obdržati učence povezane s slovensko dediščino, jih mora šola opogumljati, da cenijo slovenska izročila in navade, da razumejo vsaj nekaj osnovnih slovenskih besed in, kar je najpomembnejše, da se med sabo srečujejo ter gradijo prijateljstvo z vrstniki podobne narodne dediščine. Učence smo opogumljali, naj postanejo del slovenske skupnosti. Pri mašah so sodelovali z branjem beril in prošelj vernikov, ministriranjem,

Leto 2000: Učenci in učiteljici Lidija Lapuh, Maria Stathopoulos ter ravnateljica Veronica Smrdel (kasneje poročena Roberts).

sodelovanjem pri otroških mašah, pri igrah, pri izdelovanju butaric, pri procesijah in drugih prazničnih običajih.

Uvedli smo načine, da smo v delo v učilnicah vključili tudi starše, ki so pomagali tudi pri kulturnih prireditvah in drugih dejavnostih. Ustanovljen je bil svet staršev, ki je spričo omejenih finančnih sredstev pomagal z zbiranjem denarja. V poznih devetdesetih letih je bila šola akreditirana pri Oddelku za zaposlitveno izobraževanje in urjenje kot dodatna etnična osnovna šola. Slomškova šola je na tak način lahko dobila več sredstev, ki so omogočili učencem lažje in boljše učenje. Slomškova šola se je v tem času preselila v novo učilnico, ki je bila odprta in blagoslovljena leta 1999.

Z nakupom več kot 200 knjig, primernih stopnji znanja jezika učencev, je bila ustanovljena nova knjižnica. Vzpodbujali smo šolske ekskurzije, leta 2011 pa so se nekateri učenci udeležili ekskurzije na Kozjansko v Sloveniji.

Danes poteka pouk Slomškove šole eno uro na dneve, ki so označeni v koledarju – največkrat je to na prvo in tretjo nedeljo v mesecu, ki so jim po potrebi dodani še drugi datumi. Učenci so stari med pet in dvanajst let in se učijo v glavnem ob pripravah na kulturne prireditve. Učijo se tudi slovenskih narodnih plesov. S svojim sodelovanjem zelo razveseljujejo slovensko skupnost in radi prihajajo k pouku, da srečajo druge slovenske učence. Njihova vključenost v življenje skupnosti bo gotovo še naprej pomagala novemu rodu učencev slovenske narodne in kulturne dediščine, da bodo ostali povezani s kulturo svojih staršev in starih staršev.

Pater Ciril, ravnateljica Veronica Smrdel Roberts in učiteljica Julie Kure Bogovič z učenci in starši leta 2010.

O številu vpisanih: V letih 1966 in 1967 je bilo v slovensko šolo vpisanih okrog 30 učencev, s tem, da se je ta številka nekoliko zmanjšala, prej kot se je sredi sedemdesetih let zvišala: v letih 1971 – 1973 je bilo vpisanih preko 40 učencev, v letih 1974 – 1976 preko 60 in v letu 1977 rekordnih 91 učencev. Po tem se je število zmanjšalo na okrog 20 učencev in ostaja od leta 1980 dalje pod to številko, z izjemo leta 1992, ko je bilo vpisanih 22 učencev in leta 2000, ko jih je bilo vpisanih 27.

Veronica Smrdel Roberts
ravnateljica Slomškove šole

Učenci Slomškove šole 2012.

Za praznovanje 50. obletnice Slomškove šole nas je obiskal minister dr. Boštjan Žekš, 26. septembra 2010.

SLOVENIAN SLOMŠEK SCHOOL 1960 – 2018

Father Bazilij initiated the development of a Slovenian language school for the newly arrived migrants who were settling in Melbourne. As part of his vision, he was passionate in wanting to help maintain the Slovenian language among the children born to Slovenian migrants. His desire was to connect children to their Slovenian heritage and for children to meet and build friendships. On the 4th September, 1960, after the Slovenian mass, the first Slovenian language school was established in the classroom of St Louis Primary School in Burnley. Fourteen students enrolled and Jože Kapušin volunteered to be the first teacher.

The first classes were held on the first Sunday of every month straight after the Slovenian mass. Anica Srnec took over class lessons from Jože Kapušin in June 1961. As a qualified language teacher, she would carefully design the lessons to meet the language needs of the students. These involved instruction in activities such as basic grammar, readings, fairytales and songs. She also organised the cultural programs.

In 1966, the Franciscan sisters arrived in Melbourne. They became involved in the school now named Slomškova šola. The classroom had now been moved to 'Stara Kapela' in Baraga House. They were very dedicated workers and took over teaching and preparing the cultural programs and involving themselves in all aspects such as organising curtains for the stage, making costumes for cultural programs and designing scenery for plays.

Children were taught while sitting in rows and would work on handouts or would copy from the board. They would prepare for the cultural programs and also be taught folk dancing. The resources for teaching Slovenian were limited. Classes continued to be run every first and third Sunday of the month for two hours after Sunday Slovenian mass. Društvo Svete Eme

Mothers Day, May 1976.

brought cordial and biscuits halfway through each class during break time. As student enrolments began to increase during the 1970's, more help was required. During this time and through the history of Slomškova šola, many volunteer teachers have become involved and have given their time to contribute to helping the younger generation maintain a connection to their Slovenian heritage (further details can be found in the book: *Draga Gelt OAM, Chronicle of Slovenian Schools and Slovenian Language Teachers in Australia, Slovenian Religious and Cultural Centre Sts Cyril and Methodius, Melbourne Kew – 2010*).

The late 1980's brought a new era to Slomškova šola. For the first time, Slomškova šola was now run by first generation Australian born Slovenians who no longer were native speakers of the Slovenian language. Mary Petelin (Grivec) began with learning and helping the teachers in the Slovenian school before taking it over in 1988. In 1990, Veronica Smrdel-Roberts took over Slomškova šola as the main teacher and remains involved to this day as the School principal with Julie Kure-Bogovič as the main teacher.

The new era of Slomškova šola also brought with it new challenges in teaching the Slovenian language. The new generation of students no longer came from homes where their parents spoke Slovenian to them. Some came from families where only one parent was of Slovenian background. This became a challenge as teaching the Slovenian language to students of various ages and backgrounds, pedagogically became difficult. Children raised with an Australian education were also used to Australian pedagogical teaching styles. It therefore became necessary to have teachers in Slomškova šola who were qualified to teach so as to most motivate the students to engage to their learning.

While the original format of Slomškova šola remained the same, changes were made to encourage enrolments. The school structure was formalised, with a yearly calendar listing the dates of all the class lessons as well as the rehearsal dates for all the concert preparations. Letters were sent out at the start of the school year, parent information meetings were held. Permission forms were required for out of class activities. Students paid a small enrolment fee to help with the cost of resources.

Performance in 1987.

Mothers Day performance, 1990.

All these changes required a new focus to teaching the Slovenian language. As students no longer spoke the Slovenian language at home, it became increasingly impossible to teach the language in two hours twice a month. Therefore the focus of the school needed to change. It was decided that in order to keep students connected to their Slovenian heritage, the aim of the school was now to: encourage an appreciation of Slovenian traditions and customs, develop an understanding of a few basic Slovenian words and most importantly give students the opportunity to engage and build friendships with other children of similar heritage.

Students were encouraged to become more immersed in the life of the Slovenian community. They participated in mass through readings, prayers of the faithful, as altar servers, in children's liturgies, plays, butarice making and processions in national costumes during special Holy Feast Days.

Po procesiji sv. Rešnjega Telesa in Krvi, 25. junija 2000.

Systems were set up to involve parents more in the classroom and to assist with related cultural concerts and activities. A parents committee was established and given the school resources were still limited, the parents committee assisted in helping the school to raise funds.

In late 1990, Slomškova šola became accredited by the Department of Employment Education and Training as an after hours ethnic primary school. Slomškova šola was now eligible to receive funding to support the enrolment of each student. This assisted in Slomškova šola to acquire more resources and provide the students with further hands on learning experiences.

A new library was established with the purchase of over 200 books of suitable skill level for the students. School excursions were encouraged and in 2011 the students attended an excursion to Slovenia in the Kozjansko region. Slomškova šola also moved into a new classroom which was opened and blessed on the 21st February, 1999.

*Blagoslov
učilnice
Slomškove šole,
21. 2. 1999.*

Today, Slomškova šola runs for one hour after mass on days allocated on the calendar. These usually correspond with the first and third Sunday of the month and additional dates are added as required. Students range in age from 5 – 12 and are involved mainly in learning through preparing material for the cultural concerts. They are also taught Slovenian folk dancing. They contribute great pleasure to the community through their participation and enjoy coming to class to meet other students of Slovenian heritage. Their involvement in the community will continue to help this new generation of students of Slovenian heritage remain connected to the culture of their parents and grandparents.

Enrolments: During the years 1966 – 1967 enrolments were around 30 students with numbers decreasing a little before enrolments increased again in the 1970's, averaging over 40 students between 1971 - 1973. On average there were 60 students and over enrolled in 1974 -1976 with the largest group enrolled in 1977 with 91 students. Following this, enrolments decreased to about 20 students in the class and remained below these figures from 1980 onwards, with the exception of 1992, which had 22 enrolments and the year 2000 recording 27 students.

Veronica Smrdel Roberts, School Principal

*Christine Mesarich,
Iris Dietner in Lidia
Bratina z učenci v
razredu Slomškove šole
leta 2003.*

*Ravnateljica
Veronica
Smrdel Roberts,
predstavnica
staršev Lidia
Bratina, Marija
Anžič, ki je tisto
leto učila v šoli,
ter materi učencev
Anne Corcoran
(Česnik) in Kristina
Slavec z učenci
Slomškove šole,
8. 4. 2006.*

Materinski dan, 6. 5. 2018: Kristina Ferra roj. Cestnik in pesem za mamo.

BAPTISMS

To date, 31st December 2018, there have been 2916 baptisms administered by Slovenian Missionary priests in Victoria, 65% of these were performed in the first twenty years of the Slovenian Mission (1956 to 1976). The peak period occurred between the years 1968 to 1972, with the maximum of 150 baptisms recorded in 1970; an average of approximately 3 ceremonies per week. That number is in stark contrast to 2018, where the Church has 6 recorded baptisms.

Over 1700 (~63%) of baptisms were performed at Sts Cyril and Methodius Slovenian Church. It is no surprise that the largest number of baptisms were performed by the longest serving celebrant, P. Bazilij Valentin (1956 to 1997); 2038 (~70%) children were baptised by P. Bazilij. Interesting to note that the first recorded baptism by P. Ciril Božič, the current residence Slovenian priest in Melbourne, was on 16th January 1983.

The celebrants, with their years of service are listed below:

P. Bazilij Valentin	(1956 – 1997)	- 2038 baptisms
P. Odilo Hajnšek	(1963 – 1965)	- 59 baptisms
P. Valerijan Jenko	(1963 – 2010)	- 13 baptisms
(Only on visit from Sydney)		
P. Stanko Zemljak	(1969 – 1980)	- 339 baptisms
P. Bernard Goličnik	(1983 – 1985)	- 3 baptisms
P. Anton Gorjup	(1987 – 1996)	- 36 baptisms
P. Niko Žvokelj	(1990 – 1992)	- 11 baptisms
P. Metod Ogorevc	(1997 – 2001)	- 56 baptisms
P. Ciril A. Božič	(2001 – 2018)	- 233 baptisms
P. David Šrumpf	(2014 – 2018)	- 7 baptisms

The 'Others' category include priests that are not directly associated with the Slovenian Mission but whose baptisms are recorded in the Slovenian Chaplaincy's Register of Baptisms: 121 baptisms.

Aleksander Slavec

*Krstni kamen je dar
Slovenskega društva Melbourne.*

Prvo nedeljo v decembru obišče otroke v Kew sveti Miklavž.

Žive jaslice na sveti večer, 24. decembra 2012.

Folklorna skupina Iskra, 30. 9. 2006.

Učenci Slomškove šole so z učiteljico Julie Kure Bogovič (zadaj prva z leve) pripravili prsrčen program za materinski dan 6. maja 2012. Oblečeni so v nove narodne noše, za katere sta poskrbeli Dragica Gomizelj (na sredini fotografije) in Renata Miklavec (prva z desne), ki je po smrti Anice Smrdel odgovorna za narodne noše našega misijona.

Praznovanje materinskega dne, 2. maja 2010. Program so pripravili igralska skupina, cerkveni pevski zbor ter Slomškova šola.

Veseloigro s petjem "Kje je meja?" je pripravila igralska skupina pod vodstvom Drage Gelt OAM v naši dvorani v soboto - premiera - in ponovitev v nedeljo, 29. in 30. oktobra 2011. Z leve na desno: Lidia Bratina, Melisa Fistrič, Irena McBeam - Lončar, Helena Leber, Anica Markič, Meta Lenarčič, Ivan Horvat, Anica Tegelj, Andrew Fistrič, Frances Urbas Johnson, Vlado Godec, Darko in Ljubica Postružin, Draga Gelt OAM. Igralska skupina je ob neutrudljivem delu in vodstvu Drage Gelt postavila na oder veliko iger in kulturnih programov v naši dvorani in v slovenskih društvih.

5. mladinski koncert 26. avgusta 1979 v Kew.

TU JE NAŠ DOM, TU SMO DOMA! Kulturni program ob praznovanju 40. obletnice cerkve je v nedeljo, 16. novembra 2008, pripravila v naši dvorani kulturna delavka Draga Gelt OAM z mnogimi sodelavci. Natasha Pišotek je simbolično prikazala moč Duha, ki se iz Božjega hrama širi med ljudmi, nas objema, nas vabi, nas dviguje in tolazi: Pridi, oživljajoči Božji Duh!

Zadnji, 40. mladinski koncert, v Kew v soboto, 4. oktobra 2014.

Blagoslov spominskega obeležja ob 50. obletnici prihoda frančiškanov v Avstralijo v priznanje in zahvalo slovenskim prostovoljcem ob mednarodnem letu prostovoljcev. Provincialni minister p. Stane Zore, mariborski škof dr. Franc Kramberger, p. Metod Ogorevc, p. Filip Rupnik, p. Valerijan Jenko; 26. 8. 2001. Mozaik je po umetniškem delu slikarke Zorke Černjak ustvaril Lojze Jerič.

Za deseto obletnico smrti p. Bazilija je umetnik Lojze Jerič naredil mozaik p. Bazilija, ki ga je ob obletni maši 29. 7. 2007 blagoslovil upokojeni melbournski nadškof dr. Thomas Francis Little DD KBE. Mozaik držita Lojze in njegov zet Alex Bratina.

Tudi ta dva mozaika, oba delo in dar Lojzeta Jeriča leta 2010, krasita našo cerkev: prvi slovenski blaženi Anton Martin Slomšek na levi strani blizu Marije Pomagaj in prva avstralska svetnica, sv. Mary MacKillop, na desni strani nad tabernakljem.

Edo Surina je naslikal sv. Mary Mackillop in jo ob obisku provincialnega ministra p. Staneta Zoreta podaril misijonu; akolit Chris McKean, Edo Surina, p. Ciril, David Zec, Marcus Bogovič, p. Stane Zore, 23. 9. 2012.

Mozaik prve avstralske svetnice, sv. Mary MacKillop, delo in dar Lojzeta Jeriča, smo izročili cerkvi sv. Jožefa v Penoli, 28. 12. 2012: Fr Paul Gardiner SJ - postulator, p. dr. Mihael S. Vovk na obisku iz Slovenije, umetnik Lojze Jerič z ženo Ivo in hčerko Lidijo Bratina z možem Alexom in hčerko Natalie, p. Ciril A. Božič.

Romanje s patrom Metodm v Kyneton, 11. decembra 1999.

Večkrat smo romali v Penolo v Južni Avstraliji, kjer je delovala Mary MacKillop, ki jo je za blaženo razglasil papež Janez Pavel II. v Sydneyu 19. januarja 1995. Za svetnico jo je razglasil papež Benedikt XVI. v Rimu, 17. oktobra 2010. Spodnja fotografija je nastala ob postanku v mestu Mt Gambier na poti v Penolo, 29. decembra 2010.

Po slovenski sveti maši v Hobartu na Tasmaniji, 11. aprila 2006. Tamkajšnjim rojakom so se pridružili tudi Slovenci iz Melbournu.

Romanje v Queensland 8. septembra 2011.

Morwell, cerkev Sacred Heart: Veliko let je bila tam sveta maša vsak drugi mesec, pozneje štirikrat na leto, zadnja leta dvakrat na leto. Tako številčno je bilo občestvo decembra 2004.

St Albans: Drugo nedeljo v mesecu je ob 5. uri popoldne slovenska sv. maša v cerkvi Sacred Heart. Občestvo, zbrano tam v nedeljo, 13. avgusta 2006.

Wodonga: Sveta maša za rojake mest Albury - Wodonga je bila vsaka dva meseca v župnijski cerkvi Holy Family. Že pater Bazilij je prekinil s to tradicijo. Sedaj je sveta maša dvakrat na leto v cerkvi St Augustine's: na prvo nedeljo po veliki noči in 4. nedeljo v novembru - vedno ob 6. uri zvečer. Zbrano občestvo po molitvah za pokojne in sveti maši v nedeljo, 27. novembra 2011.

Geelong: Drugo nedeljo v mesecu je slovenska sv. maša v cerkvi Sv. Družine (Holy Family) v Bell Parku ob 12.15 popoldne. Občestvo 13. avgusta 2006.

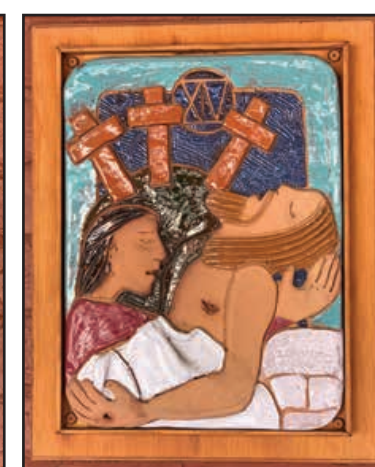

Sobota pred cvetno nedeljo je še vedno živahna v pripravi pravih slovenskih butaric za blagoslov na cvetno nedeljo. Nekaj utrinkov iz različnih let. Bogoslužje cvetne nedelje pred lurško votlino 20. marca 2016.

Cvetna nedelja, 24. marca 2013: Fr Paul Smith OFM, provincialni minister avstralske frančiškanske province Holy Spirit, je blagoslovil podobe novega križevega pota za našo cerkev, delo umetnice Zorke Černjak. Leta 2001 je Zorka ustvarila tudi postaje križevega pota iz žgane gline, ki so na dvorišču na stenah Baragovega doma. Tri postaje so na ogled spodaj.

The new STATIONS OF THE CROSS at the Slovenian Catholic Church of Sts. Cyril and Methodius in Kew, can be regarded as the culmination of the artistic creation of a loyal member of our community, Church and church choir ZORKA ČERNJAK.

The new Stations of the Cross were blessed on Palm Sunday, 24th March 2013, by the Provincial Minister of the Australian Franciscan Province Fr. Paul Smith OFM.

You are now invited to join us in pilgrimage as we walk from station to station in reflection, awe and thanks to Jesus, who still carries the cross for and with each one of us today and together with the artist who has offered us this gift of, a new 'Way of the Cross'.

First Station:

Jesus is Condemned to Death

Jesus is condemned. We cannot see Pilate's face as he has many faces. All we can see is Jesus and Pilate's hands, washed of his guilt. In the background we can see the old Melbourne Court Building. We are judged and we judge others and sometimes we are convicted.

Second Station:

Jesus carries his Cross

Federation Square is the site of all major activity in Melbourne. That is why the artist Zorka Černjak placed Jesus here, his acceptance of the cross even in the year 2013.

Third Station:

Jesus falls the first time

In the background to Jesus' first fall you can clearly see our beautiful city, the metropolis of Victoria. Even today, Jesus falls on the streets of our city. How many people really care about this?

Fourth Station: Jesus meets his afflicted Mother

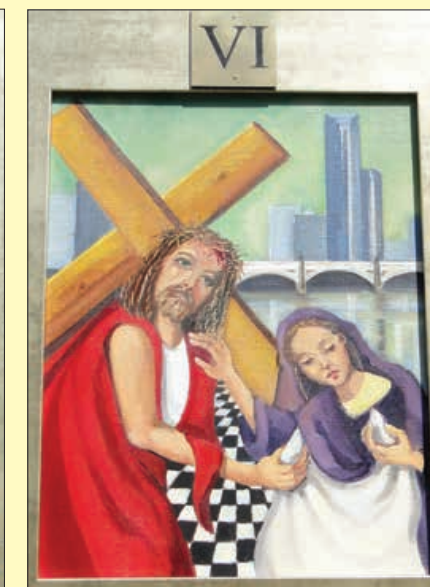
This meeting of the suffering Mother and suffering Son happens in front of the National Gallery of Victoria. This building houses and is the viewing place of a large number of artistic works, the most beautiful artistic creations. Is not the most beautiful artistic creation that of love?

Fifth Station:

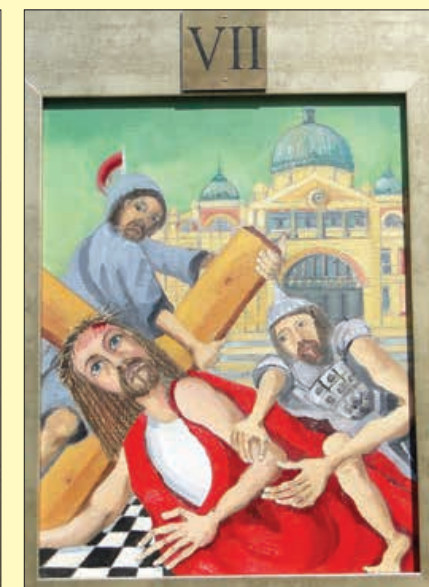
Simon of Cyrene helps Jesus to carry the Cross

Even Jesus needed and accepted the help of others. The Simon of our time, begrudgingly, leaves the Melbourne Cricket Ground (MCG), and helps Jesus carry his cross for part of the way.

Sixth Station: Veronica wipes the face of Jesus

The grace of this action is set amongst a beautiful part of the city - by the Yarra in the background the Princes Bridge and the second tallest tower - the Rialto. In the middle of a city of four million people you can find good souls such as Veronica and Simon.

Seventh Station:

Jesus falls the second time

Flinders Street Station, the historical main city railway station was and is still the central meeting place of people. Even today, over a few hundred thousand people rush by daily. And Jesus falls for the second time here! Amongst all those rushing in a hurry not to miss their train.

Eighth Station:

The Daughters of Jerusalem Weep over Jesus

Where is the best place to find them but the Victorian Market place - Victoria Market, where they were shopping for their families. Here he meets them, they talk and he gives them encouragement, while what he would have valued most during this present moment would be some kind words offered to him.

Ninth Station: Jesus falls the third time

The path is long and arduous. The Cross is heavy and heavier with each step. Who does not know this experience? That this fall will not be too much to bear, the artist placed Jesus on the coast of Port Phillip Bay on Brighton Beach. If he must fall, let him fall on soft sand! Bless nature, God's creation for the suffering Son of God.

Tenth Station: Jesus is stripped and the soldiers gamble for his garments

Even our lively city of Melbourne has a magnificent building, where night and day the dice is thrown in the hope of gambling for good luck. The setting for the tenth station of Jesus' Way of the Cross is positioned in front of the Crown Casino, where the lights never go out and where many people have suffered their fate and even lost their lives. Lord, have mercy on us!

Eleventh station: Jesus is nailed to the Cross

Where is this happening? Close to the parks in the city, the floor is black and white. This floor accompanies Jesus on his Way of the Cross. It is difficult to define this place; maybe there are too many of these places, which today nail God and man to the Cross.

Twelfth station: Jesus dies on the Cross

The cross on which Jesus dies is at the twelfth station on the Way of the Cross; the gift of artist Zorka Černjak, her husband Volbi and their family to our church of Sts Cyril and Methodius in Kew on the celebration of it's 45th anniversary; is set on the soil of the Twelve Apostles on the Great Ocean Road. A natural wonder, which we love to visit and take each of our tourists to see. However we know God, that you do not want by your side only stone apostles, eroded by the waves of the ocean, but living witnesses of your salvation and life.

Thirteenth station: Jesus is taken down from the Cross

In the background to this scene we can see the Shrine of Remembrance, our War Memorial in the centre of the park in Kings Domain Melbourne. This 'shrine' is our memory of gratitude to all who sacrificed their lives for their fellow countrymen and for us, for our wellbeing and peace. By the side of Jesus' mother and the other women was also Joseph of Arimathea, Jesus' friend and disciples, who was not afraid to help in this difficult time. This Joseph, has in this Way of the Cross the most prominent facial features, this is because it is the portrait of Zorka's father, when she saw him at 92, just before his death in 2004. He was not able to recognise anyone anymore, but when she flew from Australia to see him, he opened his eyes and said to her 'Zorka, are you here?' »He recognised no one, not his wife, not his daughters, but he recognised me«, said Zorka in grateful memory of her father, who on the 3rd of November this year would have been 100 years old (born 3.11.1913). May all the deceased rest in God's peace.

Fourteenth station: Jesus is laid in the tomb

Even Jesus' body was laid in the tomb in tears and sadness. In the background of this scene, is our chapel of the Holy Family with the mosaic of the Marija Pomagaj - Mary of Help - at 'Ta Pinu' in Bacchus Marsh, where we pilgrimage every Lenten season and where we have devotions to the cross. This is a place of pilgrimage for many nations, all of which comprise of today's Church united in solid faith and remembrance that: CHRIST HAS DIED, CHRIST IS RISEN, CHRIST WILL COME AGAIN.

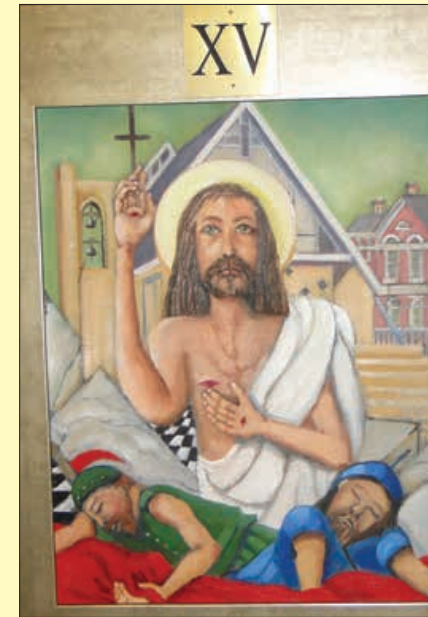

Fifteenth station of the Cross: CHRIST'S RESURRECTION.

In the background of our triumphant Lord is our church of Sts. Cyril and Methodius, the first Slovenian church in Australia, now 45 years old, where our religious faithful countrymen and our friends of other nationalities, gather on Sundays and days of celebration. Here, in the Slovenian spirit, we celebrate the GIFT OF LIFE, our own and of all those that we place every Sunday on God's altar, in strong faith and hope, of consolation and support in our current life here on earth and then bliss in heaven in the Unity of the Holy Trinity: The Father, The Son and The Holy Spirit. Amen.

Fr. Ciril A. Božič OFM OAM, Lent 2013

*Translated from Slovenian
by Mrs Veronica Smrdel Roberts*

Praznik SVETEGA REŠNJEGA TELESA IN KRVI – TÉLOVO

praznujemo vsako leto s slovesno sveto mašo in telovsko procesijo. Od leta 2000 naprej sodelujejo pri procesiji vsako leto vsa slovenska društva iz Melbourn: SD Melbourne, SD Planica, SD Jadran, SD St. Albans in od leta 2004 naprej tudi Slovensko društvo Ivan Cankar iz Geelonga. Procesija in sveta maša sta vedno močan izraz naše vere in tudi naših slovenskih tradicij. Člani društev postavijo oltarje in dejavno sodelujejo z branjem napovedi in prošenj. Slovensko društvo Ivan Cankar iz Geelonga postavi oltar pri kozolčku, SD Melbourne na vrtu Baragovega doma, SD Planica v bližini kipa sv. Antona, SD St Albans pred lurško votlino, SD Jadran na vrhu cerkvenega stopnišča.

REVIJA MISLI – THOUGHTS

p. Ciril A. Božič OFM OAM EV

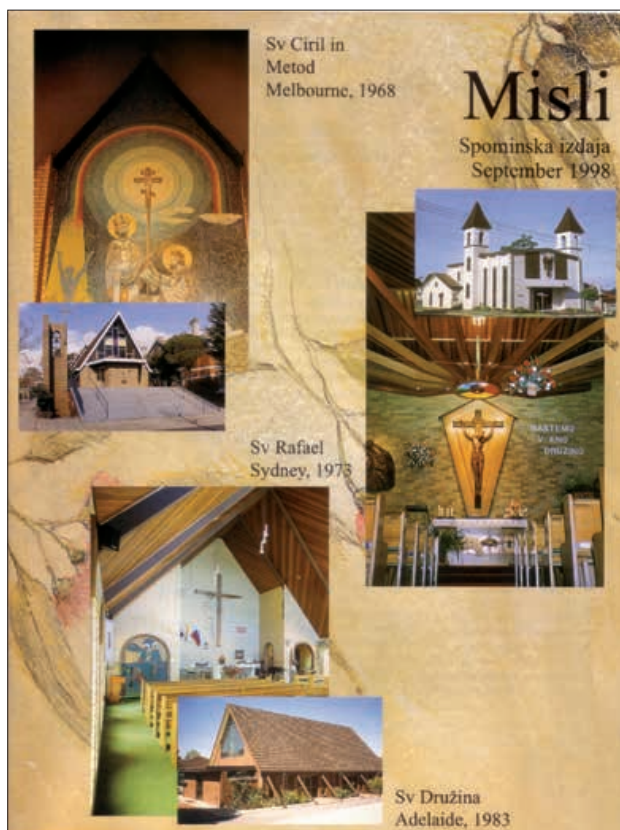
Revija MISLI – Thoughts je dvomesečna revija za versko in kulturno življenje Slovencev v Avstraliji, ki jo izdajajo slovenski frančiškani v Avstraliji. V letu 2018 je dopolnila 67 let rednega izhajanja in ostaja še vedno najboljši zapis dogajanja v in o slovenski skupnosti v Avstraliji.

Ustanovitelj revije MISLI sta p. Klavdij Okorn in p. Beno Korbič s sodelavci leta 1952 v Sydneyu. Prvi urednik Misli je bil p. Beno Korbič (od januarja 1952 do aprila 1953), za njim p. Rudolf Pivko (od maja 1953 do septembra 1955), p. Bernard Ambrožič (od oktobra 1955 do februarja 1972). Marca 1972 je uredništvo in upravo Misli sprejel p. Bazilij Valentin v Melbournu in poleg vsega ostalega dela urejeval mesečnik vse do svoje smrti, 26. julija 1997. Po smrti p. Bazilija je vodstvo Slovenskega misijona v Melbournu in s tem kar nekako samoumevno tudi uredništvo in upravo Misli prevzel pater Metod Ogorevc ob pomoči Katarine Mahnič, Drage Gelt OAM in sodelavcev. Po odhodu p. Metoda v Ameriko septembra 2001 sta to delo prevzela pater Ciril A. Božič in laiška misijonarka Marija Anžič, ki je tehnična urednica in oblikovalka revije 18 let, in seveda ob pomoči stalnih sodelavcev. Veliko let je Misli tiskal Simon Špacapan v svoji tiskarni Distinction Printing Pty. Ltd. v Brunswicku. Sedaj jih tiska Simon Kovačič.

V letu 2006 smo začeli z barvnim tiskom zunanje in notranje strani ovitka revije, leta 2007 je revija postala dvomesečnik; se pravi, da izide sedaj šestkrat na leto v dvojni številki in zato tudi na več straneh. Od majsko-junijske številke v letu 2014 so celotne Misli tiskane v barvah.

V letu 2018 je revija izšla v šestih številkah, skupaj 340 strani in priloga koledar Misli za leto 2019 v novembrsko-decembrski številki. Misli je mogoče brati na spletni strani Stičišča avstralskih Slovencev že vse od leta 2001 in so vsi letniki tam tudi arhivirani.

Spominsko izdajo Misli je septembra 1998 z urednikom p. Metodom Ogorevcem uredila Saša Čeferin, računalniški prelom je delo Florjana Auserja. Katarina Mahnič je s p. Metodom urejala Misli po smrti p. Bazilija do odhoda v Slovenijo julija 2001. Od septembra 2001 do julija 2019 je urednikoval p. Ciril A. Božič, oblikovanje in računalniški prelom sta delo Marije Anžič. Naročnine in naslove ureja Angelca Veedetz.

Preko Stičišča je vse shranjeno v Pandora Library – National Library of Australia v Canberri. Misli je mogoče brezplačno prebirati na internetu na naslovu: <https://www.glasslovenije.com.au> – tam se klikne na Misli.

Misli so 14. septembra 2011 sklenile dogovor z Narodno in univerzitetno knjižnico v Ljubljani (NUK) o vključitvi v Digitalno knjižnico Slovenije – dLib.si in so tam vsi izvodi od prvega letnika do vključno leta 2018 in naprej.

Naklada Misli je sedaj 1000 izvodov. Seznam naročnikov se redno dopolnjuje. Skupina ljudi pripravi vsako številko za pošto. Misli so pridobile nekaj novih stalnih sodelavcev, tako lahko v veliki meri zapisujejo slovenski utrip z vseh avstralsko-slovenskih naselbin Avstralije.

Brezplačno pošiljamo Misli knjižnicam, Migrant Resource Centrom v Avstraliji, revijam in časopisom, ki nam v zameno pošiljajo svoje izvide ter frančiškanskim samostanom v Sloveniji, škofom, nekaterim ustanovam in slovenskim misijonarjem po svetu.

Poleg letne naročnine, sedaj že nekaj let je to 60 avstralskih dolarjev, revija lahko še vedno izhaja zaradi darov naročnikov v Tiskovni sklad patra Bernarda in ob subvenciji Urada RS za Slovence v zamejstvu in po svetu (3000 EUR v letu 2018). Hvala vsem, ki revijo Misli berete in podpirate.

OZNANILA so tedensko tiskano glasilo cerkve sv. Cirila in Metoda. Pater Bazilij jih je začel razmnoževati na ciklostilu že leta 1979, pred tem so ohranjena le njegova osebno tipkana oznanila. Pater Metod je leta 2000 prešel na tiskana Oznanila, ki jih izdajajo redovniki redemptoristi s svojo založbo Majellan Publications, sedaj v Brightonu v Viktoriji. Ta uporabljamo tudi sedaj. Prva in zadnja stran sta seveda v angleščini, kjer je na prvi strani natisnjeno razmišljanje ob nedeljskem evangeliju, na zadnji strani pa so mašni spevi in podatki, od kod je tisto nedeljo vzeta Božja beseda - dve berili in evangelij. Notranji dve strani pa so naša domača oznanila: naslov misijona z vsemi podatki, mašni nameni, tematski naslov Božje besede, ljudska pesem ter napoved dogodkov, praznovanj, krstov, oklicev, porok, pogrebov. V letu 2018 so Oznanila dopolnila 41 let. Oznanila posredujemo redno tudi v slovenskih oddajah radia SBS ob sobotah na AM 1224 in ob sredah zvečer v oddajah radia 3ZZZ na FM 92.3.

PISMA pošljemo rojakom, ki so nam v preteklosti odgovorili ali s svojim delom ali darom, vsako leto v adventnem času, postnem času ter pred žegnanjem – praznikom zavetnikov cerkve svetih bratov Cirila in Metoda, ki godujeta 5. julija. Pismu je priložena kuvertica za dar. Mnogi, ki ne morejo redno prihajati v Kew, nam pošljejo svoj dar in pomagajo vzdrževati naše poslanstvo in ogromne prostore. Vseh dobrotnikov se vedno hvaležno spominjamo pri sveti maši in v naših molitvah. V arhivu imamo ohranjena pisma p. Bazilija od leta 1962 dalje.

Od leta 2015 naprej so Oznanila in pisma objavljena na Stičišču avstralskih Slovencev na spletnem naslovu Slovenskega misijona Melbourne: <https://www.glasslovenije.com.au/versko-melbourne.htm>

Hvaležni smo lastniku in direktorju Slovenian Media House, g. Florjanu Auserju, da hitro in redno posreduje Misli, Oznanila in pisma v širni svet. Tudi to knjigo lahko najdete in jo listate na naslovu: <https://www.glasslovenije.com.au>

MISIJONSKO POSLANSTVO CERKVE

Marija Anžič

Ob praznovanju zlate obletnice blagoslovitve cerkve tukaj v Kew se mi misli vračajo osemnajst let nazaj. Takrat sem začela postajati del skupnosti, za katero lahko rečem, da je sedaj tudi malo moja. V maju 2001 sem vrnila iz Zambije, kjer sem pet let delovala na misijonskem polju. Tam smo na mnogih podružnicah gradili ne samo cerkve kot zgradbe, ampak tudi in najprej občestvo Cerkve.

Marca 1996 sem sprejela misijonski križ iz rok nadškofa dr. Franca Perka v farni cerkvi v Ihanu pri Domžalah. Takrat si še niti v sanjah nisem predstavljala, da me bo pot kdaj popeljala v daljno Avstralijo na malce drugačno misijonsko delovanje, pa vendar zelo podobno. Tudi tukaj sem doživljala kot misijonske poti v Geelong, St Albans, Morwell, Wodongo. Velikokrat smo obiskali klube, kjer je pater tudi občasno daroval sveto mašo ali so bila tam razna praznovanja; pa molitve vsako leto novembra na različnih pokopališčih, kjer počiva že toliko meni poznanih Slovencev. Vsako leto sem znova doživljala, da je tudi vsako pokopališče meni čedalje bolj domače pokopališče, saj je tam pokopanih veliko članov skupnosti, s katerimi smo zares ustvarili močne vezi, starševske ljubezni mnogoterih, podpore in ne nazadnje tudi molitev mnogih, ki so mi ob odhodu v nebeško domovino še z zadnjimi besedami potrdili, kako prav je bila moja odločitev, da sem odgovorila povabilu patra Cirila ob končanju mojega poslanstva v Zambiji, in se mu pridružil v Avstraliji. Bilo mi je dano, da sem lahko z njim in še z drugimi patri socialno, kulturno in pastoralno delovala, kjerkoli

Pred katedralo sv. Patrika v Melbournu po maši narodov z nadškofom Denisom Hartom; 14. 10. 2001.

je bilo potrebno. Ob odločanju se mi je zdelo, da stopam v velike čevlje, da sta Afrika in Avstralija dva zelo različna kontinenta, čeprav oba pod Južnim križem. Na moje oklevanje pa sem po molitvah k Mariji Pomagaj in k Svetemu Duhu, da me razsvetli, še kako dobro slišala stavek patra Cirila, da je tudi v knjižnicah veliko knjig, pa ni rečeno, da se vse naenkrat preberejo.

Ob mojem prvem prihodu v cerkev svetih bratov Cirila in Metoda v Kew mi je srce vzvalovilo, ko sem videla podobo Marije Pomagaj. Njen pogled, ki sem si ga vtisnila v spomin že na Brezjah v mojem otroštvu, se mi je zdel še prav tako mil kot takrat. To je bila prva potrditev, da je prav, da sem tu. Podobi bratov Cirila in Metoda pa sta se v tistih dneh avgusta 2001 ob praznovanju 50 let od prihoda frančiškanov izkazali, da sta zares na mestu, kajti ob odhodu patra Metoda v Lemont, je prihajal na njegovo mesto pater Ciril.

Nekaj let kasneje sta dobila v cerkvi mesto še mozaika podob našega blaženega Antona Martina Slomška in prav tako naše svete Mary MacKillop. Dva velika zgleda poguma, vztrajnosti in veličine, da lahko obhajamo na drugem koncu sveta sveto mašo v slovenskem jeziku in da lahko še naprej upamo in prosimo te naše priprošnjike, da nam stojijo ob strani v našem življenju in pa tudi, da bo misijon s samim srcem – Cerkvijo še dolgo obstajal pod Južnim križem.

To je bilo tudi obdobje, ko je v občestvu še močno obstajal živ spomin na patra Bazilija. Ob zavzetem pripovedovanju mnogih hvaležnih Slovencev in pa tudi ljudi drugih narodnosti, ki so ga poznali, se mi je velikokrat zdelo, kot da sem ga poznala tudi sama. Tudi on je eden tistih patrov, ki se ga velikokrat spomnim in lahko marsikdaj razumem, kar je zapisal v Mislih, za katere

Priprava revije Misli za na pošto: Rozi Urdih, Teresa Sycamore in njen vnuk William, Gabriela Burgar, Vida Kravos, Danila Pavlič, Mimika Horvat, Marija Anžič, Paula Kalister, Melita Zupan, Hilda Vidovič, Francka Anžin, Angelca Veedetz, Anka Brgoč, Frančiška Šajn; 28. maj 2018.

lahko rečemo, da so z zapisovanjem dogodkov življenja avstralske Slovenije postale že kar legendarne, ne samo za naročnike ali bralce na internetu, temveč tudi za raziskovalce slovenstva po vsem svetu. Zares, hvala Bogu za Misli, ki povezujejo slovensko skupnost ne samo v Viktoriji, temveč tudi po vsej Avstraliji, Sloveniji in po vsem svetu.

Moje delo se je tukaj vsa leta prepletalo z mojim osebnim življenjem. Vsi lepi in manj lepi dogodki so pričali o tem, kako povezana je skupnost in kako močna je zavest med nami, da smo lahko kot ena velika družina. Ob branju starih Misli, ki sem jih imela priliko večkrat prebirati, sem spoznavala skupnost v vseh letih vse od začetka. Ob pregledovanju fotografij v arhivu in sedaj že toliko let v urejanju revije v živo čutim, da moram biti izredno hvaležna Bogu, da sem lahko ne samo s fotografskim aparatom vstopila v življenje tolikih, ampak, da sem imela priložnost tudi slišati veliko zanimivih življenjskih zgodb in izkušenj, ki so bogatile življenje vsem nam in sem jih pomagala ohraniti v Mislih, ki sem jih s patrom Cirilom urejevala in oblikovala osemnajst let.

Da je pa Cerkev vesoljna in se v njej lahko najde prav vsak, je za to velik dokaz tudi to, da se verni in neverni ter ljudje drugih narodnosti in veroizpovedi počutijo v Kew domače.

Koliko obiskov, srečanj, kulturnih prireditev, romanj se je zvrstilo samo v zadnjih osemnajstih letih; mnogo še prej!

Selfie za spomin na obisk!

Koliko stanovalcev, ki živijo že po več let v Baragovem domu, se je zvrstilo in kar nekaj smo jih tudi spremljali v zadnjih trenutkih življenja. Kljub temu, da nas je bila polna hiša, lahko rečem, da smo živeli v sožitju in razumevanju, da smo vsi skupaj tudi del slovenskega misijona in še kako tudi multikulturno obogatena. Baragov dom je velika hiša, in kot hostel je vedno obljuden z raznoraznimi karakterji, ki dodajo še posebno priložnost socialnemu in karitativnemu poslanstvu misijona.

Naj gre moja zahvala vsem tistim, s katerimi sem se imela priložnost srečati, si podati roko, izmenjati spodbudne besede, ki jih potrebujemo na poti življenja in občutiti, da zares v vsakem človeku prebiva Bog.

Hvala za vso Vašo podporo, molitveno in moralno, in za obilo upanja, ki ga izžarevate.

Hvala tudi avstralskim nadškofom, škofom, duhovnikom, bratom frančiškanom in sestrām, ki nas spremljajo in podpirajo pri našem poslanstvu. Prijetno sem bila presenečena, ko nama je s patrom Cirilom ob prvem obisku župnik v Kew leta 2001 odprl na stežaj vrata župnišča in naju sprejel, kot da se že dolgo poznamo. Povabil naju je na kavo in nama zaupal, kje ima skrit rezervni ključ od vhodnih vrat: če ga kdaj ne bo doma,

V Sloveniji doma iz bližnjih krajev: provincialni minister p. Stane Zore, Francka Anžin, Katarina Cevec, Peter Lenarčič, Anton Cevec, Marija Anžič; 4. 8. 2013.

naj si sama postreževa. Obljubil nama je podporo in pomoč, v kolikor bi potrebovala. Rad se je tudi on oglasil pri nas. To je samo ena od velikih pozornosti, ki sem jo doživela in priča, v kakšni deželi in med kako dobrimi ljudmi živimo.

Zahvala tudi mnogim, ki so se že poslovili od nas in se jih s hvaležnostjo spominjamo. Zaupam, ko se bomo zopet srečali, da se bomo lahko spet po avstralsko pozdravili in objeli ter nadaljevali, kar smo v dobri veri začeli že tukaj.

Naj živi avstralska Slovenija in prav vsi, ki se čutite, da slovenski skupnosti pod Južnim križem pripadate. Bog živi!

Marija Anžič

Laiška misijonarka, pastoralna sodelavka Slovenska misijona Melbourne od 2001 do 2019, tehnična urednica in oblikovalka revije Misli, upravnica Baragovega hostela

SPOMINSKE ZNAMKE ZA ZLATI JUBILEJ CERKVE V MELBOURNU

Aleksander Slavec, član Pastoralnega sveta Slovenskega misijona v Melbournu, je predlagal, grafično oblikoval in se dogovoril z upravo pošte Australia Post za izdajo spominskih znamk ob 50-letnici blagoslovitve prve slovenske cerkve v Avstraliji kot darilo našemu misijonu. Hvala!

DOM MATERE ROMANE

p. Ciril A. Božič OFM OAM EV

DOM MATERE ROMANE je bil zgrajen kot dom za ostarele slovenske rojake, ki bodo še lahko gledali sami nase – torej kot hostel za starejše. Zgrajen je bil leta 1992 ob neutrudnem prizadevanju patra Bazilija. Ime je dobil po pokojni redovni predstojnici materi Romani Toplak, prvi sestri, ki je v Avstralijo leta 1966 pripeljala slovenske redovnice frančiškanke Brezmadežne. Dom so vodili zaupniki po zaupništvu Slovenske frančiškanske province. Za minulo delo sta zaupnika Simon Špacapan in Tone Brne ob upokojitvi leta 2003 prejela odlikovanje Slovenske frančiškanske province Sv. Križa, »Častni zaupnik doma matere Romane«. Med prvimi zaupniki je bila nekaj let tudi Francka Anžin.

Zaupniki Doma matere Romane so bili: Stanko Prosenak – predsednik, Marko Zitterschlager, Ana Maria Cek – tajnica, Simon Grilj – zapisnikar, David Hvalica. Z leti se je DMR kot hostel zaradi možnosti spremenjene zakonodaje spremenil v »Nursing Home«, kjer je bilo v letu 2012 od tridesetih že 18 stanovalcev, ki so potrebovali visoko nego – High Care. Prostori DMR niso več odgovarjali novim nalogam in zahtevam visoke nege, zato je bilo potrebno narediti bolečo rez in Dom matere Romane kot »Nursing Home« zapreti. Če tega ne bi storili leta 2012, bi nas razmere prisilile nekoliko pozneje, a za veliko večje čustvene in finančne rane; takrat bi ostali brez vsega, da bi lahko speljali tako zahteven proces. Male sobice, trideset jih je bilo, po dve skupaj sta imeli eno kopalnico in WC, že nekaj časa niso ustrezale novim standardom v domovih za starejše, kaj šele omogočale zaposlenim uporabo vseh pripomočkov za dvigovanje in nego starostnikov.

Dom matere Romane je dobil v letu 2014 svoje novo poslanstvo, ki ga potrebnim kot najemniki Doma v krščanskem duhu nudijo *Servants Community Housing Inc.* Tako Dom v duhu frančiškanske karizme služi pomoči potrebnim in seveda tudi našemu občestvu, da lahko še naprej ohranjamo poslanstvo ter skrbimo in z umnostjo dobrega oskrbnika vzdržujemo dejavnosti in velike prostore, ki jih ima Slovenski misijon v Melbourneu – v Kew.

Gradnja Doma matere Romane: Jože Golenko, p. Bazilij, Lojze Markič.

Koprski škof Metod Pirih je blagoslovil Dom matere Romane 15. septembra 1991: Marko Zitterschlager, Jože Golenko, Simon Špacapan, Stanko Prosenak, Marcela Bole, Rozi Lončar.

Stanovalci in obiskovalci pri sveti maši v Domu matere Romane; 16. 12. 2011.

Zaupniki Doma matere Romane: Stanko Prosenak, Simon Špacapan, Marko Zitterschlager, škof Metod Pirih, provincialni minister p. dr. Viktor Papež, Simon Grilj, David Hvalica; spredaj: p. Ciril A. Božič, Tone Brne, Ana Maria Cek; 17. 11. 2008.

KAPELA SVETE DRUŽINE V TA PINU

**SLOVENIAN CHAPEL
of the Holy Family
with the mosaic of Marija Pomagaj – Mary Help**

Ta Pinu – Bacchus Marsh, Victoria

Built by the generosity of the Slovenian Community
of Victoria and Tasmania
on the occasion of the 40th Anniversary of the Slovenian Catholic Church
of Sts. Cyril and Methodius in Kew – Melbourne.

This Chapel was blessed on Saturday, 15. 11. 2008,
by Bishop of Koper, Slovenia – Most Rev. Metod Pirih;
the statues of the Holy Family by Rev. Dr. Viktor Papež OFM,
Minister Provincial of the Slovenian Franciscan Province;
the mosaic of Marija Pomagaj was blessed by Fr. Ciril A. Božič OFM,
Migrant Chaplain to the Slovenian Community of Victoria and Tasmania.

**Marija Pomagaj – prosi za nas!
Sveta Družina – varuj nas!**

**VSE V VEČJO ČAST BOŽJO. BOGU HVALA!
AD MAIOREM DEI GLORIAM. THANKS BE TO GOD!**

Ob 40. obletnici blagoslovitve naše cerkve v Kew leta 2008 smo v mednarodnem romarskem kraju Ta Pinu v Bacchus Marshu pozidali kapelico, ki ima na pročelju mozaik Marije Pomagaj, delo Lojzeta Jeriča, v kapelici pa domuje kip Svete Družine, dar Rezike in Franca Fekonja ter njune družine.

»Kar veliko dobrotnikov in različnih mojstrov raznih obrti in spretnosti je bilo potrebno, da je tako hitro zrastle in zasijala v vsem sijaju naša nova kapelica. Zanimivo, niti eden od naprošenih prostovoljcev – mojstrov ni odrekel pomoči. Narejeno je bilo rajši prej včeraj kot danes; vse v glavnem z domačimi mojstri in prostovoljnimi delom.

*Notranjost kapelice Svete Družine.
Kipa sta dar Terezije in Franca Fekonja ter njune družine.*

Po slovesni škofovi maši v cerkvi na vrhu griča v Ta Pinu se je razvila procesija k naši kapelici za blagoslov v soboto, 15. 11. 2008.

Iz Kew smo tisto soboto poromali s tremi avtobusi, mnogi iz Melbourne in Geelonga so se nam pridružili v svojih avtomobilih. Najprej smo se zbrali v cerkvi na vrhu hriba, po bogoslužju tam pa smo v procesiji poromali do naše nove kapelice Svete Družine. Mnogi so dejali, da niso videli toliko skupaj zbranih Slovencev že vse od pogreba p. Bazilija. Bil je zares veličasten dan: poln sonca, dobre volje ljudi, pobožnosti, milosti – res množica vsega!...« Tako je zapisano v Mislih v zapisu praznovanja 40. obletnice cerkve ter gradnji kapelice in slovesnosti njenega blagoslova (glej Misli, november – december 2008, strani 7 do 14).

Lojze Jerič je naredil umetniški mozaik Marije Pomagaj in prav na dan blagoslovitve, 15. novembra 2008, je Lojze praznoval svoj 75. rojstni dan. Rezika in Franc Fekonja ter njuna družina so preskrbeli za kapelico kip Svete Družine. Franc Fekonja je dober mesec prej, 10. oktobra 2008, dopolnil 70 let. Franc in Rezika Fekonja, Angelca in Jože Veedetz ter Jože Kranjec so vsa ta leta zvesti in dobri skrbniki in varuhi kapelice. Vsaj dvakrat na leto organizirano romamo tja - v adventnem in postnem času: v soboto v bližini praznika Brezmadežne, ki je 8. decembra, ter v soboto pred 4. ali 5. postno nedeljo. Ko dobimo obiske iz Slovenije in jih peljemo na ogled zgodovinskega mesta Ballarat, seveda vedno obiščemo tudi naš

Ob praznovanju zlatega jubileja blagoslova naše cerkve v Kew smo z ljubljanskim nadškofom msgr. Stanislavom Zoretom OFM (drugi z desne) in frančiškanskim provincialnim ministrom p. Marjanom Čudnom (tretji z leve) poromali v Ta Pinu, kjer smo praznovali 10. obletnico blagoslova kapelice v petek, 19. 10. 2018.

romarski kraj. Naša kapelica je z značilnim zvonikom kot mala slovenska cerkvica razpoznavna že od daleč, le malo pod vrhom hriba, kjer stoji velik križ, znamenje našega odrešenja. Med kapelicami različnih narodov na tem hribu je znamenje vernosti Slovencev v Avstraliji in ljubezni do Kraljice Slovencev – Marije Pomagaj.

Slovesnost blagoslova kapelice so obogatili pevci pevskega zbora pod vodstvom pevovodinje Metke McKean roj. Škofic, na harmoniki jih je spremljal organist Lenti Lenko OAM.

Po slovesnosti blagoslova kapelice še spominska fotografija z vsaj nekaterimi graditelji kapelice. Z leve na desno: Štefan Srnc, Stanko Debelak, p. Ciril, Marija in Štefan Glivar, Tilka Lenko, Štefan Cek, Iva in Lojze Jerič, provincialni minister p. dr. Viktor Papež OFM, Jože Veedetz, Jože Kranjc, Viktor Ferfolja, zadaj najvišji Franjo Kravos, pred njim Alex Bratina, Tone Knap, Franc Fekonja, Angelca Damiš, koprski škof msgr. Metod Pirih, za njim Janez Kohek, Andrew Fistrič, Rezika Fekonja, Janez Zemljič, Angelca Veedetz, Valentin Lenko, p. Valerijan Jenko OFM OAM, p. Metod Ogorevc na obisku iz Lemonta ZDA in Jože Balažic; 5. 11. 2008.

BOGU HVALA PO MARIJI POMAGAJ

p. Ciril, Misli, november – december 2018, strani 6 do 12

Imeli smo lepo praznovanje 10. obletnice blagoslovitve kapelice Svete Družine z mozaikom Marije Pomagaj na pročelju na griču Ta Pinu v Bacchus Marshu v petek, 19. oktobra, in praznovanje zlatega jubileja blagoslovitve naše cerkve svetih bratov Cirila in Metoda v Melbournu v Kew v nedeljo, 21. oktobra 2018.

Res je bilo veliko skrbi in dela v vsej pripravi, a je vse izzvenelo slavnostno. Na oba dneva nam je Gospod Bog tudi naklonil izredno prijazno pomladansko vreme. Na romanju v Ta Pinu se nas je zbralo nad 120 – petdeset nas je priromalo z avtobusom skupaj z nadškofom in provincialom, ostali z osebnimi avtomobili; najprej smo pred kapelico zapeli litanije Matere Božje, nato v cerkvi na vrhu hriba darovali sveto mašo in potem je restavracija Back to Bacchus sprejela in nahranila sto romarjev. Zahvala gre Mariji Anžič za vso organizacijo.

Nedelja, 21. oktobra, je bila pozlačena že z jutranjim soncem, ki je obsijalo našo cerkev in seveda množico, ki je prišla k slovesnosti. Kako čudovit šopek živega občestva je bil spleten, se vidi na fotografiji na zadnji strani teh Misli

(pa tudi v tej spominski knjigi na naslovnici in na straneh 14 – 15) in seveda še na drugih fotografijah, ki pomagajo zapisati in ohraniti spomin na ta dan. Pred sveto mašo je p. David vodil molitev rožnega venca.

Vso slovesnost je bilo mogoče spremljati preko interneta in še vedno si jo lahko pogledate in poslušate na internetnem naslovu. Z levim gumbom miške pomodrite spodnji naslov: <https://www.belindajanevideo.com/client-video/slovenian-church-kew-50-years/> s puščico ostanite na naslovu, pritisnite tipko Ctrl ter kliknite z levim gumbom miške, pa ste tam.

Pred začetkom svete maše je zbrane nagovoril naš akolit Chris McKean:

Dobro jutro, dober dan! Welcome to the church of Sts. Cyril and Methodius, as we celebrate today the 50th Anniversary of the blessing of this church. The root meaning of the word 'church' is not that of a building but of a community of people. So, our focus today is not only on the church building, but we are also celebrating 50 years of witness and worship as a community in this our church.

Leading our community, over the last 50 years, have been priests dedicated to the spiritual and, more often than not, the temporal care of our community. We have been blessed, from Fr. Basil through to Fr. Metod, Fr. Ciril and Fr. David and other priests - dynamic men who have been true shepherds following in the footsteps of Jesus, with the dedicated work of Slovenian religious sisters and, for the last 17 years, with the work and dedication of our Pastoral associate Lay Missionary Marija Anžič.

The beauty of a church community is the abundance of committed people who have an interest in helping the church achieve its vision and mission. The benefactors and volunteers who serve at Sts Cyril and Methodius are the life blood and the engine of the church. You are the ones who donate the hours that ensure everything gets done. And many, who are supporting us with their prayer, are also acknowledged.

There are many groups that have been an integral part of the vitality of our church. We are a body of people, a community, with a common purpose. On this special anniversary, we are to be congratulated and offer thanks to each other for the last 50 years. Without you there would be no reason to celebrate. Even after 50 years a church, without people, is only a building. As we are celebrating today the golden jubilee of the blessing of this building, we are celebrating also the many blessings our community received in these 50 years. We will begin now with the Holy Mass celebrated by the Archbishop Metropolitan of Ljubljana - capital city of Slovenia, His Grace Stanislav Zore OFM. Concelebrants are: Franciscan Minister Provincial from Slovenia – Fr. Marjan Čuden, Australian Franciscan Friars and our priests: Fr. Ciril and Fr. David.

Our deep gratitude to God through the Prayers to Our Lady Help of Christians. Bogu hvala po Mariji Pomagaj!

Ob slovesnem vstopu ljubljanskega nadškofa metropolita msgr. Stanislava Zoreta OFM, frančiškanskega provinciala p. Marjana Čudna ter ostalih duhovnikov v cerkev sta se s kora oglasili trobenta in pozavna v pozdrav svetima bratoma Cirilu in Metodu. Trobentač je bil Lojze Dominko, pozavnist Thomas Scott. Nato pa orgelski preludij, ki ga je izvajal Lenti Lenko OAM in pesem cerkvenega pevskega zbora pod vodstvom Janike Rutherford in vsega občestva – Kraljica venca rožnega. Vsa cerkev je bila „potegnjena v to valovanje“ pesmi. Ob oltarju so bili tudi pevci zbora Planika pod vodstvom Rolanda Carmodyja, ki so sodelovali pri slovesnosti v cerkvi in v dvorani.

Sledil je pozdrav in dobrodošlica, ki ju je v imenu občestva izrekel podpredsednik Pastoralnega sveta Stanko Prosenak:

Spoštovani gospod nadškof Stanislav Zore, provincialni minister pater Marjan Čuden. Dear Australian Franciscan Friars: Fr Paul Smith – Ex-Provincial Minister, Fr. Robert (Bob) Matthews – the Vicar of St. Paschal Friary in Box Hill, Fr. Peter Cantwell and Friars Brothers Matthew Beckmann, Krispus, Titus, Gerald and Sixtus, welcome at our golden jubilee celebration! Dragi člani in prijatelji občestva, ki živimo, rastemo in zorimo v zavetju svetih bratov Cirila in Metoda – dober dan vsem – Good morning to everybody!

V imenu in po naročilu voditelja našega Slovenskega misijona in rektorja tega svetišča – patra Cirila Božiča, njegovih sodelavcev patra Davida Šrumpfa in laiške misijonarke, pastoralne sodelavke Marije Anžič, ter v imenu Pastoralnega sveta in ostalih delovnih skupin, vas vse pristrčno pozdravljam in izrekam iskreno dobrodošlico vsem, ki smo se danes zbrali v naši cerkvi svetih bratov Cirila in Metoda ob njenem in našem zlatem jubileju – 50. obletnici blagoslovitve te cerkve. Pristrčno pozdravljeni tudi vsi vi, ki nas sedaj spremljate v živo preko interneta, ali pa boste naše današnje slavlje gledali in poslušali pozneje.

Veseli smo prav vsakega izmed vas! Še prav posebno veselje pa izžarevamo, da sta se nam iz Slovenije za zlati jubilej naše cerkve pridružila g. nadškof Stanislav in pater provincial Marjan. Oba sta že bila med nami.

Danes smo se zbrali – in naj povem, da smo se na ta dan pripravljali vse od začetka adventa v decembru lani – da se bomo skupaj z vami pri tej sveti maši Bogu po Mariji Pomagaj zahvalili za 50 let tega Božjega hrama, prve slovenske cerkve v Avstraliji.

Hvala za Vaš obisk in še enkrat pristrčna dobrodošlica Vam - gospod nadškof in Vam – pater provincial; and thank you to you, dear Australian Friars. You were and you are such a good friends and support to the Slovenian Friars and our community.

Dobrodošli in pozdravljeni vsi in kot bi dejal pater Ciril: Bog živi!

Po tem pozdravu je spregovorila Tania Markič, ki je bila na dan blagoslovitve cerkve prva krščena.

To je bil gotovo poseben dar patra Bazilija njenima staršema Lojzetu in Anici Markič, saj je njen oče Lojze sprejel nase odgovornost gradnje, kar v svojih zapisih večkrat pove p. Bazilij.

To je povedala Tania – v slovenščini in angleščini:

Kot prvorojenka graditelja te cerkve – očeta Alojza Markiča in mame Anice – sem imela to čast, da sem bila na dan blagoslovitve te cerkve kot prva krščena prav tisti dan pred petdesetimi leti. V tem obdobju je bilo tukaj krščenih nad dva tisoč devetsto otrok.

Danes bi se rada Bogu zahvalila za vse te mnogotere milosti, ki smo jih prejeli v tem svetišču, ki

so ga postavili z veliko ljubeznijo takrat mladi ljudje, ki so polni življenjske energije prišli v novo deželo Avstralijo in s seboj prinesli tudi zaklad vere, ki so ga prejeli v domovini Sloveniji v svojih družinah. Hvala, gospod nadškof, pater provincial, dragi naši patri in vaši zvesti sodelavci, da moremo danes tako slovesno praznovati skupaj, kot ena družina, ta zlati jubilej. Moj oče Lojze pravi, da niti sanjati ni upal, da bo dočakal to slovesnost. Hvala Bogu!

As the first born to the builder of this church – Alojz Markič and Anica, I had the honour of being the first child to be baptised in this church, fifty years ago on the day of blessing. During these fifty years, in excess of 2900 children have received the Sacrament of Baptism in this church. I wish to thank God for the many blessings we have received in this holy place built with much love by the then young people full of energy and enthusiasm arriving to this new land, Australia. They brought with them a treasure of faith that was instilled in them by their families in Slovenia.

Thank you, Your Grace the Archbishop, Provincial Minister, our own dear priests and all your faithful co-workers that we are able to celebrate this Jubilee today. My dad has stated that he never dared to dream of celebrating the Golden Jubilee. By the Grace of God, we are here today celebrating this solemn occasion as one large family. God bless us all.

Aplavz in izročitev šopkov je potrdil naše veselje, ki je napolnjevalo vse slavje ob lepem sodelovanju mladih in starejših. Darove za sveto mašo sta prinesla voditelja zidave cerkve Lojze Markič z ženo Anico in Rudi Koloini ter otroci v narodnih nošah. Kakšen žegen imamo, da so še tolikeri, ki so pred petdesetimi leti pomagali pri graditvi naše cerkve, bili lahko še deležni tega slavlja. Seveda smo se s hvaležnostjo spomnili najprej pokojnega patra Bazilija ter ostalih dušnih pastirjev in sester ter živih in pokojnih dobrotnikov: inženirja arhitekta naše cerkve, Branka Tavčarja, mnogoterih mojstrov – zidarjev, kleparjev, tesarjev in mizarjev, varilcev, krovcev, pleskarjev, elektrikarjev, umetnikov, mežnarjev, pomočnikov – tolikernih že pokojnih. Veseli smo bili in

posebej pozdravili arhitektovo vdovo gospo Zvezdano Tavčar, njeno hčerko Kristino z možem Paulom, ki so prihiteli k nam iz mesta Shepparton. Med svetim obhajilom je prepeval cerkveni zbor na koru, ob oltarju moški zbor Planika, Kristina Ferra roj. Cestnik je zapela na koru Schubertovo Ave Maria, otroci ob njenem vodstvu pa pred oltarjem pesem v slovenščini in angleščini: *On nosi ves svet v rokah*.

Otroci Slomškove šole so pod vodstvom Kristine Ferra roj. Cestnik zapeli med slovesno sveto mašo.

Bralke beril: Lidia Bratina, Anica Markič, Milena Birsa.

Bralci prošenj: Veronica Smrdel Roberts, Angelca Veedetz, Frances Urbas Johnson, Ivanka Tomažič, Marcus Petelin, Lana Thomson.

Zvezdana Tavčar, vdova arhitekta naše cerkve inženirja Branka - prva z desne - s hčerko Kristino in njenim možem Paulom.

Naši slovesnosti zlatega jubileja cerkve so se pridružili tudi bratje frančiškani iz samostana St Paschal Friary iz Box Hilla.

Nadškof je podelil našemu celotnemu občestvu plaketo z blagoslovom papeža Frančiška, ki sta jo v imenu občestva sprejela Lojze Markič in Rudi Koloini ter jo namestila v cerkvi.

Pred koncem slovesne maše je g. nadškof podelil našemu celotnemu občestvu plaketo z blagoslovom papeža Frančiška, ki sta jo v imenu občestva sprejela Lojze Markič in Rudi Koloini in jo namestila na steno cerkve v bližini votivnih sveč. Provincial p. Marjan Čuden pa je izročil Priznanje Slovenske frančiškanske province sv. Križa občestvu Slovenskega misijona v Melbournu za nesebično pomoč frančiškanom in sodelovanje z njimi. Takšno priznanje sta prejela tudi voditelja gradnje cerkve pred petdesetimi leti – glavni odgovorni Lojze Markič ter Rudi Koloini, za kar se je Lojze zahvalil. Zahvalna pesem je povezala vso našo hvaležnost Bogu in ljudem.

Peovski zbor Planika, ki ga strokovno vodi dirigent Roland Carmody in tehnično Peter Mandelj OAM JP, vedno rad obogati bogoslužje v cerkvi in kulturne programe v dvorani. Z leve na desno: Roland Carmody, Nino Burlovič, Peter Mandelj OAM JP, Mario Jakin, Jože Logar, Franc Zgoznik, Alojz Kumar, Franc Iskra, Ivan Nino Valenčič, Edo Surina, Tone Iskra, Andrej Vučko.

Provincial p. Marjan Čuden je izročil p. Cirilu Priznanje Slovenske frančiškanske province sv. Križa občestvu Slovenskega misijona v Melbournu za nesebično pomoč frančiškanom in sodelovanje z njimi. Občestvu je namenil zahvalo p. Ciril skupaj z Marijo Anžič in p. Davidom za razumevanje, podporo ter skupno delo in prizadevanje v vseh letih.

Po pesmi Marija skoz' življenje sta Alex Bratina in Aleksander Slavec pri izhodu delila spominske podobice. Po fotografiranju na glavnem stopnišču pa smo se napotili v praznično okrašeno dvorano na kosilo, ki so ga z vso spretnostjo in ljubeznijo pripravile članice Društva sv. Eme ob vodstvu predsednice Olge Bogovič ter ob pomoči mnogih sodelavcev. V dvorani je bilo zasadenih vseh 252 sedežev in seveda je bilo potrebnih precej spretnih rok, da so vse goste postregli. Med kosilom so nas po zaužiti juhi razveselili s pesmijo pevci zbora Planika. Pripravljenemu sporedu so morali dodati še dve pesmi. Razpoloženje vseh je bilo zares praznično. Nihče ni kazal nobene utrujenosti, saj se je ekipa DSE po končanem delu, pomivanju in pospravljanju zadržala ob pesmi skoraj do osme ure zvečer. Naj povemo, da se je nam tudi pri delu pospravljanja dvorane pridružil kot dober delavec g. nadškof Stane. Z njim sva 15 minut po osmi uri zvečer snela vse tri zastave (slovensko, avstralsko in papeško), ki so visele na pročelju cerkve in s tem tudi simbolično sklenila praznično nedeljo. Potem pa je bilo potrebno še na Radio Ognjišče v Ljubljano sporočiti o našem praznovanju in seveda skupaj smo g. nadškof, p. provincial, p. David, misijonarka Marija in p. Ciril veselili in zadovoljni 'prelistavali' praznični dan: Bogu hvala po Mariji Pomagaj!

Našima gostoma je izročila darila Frances Urbas Johnson, tajnica Pastoralnega sveta in članica Sveta Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu.

Imen je preveč, da bi se lahko vsem poimensko zahvalili. Pa vendar zapišimo nekaj imen in skupin: Zahvala umetnici Zorki Černjak za logo – simbol našega jubileja; Aleksandru Slavec za spominsko znamko Australia Post ter za obeležje – Zorkin logo, ki krasi pročelje cerkve. Za okrasitev in rože hvala naši pastoralni sodelavki Mariji Anžič ter mnogim, ki ste darovali cvetje. Skrb za cerkvene prte imata Angelca Veedetz in Melita Zupan. Cerkevni pevski zbor ob vodstvu Janike Rutherford, organistov Lentija Lenko OAM, Katarine Peršič in Katarine Vrisk. Moški pevski zbor Planika - Roland Carmody, Peter Mandelj JP OAM; glasbenikoma Lojzetu Dominko in Thomasu Scottu. Izredna delivca sv. obhajila: akolit Chris McKean in Marija Anžič. Molitvena skupina - Frančiška Šajn in bralci pri maši. Skupina ob vodstvu Alexa Bratina skrbi za okolico Baragovega doma in cerkve; delavne skupine za čiščenje cerkve in skupine, ki pripravijo kosila; Slomškova šola in starši učencev – hvala Julie Kure Bogovič in Kristini Ferra ter pevki Bronte Zemlič (pela v Ta Pinu); sodelavcem Baragove knjižnice. Zahvala ekipi, ki redno poskrbi za prenovitvena dela in obnove; pleskarjem, umetnikom in skrbnikom kapelice v Ta Pinu ter vsem neimenovanim molivcem, sodelavcem in dobrotnikom. Vsem, ki sta na različne načine sodelovali in sodelujete z delom, darovi in molitvijo, naša iskrena zahvala.

pater Ciril

Članice Društva svete Eme in sodelavci po velikem opravljenem delu praznične nedelje zlatega jubileja naše cerkve niso zgledali nič utrujeni, pač pa izredno veseli in zadovoljni. V zahvalo je vsaka gospa prejela rumeno avstralsko cvetlico. Sedijo: Ana Maria Cek, Hilda Vidovič, Tereza Sycamore, predsednica Društva sv. Eme Olga Bogovič, Ana Horvat, Marija Rotar, Marta Krenos, Angelca Veedetz, Vera Brne. Stojijo: Janez Rotar, Marija Anžič, Stojan Brne, Štefan Cek, Tone Bogovič, nadškof Stanislav Zore OFM, p. Ciril A. Božič, Franc Krenos.

Pater Ciril A. Božič, Marija Anžič, Fr. Paul Smith, Suzie Kollaris roj. Belec s torto cerkve in p. Bazilija, nadškof Stanislav Zore ter provincialni minister p. Marjan Čuden.

Pri vходу v našo dvorano so v vitrini odlikovanja, ki jih je prejel pater Bazilij za svoje neutrudno 41-letno delo za slovensko občestvo v Avstraliji. Na steni so fotografije vseh patrov, ki so delovali v Melbournu: p. Bazilij A. Valentin (1956 – 1997), p. Odilo Hajnšek (1963 – 1965), p. Stanko Zemljak (1969 – 1980), p. Bernard Golčnik (1983 – 1985), p. Niko Žvokelj (1990 – 1992), p. Tone Gorjup (1986 – 1989, 1992 – 1996), p. Metod Ogorevc (1997 – 2001), p. Ciril A. Božič (2001 – 2019), p. David Šrumpf (2013 –).

49. obletnica BLAGOSLOVITVE NAŠE CERKVE, praznovanje ZAKONSKIH JUBILEJEV in SREBRNA MAŠA generalnega vikarja nadškofije Melbourne, msgr. Greg Bennet VG, – vse to je bilo združeno v pristrčno slovesnost v naši cerkvi v Kew v nedeljo, 15. 10. 2017. Ob začetku svete maše je podpredsednik Pastoralnega sveta, Simon Grilj, prijazno nagovoril občestvo, zakonske slavljenke ter srebrnomašnika msgr. Grega Benneta VG. V pozdrav in voščilo se je s kora oglasila pesem: Srebrnomašnik bod' pozdravljen! Slavljenca jo je v angleščini povedal Simon. Slavljenca na fotografiji - z leve na desno sedijo: Metka in Feliks Grandovec, Matilda in Franc Kovačič; v drugi vrsti stojijo: Marica in Edo Surina, Mimica in Anton Iskra, Kristina in Albin Kocjančič; tretja vrsta: Janko in Milica Dular, Jožka in Alojz Ličen, Ivanka in Franc Tomažič. V zadnji vrsti: akolit Chris McKean, p. David, msgr. Greg Bennet VG, Anica in Alojz Markič, p. Ciril. 'Pušelj' v narodnih nošah: Sabrina Johnson, Daniel in Lotti Bogovič, Marcus Petelin.

Pastoralna ekipa Slovenskega misijona Melbourne z g. nadškofom Melbourne: akolit Chris McKean, p. Ciril A. Božič, nadškof Peter A. Comensoli, pastoralna sodelavka Marija Anžič, p. David Šrumpf. Kew, 4. 12. 2018.

V katedrali sv. Patrika v Melbournu po maši narodov, 26. 8. 2018: p. Ciril, Franc Krenos, Mimika Horvat, Angelca Povh, Anica Markič, Ana Maria Cek, nadškof dr. Peter A. Comensoli, Frances Urbas Johnson, Angelca Veedetz, Marta Krenos.

V torek, 4. 12. 2018, je daroval sveto mašo v naši cerkvi novi nadškof Melbourne, dr. Peter Andrew Comensoli, ob somaševanju izseljenskih duhovnikov, ki delujejo v nadškofiji. To je bil prvi nadškofov obisk naše cerkve in s to sveto mašo smo sklenili praznovanje zlatega jubileja. Nadškof je v pridigi spomnil izseljenske duhovnike in vse vernike, naj negujemo svoje korenine, a vsaditi se moramo tudi v zemljo nove domovine Avstralije. Le tako bomo lahko polno in ustvarjalno živeli tudi svojo vero.

POSEBNI DOGODKI, SLOVESNOSTI IN PRIREDITVE

- V nedeljo v bližini 26. januarja je praznovanje dneva Avstralije.
- Prvo ali tretjo nedeljo v februarju je praznovanje slovenskega kulturnega praznika – Prešernovega dne.
- Vsako tretjo nedeljo v mesecu (razen v januarju) je po deseti sveti maši v dvorani družinsko kosilo, ki ga pripravljajo članice društva sv. Eme s sodelavci in članice drugih skupin.
- Poleg praznovanj vseh cerkvenih praznikov in liturgičnih časov imamo v postnem in adventnem času romanje v Bacchus Marsh – Our Lady Ta Pinu Marian Centre, kjer imamo tudi Slovenci svojo kapelico Svete Družine z mozaikom Marije Pomagaj na pročelju. Kapelica je bila blagoslovljena 15.11.2008 kot znamenje hvaležnosti ob 40. obletnici slovenske cerkve sv. bratov Cirila in Metoda v Melbournu – v Kew. Blagoslovila sta jo koprski škof msgr. Metod Pirih in provincialni minister slovenskih frančiškanov p. dr. Viktor Papež OFM. Za 45. obletnico pa je cerkev dobila v postnem času 2013 novi križev pot, umetniško delo Zorke Černjak, ki ga je s svojo družino tudi podarila naši cerkvi. Križev pot je blagoslovil na cvetno nedeljo, 24. marca 2013, provincialni minister avstralskih frančiškanov Fr. Paul Smith OFM.
- Generalno čiščenje imamo v soboto pred cvetno nedeljo - tudi pletenje butaric in priprava zelenja ter dvorišča pred lurško votlino za mašo cvetne nedelje. Pred božičem je ta zunanja priprava v soboto sredi decembra.
- Sobota v bližini praznika sv. Jožefa: Ob 12.00 je sv. maša v dvorani Slovenskega društva Jadran v Diggers Rest.
- Prvo nedeljo v maju je praznovanje materinskega dne in dneva Evrope ter vstopa Slovenije v Evropsko zvezo (EU).
- Šmarnice imamo v maju ob nedeljah in petkih. Prvo in zadnjo nedeljo v maju zapojemo po maši litanije Materi Božji v čast. Vsak petek se k sveti maši in molitveni uri zbere molitvena skupina.
- V nedeljo, v bližini praznika Sv. Rešnjega Telesa in Krvi, je telovska procesija. Oltarje postavijo slovenska društva: Slovensko društvo Ivan Cankar iz Geelonga pri kozolčku, Slovensko društvo Melbourne pod verando Baragovega doma, SD Planica ob kipu sv. Antona Padovanskega, SD St. Albans pri lurški votlini, SD Jadran na vrhu cerkvenega stopnišča. Člani društev tudi sodelujejo pri procesiji.
- Praznovanje dneva državnosti je v nedeljo v bližini 25. junija.
- Prvo nedeljo v juliju je praznovanje zavetnikov cerkve – žegnanje v čast svetima bratoma Cirilu in Metodu. Za pogostitev na materinski dan, za žegnanje in za očetovski dan poskrbijo naše dobre gospodinje, ki prinesejo

krožnik dobrot za skupno mizo. Članice Društva sv. Eme ob vodstvu predsednice Olge Bogovič pa redno vsako nedeljo in praznik poskrbijo, da se radi zadržimo v dvorani.

- 26. julija obhajamo obletnico smrti patra Bazilija A. Valentina OFM MBE, ustanovitelja slovenskega misijona v Melbournu in dolgoletnega urednika Misli; umrl je 26. julija 1997 v St. Vincent's Hospital v Melbournu. Pokopan je bil 2. avgusta 1997 na slovenskem delu pokopališča Keilor, ki ga je on uredil.
- Zadnjo nedeljo v avgustu imamo kot občestvo praznovanje očetovskega dne – teden dni pred praznikom. Isto nedeljo popoldne (Migrant and Refugee Sunday) sodelujemo pri maši narodov v stolnici sv. Patrika v Melbournu, z molitvijo pri rožnem vencu, s petjem lurške pesmi, z banderi, narodnimi nošami.
- Sredi septembra romamo sedaj že nekaj let v Marian Valley v Queensland, kjer imajo tamkajšnji rojaki slovensko kapelico Marije Pomagaj in je mozaik zanjo naredil melbournski rojak Lojze Jerič. Lojze je naredil že več mozaikov s podobo Marije Pomagaj: na pročelju naše kapelice v Ta Pinu, v kapelici Slovenskega društva Ivan Cankar v Geelongu, v Baragovem domu, v Marijini dolini v Queenslandu, na trgu pred baziliko Marije Pomagaj na Brezjah. Romanja je vsa leta uspešno organizirala naša laiška misijonarka Marija Anžič in v letu 2012 je bilo na romanju v Queenslandu rekordnih 105 romarjev iz Viktorije.

Zbrano občestvo v cerkvi na tretjo nedeljo v avgustu, 20. 8. 2006.

ZA SPOMIN: Zadnjo soboto v septembru ali pa prvo soboto v oktobru (glede na šolske počitnice) je bil vsakoletni slovenski mladinski koncert. V nedeljo po koncertu je bila v kraju, kjer je bil koncert, posebej oblikovana mladinska maša. Zadnji koncerti: Leta 2004 je bil 30. slovenski mladinski koncert v Adelaidi (geslo Skupaj na poti); leta 2005 v Melbournu (geslo Kruh naš vsakdanji); leta 2006 v Sydneyu (geslo Prijatelji za vedno); leta 2007 v Canberri (Spoštuj preteklo, živi danes, delaj za prihodnost); leta 2008 v Adelaidi (Ostanimo v srcu mladi). Leta 2009 je bil 35. slovenski mladinski koncert v Geelongu, 3. oktobra 2009, (geslo: En sam utrip srca: Mati, domovina, Bog); leta 2010 v Sydneyu (geslo: Znova povezani – Re-Connect); 37. koncert je bil 1. oktobra 2011 v Canberri (z geslom Žive priče v pesmi in besedi – Our Timeless Memories in Song); 38. koncert (geslo Božja ljubezen je pesem – pesem je mladost) je bil 6. oktobra 2012 v Brisbanu; 39. koncert je bil 5. oktobra 2013 v Canberri ob stoletnici glavnega avstralskega mesta pod geslom: Canberra – Kraj srečanja 2013. V letu 2014 je bil 40. jubilejni slovenski mladinski koncert tam, kjer se je začel, v Melbournu, na praznik sv. Frančiška Asiškega, 4. oktobra 2014. Geslo koncerta je bilo: Slovenec po

Praznovanje zakonskih jubilejev 2009: V nedeljo, 15. novembra 2009, so na slovesnosti zakonskih jubilejev v naši cerkvi svetih bratov Cirila in Metoda v Kew praznovali naslednji jubilarji: sedijo spredaj: Angela in Gusti Vinko – 55 let, Zora in Albin Gec – 55 let, Albin in Ivanka Smrdel – 55 let, p. Ciril A. Božič. V drugi vrsti z leve: Tone in Sabina Gjerek – 50 let, Matija in Marija Cimerman – 60 let, Franc in Matilda Kovačič – 57 let, Terezija in Franc Fekonja – 50 let. Tretja vrsta: Marija in Franc Uršič – 60 let, Ana in Aleksander (Alex) Kodila – 50 let, Lydia in Alex Bratina – 25 let, Renata in John Miklavec – 15 let.

srcu – Slovenian At Heart. S tem koncertom se je zaključila 40-letna doba slovenskih mladinskih koncertov.

- Rožnovenska pobožnost v oktobru – molitev rožnega venca - je ob nedeljah dvajset minut pred mašo ter ob petkih po sveti maši, ki je ob 10. uri dopoldne.
- Zakonske jubileje praznujemo na tretjo nedeljo v oktobru.

- 20. oktobra je obletnica blagoslovitve cerkve (leta 1968 jo je blagoslovil koprski škof dr. Janez Jenko). Cerkev sv. Cirila in Metoda v Kew v Melbournu je prva slovenska cerkev v Avstraliji.

- Četrto nedeljo v oktobru je ob 2.30 popoldne sv. maša v dvorani Slovenskega društva Planica ter nato ob 4.30 popoldne molitve za pokojne na pokopališču Springvale (na vogalu Eighth Avenue & Seventh Road).

- Molitve za pokojne v novembru: Na dan vseh svetih, 1. novembra, so molitve po deseti maši - ob 11.30 na pokopališču v Kew. Prvo nedeljo v novembru so molitve za pokojne ob 12.00 v mavzoleju pokopališča Keilor, ob 5.00 popoldne isti dan so molitve za pokojne člane Slovenskega društva Melbourne (SDM) na Elthamu. Uprava pokopališč organizira vsako leto prvo ali drugo soboto v novembru ob 11. uri dopoldne sveto mašo za vse pokojne, ki počivajo na pokopališču Keilor. Pri tej sveti maši somašujejo duhovniki različnih narodnosti in župnij, ki tam pokopavajo. Že od vsega začetka sodelujemo pri tej maši tudi Slovenci.

Drugo nedeljo v novembru so po sveti maši molitve na Slovenskem društvu Ivan Cankar v Geelongu pred kapelico Marije Pomagaj na vrtu društva ter po maši v St. Albansu pred kapelico društva. V juniju in novembru je drugo nedeljo v mesecu sveta maša ob 11.30 dopoldne v dvorani slovenskega društva v Geelongu. Četrto nedeljo v novembru so ob 6.00 uri zvečer molitve za pokojne ter nato sv. maša za rojake mest Albury – Wodonga v cerkvi St. Augustine's, 55 High Street, Wodonga.

- Prvo nedeljo v decembru nas obišče v Kew po deseti maši Miklavž. Dobrodošlico mu pripravijo učenci Slomškove šole s posebnim programom. Zanje je ta dan sklep šolskega leta Slomškove šole.

- Adventno romanje v Ta Pinu je v soboto, v bližini praznika Brezmadežne, ki je 8. decembra.

- Božična devetdnevnica je od 16. do 24. decembra - med tednom ob petkih in sobotah ob 10. uri dopoldne ter ob nedeljah.

- Na sveti večer, 24. decembra, je ob 9. uri zvečer slovesna sveta maša božične noči na dvorišču pred lurško votlino, če le dopušča vreme. V votlini so postavljene lepe jaslice in mrgoli na stotine lučk. V letu 2010 so ljudje, ki so redno ob nedeljah pri maši v Kew, soglasno določili, da bo namesto polnočnice že vključno od leta 2010 naprej sveta maša božične noči na sveti večer ob 9. uri zvečer. Bogoslužje je slovensko, kot vsako nedeljo. Poje cerkveni mešani pevski zbor in vedno je nekaj ljudskih pesmi. V letu 2012 smo imeli žive jaslice, ki jih je blagoslovil ob začetku slovesne maše nadškof Melbourn dr. Denis Hart, ki je bil tisto leto v juliju na povabilo p. Cirila na obisku v Sloveniji.

- Na BOŽIČ je ob 8. uri zjutraj zorna sveta maša ter ob 10. uri dopoldne praznična sveta maša v cerkvi v Kew.

- Na silvestrovo, 31. decembra, je ob 10. uri dopoldne zahvalna sv. maša za vse Božje darove leta, ki se izteka.

- Naše nedeljsko in praznično bogoslužje je v slovenskem jeziku; imamo pa redno nekaj prošenj za vse potrebe v angleškem jeziku, kdaj tudi berilo. Akolit Chris McKean pripravi vsako nedeljo (razen druge nedelje v mesecu) in za praznike razmišljanje v angleškem jeziku, ki je zanimivo za celotno občestvo. Lepoto bogoslužju daje lepo petje našega cerkvenega pevskega zbora, ki ga vodi Janika Rutherford, organisti pa so: Lenti Lenko OAM, Katarina Peršič in Katarina Vrisk. Zborovskemu petju dodamo vedno tudi ljudsko pesem, ki je natisnjena na drugi strani Oznanič.

DOBRODOŠLI V SLOVENSKI CERKVI V MELBOURNU – V KEW!

p. Ciril A. Božič OFM OAM EV

p. David Šrumpf OFM

pastoralna sodelavka Marija Anžič

Kew, 1. decembra 2018

Na prvo soboto v maju, 3. maja 2008, smo se tudi Slovenci kot del velike in pestre verne družine v nadškofiji Melbourne udeležili in aktivno sodelovali na romanju križa in ikone po mestnem središču Melbourne v pripravi na Svetovni dan mladih, ki je bil v Sydneyu s slovesnim sklepom z obiskom papeža Benedikta XVI. v soboto in nedeljo, 19. in 20. julija 2008.

SHRANJENO V SPOMINU SRCA

p. Ciril A. Božič OFM OAM EV

Veliko dogodkov življenja je shranjenih v spominu naše pameti. So pa dogodki in ljudje, ki so shranjeni v spominu našega srca. Ta spomin srca je močnejši od spomina pameti. Francoski mislec, znanstvenik, matematik in fizik Blaise Pascal (1623 – 1662) je zapisal: »Srce ima svoje razloge, ki jih razum ne pozna.«

Priprave, gradnja cerkve, praznični dogodki, slovesnosti, srečanja radostnih in hvaležnih ljudi do Boga in do sorojakov – vse to smo shranili v spominu srca. Zapisali pa smo in to še zapisujemo tudi za ohranitev v spominu zgodovine na ponos ustvarjalnosti in vernosti slovenskega človeka v Avstraliji. Imamo namreč dobre razloge za to! Te strani knjige, ki ste jo prelistali, odsevajo le nekaj utrinkov bogatega življenja slovenskega občestva, ki je duhovno rastlo ob varstvu svetih bratov Cirila in Metoda.

Marijin rožnovenski mesec oktober 2018 je ves žarel v tem siju in mi z njim. Rojaki v Sydneyu s patrom Darkom Žnidaršičem v hvaležnosti za 45 let cerkve sv. Rafaela in za dar patra Valerijana Jenka, ki se je 15. junija 2018 preselil v večnost. Rojaki v Wollongongu za 35 let v zavetju svoje cerkve Vseh svetih v Figtree. V Melbournu je dozorel zlati jubilej blagoslovitve cerkve svetih bratov Cirila in Metoda ter 10. jubilej kapelice v Ta Pinu in seveda hvaležen spomin na patra Bazilija ter ostale patre in sestre, ki so skupaj z občestvom orali Božje brazde. V Adelaidi, mestu cerkva, so s patrom Davidom Šrumpfom prav tako spletli venec hvaležnosti za 35 let cerkve Svete Družine in za pokojnega patra Janeza Tretjaka (+27. julija 2014). Rojaki Queenslanda so lahko prav tako skupaj z ljubljanskim nadškofom metropolitom msgr. Stanislavom Zoretom OFM, provincialnim ministrom p. Marjanom Čudnom ter z vsemi tremi patri: p. Cirilom, p. Darkom, p. Davidom ter laiško misijonarko Marijo Anžič izrekli zahvalo Bogu za dar vere in lepoto njihove kapelice v Marijini dolini, ki so jo zgradili pred devetimi leti. Zares veliko lepega, osrečujočega, prazničnega – še in še podarjenega poguma za zarje novih dni.

Tudi nadškof msgr. Stanislav Zore in provincial p. Marjan Čuden sta iz Ljubljane poslala prijazne besede hvaležnosti. Nadškof Stane je zapisal: »Zahvaljujem se za bratsko domačnost, ki sva jo s p. Marjanom doživljala

med vami, kakor tudi za odlično organizacijo vsega dogajanja med našim obiskom. Bilo je zares lepo. Veliko je zabeleženega na fotografijah in tudi v besedah p. Marjana, v katerih je poročal bratom v provinci. Še več je shranjenega v spominu srca, ki ne pozablja. Po Marijinem namenu bom opravil maše. Bogu in vsem vam hvala lepa za vse. Mir in dobro!»

Naj bo zares vse to shranjeno v spominu našega srca. V Božjem spominu ter v Jezusovem in Marijinem Srcu je zapisano ime vsakega izmed nas. Bog je naš Stvarnik in Jezus je naš Odrešenik. V moči in po daru Svetega Duha se moremo vedno znova čuditi daru življenja, hvaležni sklepati roke k molitvi in polni ustvarjalnosti lepšati podobo tega sveta pod večnostnim vidikom. Ostajamo povezani z vezmi, ki so jih spletla leta vseh naših skupnih prizadevanj za Božjo slavo in čim bolj polno življenje. Še enkrat Bogu hvala po Mariji Pomagaj za patra Bazilija in druge dušne pastirje ter sestre in množico vas, dobrih, skrbnih in prizadevnih sodelavcev in dobrotnikov. Iskrena hvala laiški misijonarki Mariji Anžič za 18 let zvestega služenja v Slovenskem misijonu v Melbournu in seveda tudi za vse trude pri sestavljanju in oblikovanju te spominske knjige.

Marija Pomagaj naj ostaja naša ljuba Mati in Priprošnjica.
Pozdravljeni in Bog živi!

p. Ciril A. Božič OFM OAM EV

Voditelj Slovenskega misijona v Melbournu, glavni in odgovorni urednik in upravnik revije Misli od septembra 2001 do julija 2019, kaplan za Victoria Police od 2003 do 2019, škofov vikar za migrante in begunce v nadškofiji Melbourne od 2015 do 2019, provincialov delegat za slovenske frančiškane v Avstraliji od leta 2004 do leta 2019. Po odhodu p. Janeza Tretjaka iz Adelaide, 19. avgusta 2013, sem skupaj z laiško misijonarko Marijo Anžič prevzel vodstvo Slovenskega misijona Adelaide do decembra 2014, ko je vodstvo tam prevzel p. David Šrumpf, ki je sedaj razpet med Adelaido in Melbournom. Pater Ciril in Marija se v drugi polovici leta 2019 vrneva v Slovenijo. Vodstvo Slovenskega misijona Melbourne bo prevzel pater Simon Peter Berlec, sedaj gvardijan frančiškanskega samostana in rektor bazilike na Sveti Gori pri Gorici. Pater Simon Peter je bil že na obisku v Avstraliji kot novomašnik leta 1997 in dve nedelji v novembru 2018, ko smo ga srečali v Kew, v Geelongu in v St. Albansu. Takrat je obiskal tudi Sydney in Adelaido. Tako prihaja v znane mu kraje in vesel med vesele ljudi. Dobrodošel in naj Bog blagoslavlja delo med vami, ki ga bosta opravljala skupaj s patrom Davidom Šrumpfom. Srečno in z Bogom naprej v biserni jubilej!

Pax et bonum - Mir in dobro!

Kew, 1. decembra 2018

OFM - Ordo Fratrum Minorum - Red manjših bratov - frančiškan
OAM - Member of the Order of Australia. Državno priznanje
Avstralije, podeljeno za Australia Day, 26. januarja 2011
EV - Episcopal Vicar - škofov vikar v nadškofiji Melbourne

MEMORIES STORED IN OUR HEARTS

Fr Ciril A. Božič OFM OAM EV

Many events in our life are stored in the memory of our mind. Then there are events and people that are stored in the memory of our hearts. The memory in our heart is greater than the memory in our mind. French philosopher and scientist, mathematician and physicist Blaise Pascal (1623-1662) wrote: "The heart has its reasons which intellect doesn't recognise."

The design and construction of the church, the solemn events and formalities, the gatherings of joyful and grateful people to God; we have engraved these events onto our hearts. For the preservation of our history, we have documented and continue to document, the creativity and the credence of Slovenians in Australia. We have very good reasons to do that! As you browse through the pages of this book, you will become aware how under the spiritual guidance of Sts Cyril and Methodius, the Slovenian community is able to grow and contribute, and always thankful to God for what we receive.

October 2018, Our Lady's month of the Rosary, glowed in reflection and all of us with it. Our compatriots in Sydney, together with Father Darko Žnidaršič, were grateful for their 45 years of their church St Raphael, and for the gift of Father Valerijan Jenko who went to eternal rest on 15th June 2018. Our compatriots in Wollongong, worshipping in their church of All Saints, in Figtree for 35 years. In Melbourne, we were privy to witness The Golden Jubilee, the solemn blessing of Sts Cyril and Methodius church, plus the tenth anniversary of the chapel at Ta Pinu, and the grateful commemoration of the deceased Father Bazilij, all other priests and nuns that in union with the community ploughed God's furrows. In Adelaide, the city of churches, they too weaved a wreath of gratitude for 35 years of the church of The Holy Family and the deceased Father Janez Tretjak (+27. 7. 2014). The compatriots in Queensland, together with the Archbishop Metropolitan of Ljubljana Monsignor Stanislav Zore OFM, the Provincial Minister Father Marjan Čuden, all three priests: Fr Ciril, Fr Darko and Fr David and the lay missionary Marija Anžič expressed their gratefulness to God and for the gift of faith and the beauty of the chapel in Marian Valley, erected nine years ago. Rightly, a lot of beauty, happiness, festivity - and so on, the gifts of courage for the dawn of new days.

The Archbishop Monsignor Stanislav Zore and the Provincial Minister Fr Marjan Čuden sent gracious words of appreciation. Archbishop Stane wrote: »I thank you for the brotherly hospitality that Fr Marjan and I experienced amongst you, as well as for the excellent organisation of all the events during our visit. It was simply a stunning event. Much is documented in the photos and word of Father Marjan, whereby he reported to the Brothers in the Province. Even more is stored in the memory of our hearts, which does not

forget. I will offer Holy Masses according to the intentions of Marija. I thank God and all of you for everything. Peace and Goodness!»

Let these and future events be preserved in our heart just as it is documented in God's memory and that of Jesus and Our Lady. God is our Creator; Jesus is our Saviour. Through the power of the Holy Spirit, we must always be astounded at the gift of life; gratefully clasp our hands in prayer at the fullness of creativity and marvel at the image of this world with eternal prospect. We remain bonded through our combined efforts in adoring God. Once more, we thank God through Our Lady Help of Christians for Father Bazilij and all other priests and nuns that have helped and guided us along the path, and for the multitude of you, the good, the caring and the industrious volunteers and benefactors. A special and our most sincere appreciation goes to lay missionary Marija Anžič for her 18 years of loyal service to the Slovenian Mission of Melbourne and for the immeasurable effort in compiling and designing this book of memoirs; thank-you.

May Mary Help of Christians remain in our hearts forever.
Greetings and God Bless. Bog živi!

Fr Ciril A. Božič OFM OAM EV

The Head of the Slovenian Mission; Chief Editor of magazine Misli-Thoughts from September 2001 to July 2019, Victoria Police Chaplain from 2003 to 2019, Episcopal Vicar for Migrants and Refugees in the Archdiocese of Melbourne 2015 to 2019; Provincial Delegate for the Slovenian Franciscans in Australia from 2004 to 2019. Following the departure of Fr Janez Tretjak on 19th August 2013, together with the lay missionary Marija Anžič, I took charge of The Slovenian Mission in Adelaide to December 2014, when Fr David Šrumpf took over the guidance and now commutes regularly between Adelaide and Melbourne. Father Ciril and Marija are returning to Slovenia in the second half of the year 2019. The Leadership of the Slovenian Mission in Melbourne will be taken over by Father Simon Peter Berlec, currently Guardian of the Friary and Rector at Sveta Gora near Gorica. Father Simon Peter already visited Australia as a newly ordained priest in 1997, and again on the two Sundays in November 2018, when we met him at Kew, at Geelong and at St Albans. He also visited Sydney and Adelaide. He is therefore arriving at familiar places, joyfully into the community of cheerful people. Welcome and may God bless the work, that will be carried out jointly with Father David Šrumpf. Good luck and with God towards Sts Cyril and Methodius Diamond Jubilee.

Pax et bonum – Peace and all good will!

Kew 1st December 2018

Hvala - thanks for the translations to Anica Markič and to Aleksander Slavec for editing.

OFM - Ordo Fratrum Minorum - The Order of Friars Minor - Franciscan
OAM - Member of the Order of Australia, Australia Day 26. 1. 2011
EV - Episcopal Vicar, Archdiocese of Melbourne

Cerkev svetega Rafaela, Sydney - Merrylands, 45 let: Cerkev je 14. januarja 1973 blagoslovil ljubljanski pomožni škof dr. Stanislav Lenič. Zgrajena je bila s prizadevanjem rojakov ob vodstvu patra Valerijana Jenka OFM OAM.

Cerkev Svete Družine, Adelaide - West Hindmarsh, 35 let: Cerkev je 13. februarja 1983 blagoslovil ljubljanski nadškof metropolit dr. Alojzij Šuštar. Zgradili so jo rojaki ob vodstvu patra Janeza Tretjaka OFM.

Cerkev Vseh svetih, Wollongong - Figtree, 35 let: Cerkev je blagoslovil 27. novembra 1983 škof Wollongonga dr. William Murray. Slovenski klub Planica Wollongong je od anglikanske župnije kupil cerkev, dvorano in hišo, ker so oni potrebovali večje prostore.

Cerkev svetih bratov Cirila in Metoda, Melbourne – Kew, 50 let.

Priznanje

Slovenske frančiškanske province sv. Križa
prejme

občestvo Slovenskega misijona v Melbourneu

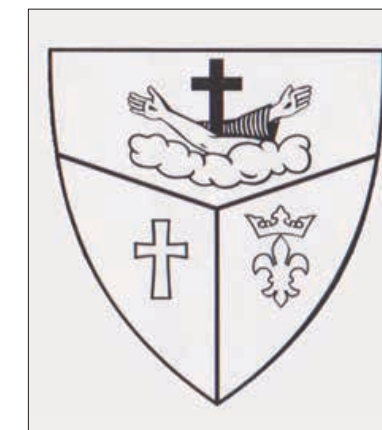
*Za nesebično pomoč frančiškanom
in sodelovanje z njimi se Vam zahvaljujemo
in s sv. Frančiškom prosimo blagoslova:*

*»Blagoslovi naj Te Gospod in Te varuje!
Pokaže naj Ti svoj obraz in se Te usmili!
Obrne naj svoje obličje k Tebi in Ti da mir!«*

V Ljubljani, dne 4.10.2016

p. Vlastimir Čadež
provincialni minister

Grb Slovenske frančiškanske province Svetega Križa s sedežem na Prešernovem trgu 4 v Ljubljani (Tromostovje). Slovenska frančiškanska provinca je prevzela odgovornost za pastoralno delo med Slovenci v Avstraliji, kjer Frančiškovi bratje delujemo že vse od leta 1951.

Pater SIMON PETER BERLEC, defnitor, gvardijan samostana in rektor bazilike na Sveti gori, je prispel k nam v Melbourne v četrtek, 8. novembra 2018. V nedeljo je vodil somaševanje na treh krajih – v Kew, v Geelongu ter v St Albansu. Slab teden je bil v Sydneyu in tretjo nedeljo, 18. novembra, spet v Kew. Med družinskim kosilom se je srečal in pozdravil z vsemi. Veseli smo bili veselega patra, ki nam je tudi zapel. Pater Simon Peter bo sredi prihodnjega leta prevzel vodstvo Slovenskega misijona v Melbourneu, kakor je določil provincial s svojim defnitorijem (svetovalci) 5. septembra 2017. Pater Simon Peter bo gotovo služil z veseljem in mladostnim elanom in smo mu hvaležni, da je sprejel nov izziv služenja rojakom. V nedeljo, 25. novembra, je bil s p. Davidom v Adelaidi. Na Sveto Goro se je vrnil 28. novembra. Zaželeli smo mu srečno pot in potem pa čim prej nasvidenje! Misli, november - december 2018, stran 12.

HVALNICA STVARSTVA

ALI SONČNA PESEM

Sveti Frančišek Asiški (1181 – 1226)

Najvišji, vsemogočni, dobri Gospod,
tebi hvala, slava in čast in ves blagoslov.
Tebi, najvišjemu, edinemu pristoji
in nihče ni vreden tebe imenovati.

Hvaljen, moj Gospod, z vsemi tvojimi stvarmi
posebno s soncem, velikim bratom,
ki razsvetljuje dneve in nas.
Lepo je in v velikem sijaju žari.
Tebe, Najvišji, odseva.

Hvaljen, moj Gospod,
v sestri luni in zvezdah;
ustvaril si jih na nebu jasne, dragocene in lepe.

Hvaljen, moj Gospod, v bratu vetru in zraku,
v oblačnem in jasnem, sploh vsakem vremenu,
s katerim ohranjaš svoje stvari.

Hvaljen, moj Gospod, v naši sestri vodi;
mnogo koristi ponižna, dobra in čista.

Hvaljen, moj Gospod, v našem bratu ognju,
v katerem nam noč razsvetljuješ;
lep je in vesel in krepak in močan.

Hvaljen, moj Gospod, v naši sestri zemlji,
ki nas kakor mati hrani in nam gospodinji,
in prinaša različno sadje in pisane rože z zelenjem.

Hvaljen, moj Gospod, v onih,
ki zaradi tvoje ljubezni odpuščajo,
in prenašajo slabosti in trpljenje.
Blagor njim, ki ostanejo v miru,
zakaj ti, Najvišji, jih boš kronal.

Hvaljen, moj Gospod, v naši sestri smrti,
ki ji nihče v življenju ne uide.
Gorje njim, ki umrjejo v smrtnem grehu,
a blagor njim, ki počivajo v tvoji najsvetejši volji,
zakaj druga smrt jim ne bo mogla storiti žalega.

Hvalite in povečujte mojega Gospoda
in zahvalite se mu in služite mu v veliki ponižnosti.

(Prevod: Vital Vodušek)

CANTICLE OF THE CREATURES THE CANTICLE OF THE SUN

Saint Francis of Assisi (1181 – 1226)

Most High, all powerful, good Lord,
Yours are the praises, the glory, the honour,
and all blessing.

To You alone, Most High, do they belong,
and no man is worthy to mention Your name.

Be praised, my Lord, through all your creatures,
especially through my lord Brother Sun,
who brings the day; and you give light through him.
And he is beautiful and radiant in all his splendour!
Of you, Most High, he bears the likeness.

Praised be You, my Lord, through Sister Moon
and the stars, in heaven you formed them
clear and precious and beautiful.

Praised be You, my Lord, through Brother Wind,
and through the air, cloudy and serene,
and every kind of weather through which
You give sustenance to Your creatures.

Praised be You, my Lord, through Sister Water,
which is very useful and humble and precious and chaste.

Praised be You, my Lord, through Brother Fire,
through whom you light the night and he is beautiful
and playful and robust and strong.

Praised be You, my Lord, through Sister Mother Earth,
who sustains us and governs us and who produces
varied fruits with coloured flowers and herbs.

Praised be You, my Lord,
through those who give pardon for Your love,
and bear infirmity and tribulation.

Blessed are those who endure in peace
for by You, Most High, they shall be crowned.

Praised be You, my Lord,
through our Sister Bodily Death,
from whom no living man can escape.
Woe to those who die in mortal sin.
Blessed are those whom death will
find in Your most holy will,
for the second death shall do them no harm.

Praise and bless my Lord, and give Him thanks
and serve Him with great humility.

Sts Cyril and Methodius
Melbourne - Kew
1968 - 2018